

DUTCH BIRDING

VOLUME 15 • NO 2 • 1993

Dutch Birding

Hoofredacteur Arnoud van den Berg (023-378024)

Plaatsvervangend hoofredacteur Gerald Oreeel (02518-70992, fax 020-5803271)

Uitvoerende redacteur André van Loon (020-6997585)

Fotografisch redacteur René Pop (010-4508879)

Redactieraad Marc Argeloo, Enno Ebels, Ferdy Hieselaar, Graham Holloway, Peter Meininger en Frank Rozendaal

Redactie-adviesraad Christine Barthel (Duitsland), Peter Barthel (Duitsland), Gerald Driessens (België), Klaas Eigenhuis (Nederland), Dick Forsman (Finland), Ted Hoogendoorn (Nederland), Lars Jonsson (Zweden), Killian Mullarney (Ierland), Hans Schekkerman (Nederland), Hadoram Shirihai (Israël) en Peter Symens (Saoedië)

Redactiemedewerkers Ruud van Dongen, Gerald Driessens, Hans Gebuis, Hans van der Meulen en Peter de Rouw

Productie en lay-out André van Loon en René van Rossum

Advertenties Peter Meijer (03480-31905, fax 03480-20394)

Abonnementen 1993: NLG 52.50 (Nederland) of BEF 1000 (België); NLG 60.00 (overige landen binnen Europa) en NLG 65.00 (landen buiten Europa). Girorekening (Nederland) 01 50 697; girorekening (België) 000 1592468 19; bankrekening 54 93 30 348 van ABN•AMRO (Bilthoven). Alle rekeningen zijn ten name van de Dutch Birding Association.

Dutch Birding is een tweemaandelijkse tijdschrift met nummers in februari, april, juni, augustus, oktober en december. Het publiceert artikelen en mededelingen over morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in de Benelux, Europa en elders in het Palearctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied.

Voor de Nederlandse en Engelse namen van de in Nederland vastgestelde soorten en ondersoorten wordt de *Lijst van Nederlandse vogelsoorten 1993* door A. B. van den Berg (1993, Santpoort-Zuid) aangehouden; voor de Nederlandse namen van alle andere soorten wordt in principe de door C. S. Roselaar samengestelde lijst in de *Geïllustreerde encyclopedie van de vogels* door C. M. Perrins (1991, Weert) gevolgd.

Manuscripten behoren te worden uitgevoerd in machineschrift met een dubbele regelafstand en een ruime marge aan beide zijden. Manuscripten kunnen ook op diskette worden ingeleverd (in Macintosh of in MS-DOS format). Meer informatie hierover is verkrijgbaar bij de redactie.

Een lijst met tarieven voor de betaling van auteurs, fotografen en tekenaars is verkrijgbaar bij de redactie.

Dutch Birding Association

Bestuur Gijsbert van der Berg (voorzitter), Chris Quispel (secretaris), Arnold Veen (penningmeester), Arnoud van den Berg, Roy de Haas en Peter Meijer

Nuts-Aegon Ziektekosten NV is hoofdsponsor van de Dutch Birding Association

Bestuursmedewerkers Theo Admiraal, Gerald Driessens, Ron van den Enden, Hans Gebuis, Paul Knolle, Ger Meesters, Anja Nusse, Gerald Oreeel, Ferry Ossendorp, Wim van der Schot en Kees Tiemstra

Travel-reports service Dirk de Moes, Postbus 94, 3956 ZS Leersum, Nederland (03434-57501)

Telefoonlijnen Nederland: 06-320 321 28 (vogellijn 50 cpm); 078-180935 (inspreeklijn); België: 03-4880194 (vogel- en inspreeklijn)

Telefoonlijnen Nederland: 06-320 321 28 (vogellijn 50 cpm); 078-180935 (inspreeklijn);
België: 03-4880194 (vogel- en inspreeklijn)

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna

Leden Edward van IJendoorn (voorzitter/secretaris, 023-391446), Karel Mauer, Cock Reijnders, Kees Roselaar, Jelle Scharringa, Hans Schekkerman, Gerard Steinhaus en Wim Wiegant (archivaris)

© 1993 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2878.

Drukkerij Albédon/Klop BV, Postbus 3211, 2220 CE Katwijk, Nederland

U TWIJFELT OF U DIE OPERATIE
WEL ECHT MOET ONDERGAAN.

**GELUKKIG IS ER EEN SPECIALIST DIE
VOOR 100% ACHTER EEN SECOND OPINION STAAT.**

Vraag uw assurantie-adviseur naar de Zeker Beter Polis.

NUTS-AEGON
ZIEKTEKOSTEN N.V.

Stadhoudersplantsoen 214, 2517 SK Den Haag. Telefoon 070 - 3100 614.

NUTS-AEGON HOOFDSPONSOR DUTCH BIRDING ASSOCIATION

DUTCH BIRDING SERVICE KIJK EN VERGELIJK ! DUTCH BIRDING in samenwerking met SIGHTS OF NATURE

BAUSCH & LOMB ELITE LEVENSLANGE GARANTIE

NLG

10 x 42 (rubber) lederen etui	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 42 (rubber) lederen etui	BEL VOOR PRIJSOPGAVE

LEICA 30 JAAR GARANTIE

10 x 42 BGA (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
-------------------------------------	----------------------

ZEISS WEST 30 JAAR GARANTIE

10 x 40 BGAT (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
7 x 42 BGAT (rubber)	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 56 BGAT (rubber)	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
15 x 60 BGAT (rubber) compleet	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
10 x 25 B + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 20 B	BEL VOOR PRIJSOPGAVE

OPTOLYTH 30 JAAR GARANTIE

Alpin 10 x 40 (rubber) + speciale etui	845
Alpin 10 x 50 (rubber) + etui	950
Alpin 12 x 50 (rubber) + etui	970
Alpin 8 x 40 (rubber) + speciale tas	745
Touring 10 x 40 BGA (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
Touring 7 x 42 BGA (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
Royal 9 x 63 (rubber)	1495
Telescoop TBS 80 (groen rubber) body	1626
20 x WA lens	425
30 x WA lens	485
22 x 60 zoom	577
Telescoop TBS 80 (groen rubber) fluorite	BEL VOOR PRIJSOPGAVE

OPTICRON 5 JAAR GARANTIE (JAPANS)

10 x 40 ZWCF (rubber) WA	355
10 x 50 ZWCF (rubber) WA	365
8 x 42 ZCF Dioptron WA	595
10 x 42 ZCF Dioptron WA	595
10 x 50 ZCF Dioptron WA	625
Telescoop (45°, 60 mm) + 20-60 x zoomlens	1045

JAPANSE / RUSSISCHE VERREKIJKERS

8 x 30 Tenta USSR + etui	110
20 x 70 ZCF + etui	625
7-15 x 35 ZCF + kompas	335
8 x 21 mini (rubber) + kompas	315

STATIEVEN

Slik SL 67	495
505 QF (3800 gram)	538
Slik SEC 16 (met pistoolgreep, 2800 gram)	415
Autoraamstatief	135

Prijzen miv. BTW en porto

Wijzigingen voorbehouden

INFORMATIE: ROY DE HAAS ☎ 036 - 5362819

Bovenstaande artikelen kunnen besteld worden door het vereiste bedrag over te maken op giro 4148343 tnv Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland, o/v het/de gewenste artikel(en).
De bestelling wordt binnen drie weken goed verpakt per post thuisbezorgd.

in focus in focus in focus

THE BINOCULAR AND TELESCOPE SPECIALISTS

204 HIGH STREET, BARNET,
HERTFORDSHIRE, EN5 5SZ
Open 7 days 9am - 6pm
Tel: 081-449 1445,
081-441 7748
Fax: 081-440 9999

MAIN STREET,
TITCHWELL,
NR. KINGS LYNN,
NORFOLK, PE31 8BB
Open 7 days 9am - 6pm
Tel: 0485 210101

MAIL ORDER SERVICE

In Focus now offers a full telephone and mail order service to customers in the Netherlands at realistic prices backed up by a full care and maintenance service. All goods from stock despatched with full 14 days approval. To place your order write, telephone or fax. Visa and Mastercard payments accepted.

SPECIAL OFFER TO DUTCH BIRDERS - FREE POSTAGE ON ORDERS OVER GBP£100

BAUSCH & LOMB

Elite 7x36BGAP	636.00
Elite 8x42BGAP	699.00
Elite 10x42BGAP	699.00
Custom 8x36B	258.00
Custom 10x40BGA	279.00
Legacy 8x24	99.00
Elite 15x-45x60BGAP	395.00
Elite 77 Body	412.00
Elite 77ED Body	850.00
20xWA	164.00
30x	149.00
20-60xZoom	218.00
Case	37.00

BUSHNELL

BUSHNELL (new)	
Birder 8x42BGA	109.00
Spacemaster Body	185.00
S/Master Body ED	329.00
S/Master GA Body	198.00
1.5x-45x Zoom	79.00
22xWA	55.00
Case	20.00

CARL ZEISS

Design 8x20BT*P	295.00
Design 10x25BT*P3	319.00
Classic 8x20BP	249.00
Classic 10x25BP	269.00
Dialyt 8x20BGAP	315.00
Dialyt 8x30BGAT*P	529.00
Dialyt 7x42BGAT*P	639.00
Dialyt 10x40BGAT*P	639.00
Dialyt 10x40BT*P	689.00
Dialyt 8x56BGAT*P	769.00
1.5x60 Porro GAT	1349.00
20x60 S	2850.00
Rainguard	8.00
Eye Cups	16.00
Lanyard	5.00
Wide Lanyard	15.00

LEICA

Trinovid 8x20BC	219.00
Trinovid 10x25BC	269.00
Trinovid 8x20BCA	269.00
Trinovid 10x25BCA	298.00
Case for Mini	18.00
Trinovid 7x42BA	698.00
Trinovid 8x32BA	649.00
Trinovid 8x42BA	698.00
Trinovid 10x42BA	698.00

ROSS

Cavendish 8x42B	139.95
Hanover 10x42B	149.95
Regent 8x42B	169.95
Kensington 10x42B	179.95

NIKON

7x20CF III	79.00
9x25CF III	99.00
10x25CF III	119.00
8x32DCF	419.00
10x40DCF	429.00
8x30E	269.00
10x35E	289.00
Fieldscope II	
Body	329.00
IIA 45° Body	329.00
Fieldscope EDII	
Body	589.00
EDIIA 45° Body	589.00
1.5x/20x/30x/40x	89.00
30xWF (new)	169.00
20-45x Zoom	169.00
60x	109.00
Photo Kit	189.00
Rubber Lens Hood	10.00
Stay-on Case	45.00
Hoya HMC Filter	20.00
Spotting Scope	
20x60GA	229.00
15x-45x60GA	289.00
20x	39.00
1.5-45x Zoom	119.00

KOWA

TS-611 Body	316.00
TS-612 Body	296.00
TS-613 ED Body	656.00
TS 614 ED Body	596.00
Accepts TSN eyepieces price includes case.	
TSN-1/TSN-2 Body	367.00
TSN-3/TSN-4 Body	738.00
20x-60x Zoom	196.00
20xWA	127.00
25x	80.00
30xWA	162.00
40x	80.00
60x	138.00
77x	125.00
Skuu Stay-On Case	39.95
27xWA (Screwfit)	69.00
Screw Bay Adaptor	20.00
Photo Adapt 800mm	150.00
Photo Adapt 1200mm	230.00

SWIFT

Trilyte 8x42BGA	159.00
Trilyte 10x42BGA	165.00
Audubon HR5 8.5x44	279.00
Audubon HR5 10x50	299.00
Viewmaster 60 Body	159.00
1.5x-45x Zoom	59.00
20x	29.00
Case	16.00

OPTOLYTH

Alpin 8x30BGA	258.00
Alpin 8x40BGA	279.00
Alpin 10x40BGA	283.00
Alpin 10x50BGA	315.00
Touring 8x32BGA	449.00
Touring 7x42BGA	495.00
Touring 10x40BGA	495.00
TBG60/TBS80 Body	475.00
TBG HD/TBS HD Body	725.00
20xWW	138.00
30xWA	87.00
30xWW	157.00
40xWA	87.00
70xWW (new)	189.00
22x-60xZoom	179.00
Stay on Case for TBS/TBG	45.00

OPTICRON

Vega II 8x30	60.00
Vega II 8x40	65.00
Dioptron 8x32	145.00
Dioptron 8x42	148.00
Dioptron 10x42	153.00
Dioptron 10x50	162.00
HR 8x32 MC	174.00
HR 8x42 MC	179.00
HR 10x42 MC	186.00
HR 10x50MC	199.00
HR 80 Body	269.00
30xWA	34.00
27x-80x Zoom	95.00
HR 60 22x & Case	235.00
HR GA, 22x & Case	275.00
HR 45°, 22x & Case	220.00
HRGAED 22x & Case	595.00
HR 60 20x-60x & Case	259.00
HR GA20x-60x & Case	299.00
HR 45° 20x-60x & Case	250.00
HRGAED 20x-60x & Case	665.00
22xWA 25x, 40x,	34.00
Classic IF60	126.00
Classic IF75	159.00
18xWA or 22xWA	24.00
25x or 30x	24.00
18x-45x or 22-47x zoom	79.00
Piccolo MKII Body	128.00
Eye Pieces from	29.00
Piccolo ED 20x60	355.00
Piccolo ED 20x-60x60	399.00
Photo Kits from	30.00
Cases for scopes	15.00
Macro Monocular	50.00

OBSERVATION BINOCULARS

Opticron 20x80	349.00
Opticron 30x80	359.00

SWAROVSKI

8x20B	242.00
10x25B	264.00
SLC 11 7x30SLC II	399.00
SLC 11 8x30SLC II	412.00
SLC 7x42 SLC (new)	578.00
SLC 10x42 SLC (new)	629.00
Case	29.95
Diana 10x40	410.00
ATBO Body	547.00
22xWA	72.00
20x-60x Zoom	164.00

QUESTAR

Field Model 3 1/2" Broad Band	
Coating, Supplied with	P
50x-80x Hood, Case	H
30x-50x	O
80x-130x	N
Erector Prism	E

VELBON

DH-10ML Mini	24.95
CX-580	49.95
D-680	59.95
D-700	79.95
Q/R System	10.00
Q/R Plates from	5.00

CULLMANN

Hide Clamp	54.95
Shoulder Pod	29.95
Q/R System	10.95
Q/R Plate	5.95

SLIK

Master D-3	99.00
------------	-------

MANFROTTO

290/128	105.00
290B/128	109.00
144/128	115.00
144B/128	119.00
Tripod Strap	14.95
Q/R Plate	5.95
Monopod 0798 or 1348	34.95

ACCESSORIES

Car Window Mount	26.00
Universal Mount	26.00
Hide Clamp	38.00
Rainguards from	3.50
Lens Cleaning Cloth	3.00
Tripod Strap	6.95
Lanyards from	4.00
Double eyepiece Case	9.95
Tamrac Case	26.95
Equipment Guide	3.95

ALL PRICES IN GBP£ & CORRECT AT TIME OF GOING TO PRESS. PHONE FOR LATEST PRICES. E&OE

architectura+natura international booksellers

Leliegracht 44 – 1015 DH Amsterdam-C
Telefoon 020-6 23 61 86 – Holland

- The birds of the Western Palearctic
volume 7 – flycatchers to shrikes
Stanley Cramp & Chris M Perrins (editors) f 223.50
- Basisvogelgids
Meindert de Jong f 24.50
- British larks, pipits & wagtails
Eric Simms f 51.60
- The Macmillan field guide to bird identification
Alan Harris, Laurel Tucker & Keith Vinicombe
Nu als paperback verkrijgbaar f 27.95
- A parrot without a name – the search for
the last unknown birds of Earth
Don Stap f 38.10

Tijdelijke aanbieding!

- The birds of South America volume 1
Robert Ridgely & Guy Tudor slechts f 77.25!

VLIELAND

Comf. appart. met cv, keuken, douche.
Terrein SBB, in bos, vlakbij dorp en
strand. Ook geschikt voor groepen
(min. 8 - max. 20 personen),
groepsruimte voor lezingen, dia's e.d.
aanwezig.

Groepsprijs voor/naseizoen:
f 37,50 pppd.

Info:
05700 - 34550

VOGELS HEBBEN VEREN, VOGELAARS HEBBEN BEVER ZWERFSPOORT

Met de complete uitrustingen van Bever kunt u overal warm en droog van de natuur genieten.

- Enorme keus uit Gore-tex-, MPC-kleding, sterk sportief, ademend en toch waterdicht, 2/3 jaar garantie.
 - Rugzakken, dagtourrugzakjes, meer dan 150 verschillende modellen.
 - Onderkleding, vochtregulerend, houdt uw lichaam gegarandeerd vrij van transpiratie.
 - Wandelschoenen, laarzen, kaartentassen, verrekijkers en een grote kollektie fotolenzen- en cameratassen.
- En nog 1000-den andere interessante artikelen.

Breng eens een bezoek
aan Bever of vraag de 84 pag.
dikke katalogus aan:
070 - 3883700

 BEVER[®]
ZWERFSPOORT
OUTDOOR INNOVATORS

Den Haag 2521 AB Calandplein 4 / Rotterdam 3031 AA A. de Ruyterweg 33-35 / Utrecht 3521 GR Balijelaan 12 / Arnhem 6811 LS
Utrechtsestraat 5 / Haarlem 2013 DC Zijlweg 63 / Breda 4818 SG Wilhelminastraat 22 / Apeldoorn 7311 LA Brinklaan 45 / Hilversum
1211 KL Havenstraat 16 / Bever Boek en Kaart 2521 AB Calandplein 4 / Erdman Schmidt 7903 BD Weberstraat 7 Hoogeveen

Occurrence of Mediterranean Gull at Le Portel in north-western France

Peter L Meininger, Pascal Raevel & W (Ted) Hoogendoorn

Mediterranean Gull *Larus melanocephalus* has been recorded in coastal north-western France with increasing regularity since the early 1960s (Érard & Naylor 1961), frequenting particularly the Boulogne-sur-Mer area (Milbled & Apchain 1978). Redman (1981) referred to Boulogne-sur-Mer as 'the area where the biggest concentration of Mediterranean Gulls has occurred to date in western Europe'. Since the early 1980s and particularly in recent years, the species has been observed in the Boulogne-sur-Mer area at Le Portel, Pas-de-Calais (figure 1), throughout the year (Hoogendoorn et al 1992, Raevel in press) and in numbers unprecedented in western Europe north of Bretagne, France. Remarkably, before 1992, Le Portel has never

been identified as the north-western European hot spot for Mediterranean Gull. It was only casually mentioned by Dubois (1989) as an important roosting site for the species and it was neglected by Tomlinson (1992). Our paper describes the development of the local non-breeding population during the past decades, focusing on numbers, seasonal patterns, age ratios, behaviour, habitat choice and origin.

Methods

Data on numbers have been collected during more than 500 visits by various observers since 1980 (the great majority of which were made by Pascal Raevel) and from the literature, in particular local and regional bird reports. It should be

20 Mediterranean Gulls / Zwartkopmeeuwen *Larus melanocephalus*, with Black-headed Gulls / Kokmeeuwen *L. ridibundus* and Herring Gulls / Zilvermeeuwen *L. argentatus*, Le Portel, Pas-de-Calais, France, 12 September 1992
(Arnoud B van den Berg)

- water
- intertidal area
- rocky/sandy shore
- seawall
- municipal boundary
- camping

Occurrence of Mediterranean Gull :

- major sites (regularly >50 ind.)
- frequent (often >10 ind.)
- infrequent (usually <10 ind.)

FIGURE 1 Le Portel and surroundings, Pas-de-Calais, France, with some localities mentioned in text

21 Mediterranean Gull / Zwartkopmeeuw *Larus melanocephalus*, juvenile moulting to first-winter, Le Portel, Pas-de-Calais, France, 12 September 1992 (Arnaud B van den Berg) **22** Mediterranean Gull / Zwartkopmeeuw *Larus melanocephalus*, colour-ringed (white 51E) as chick on 8 June 1992 at Slikken van de Heen (West), Zeeland, Netherlands, moult from juvenile to first-winter plumage nearly completed, Le Portel, Pas-de-Calais, France, 12 September 1992 (Arnaud B van den Berg)

noted that in general only 'positive' information on the presence of Mediterranean Gulls could be collected. Also, visits have not been equally distributed over the seasons and over the years, and length and coverage of visits varied considerably. Data on age, behaviour and habitat choice were largely collected during the 1990/91 and 1991/92 seasons ('seasons' in this paper run from July through June).

Ringling data were obtained from the literature. In addition, some preliminary results from the colour-ringing programmes in Belgium (since 1992) and the Netherlands (since 1990; Meininger 1991ab) have been included.

Results and discussion

Numbers

The first occurrences of Mediterranean Gull in northern France date from the end of the 19th century and concern collected specimens (Robert & Triplet 1984). The earliest recoveries of ringed birds are from the 1930s and 1940s (Mayaud 1954). The first known record in the Boulogne-sur-Mer area was in September 1965 (Gibbs 1967). Until the mid-1970s, there were

only a few additional observations but since 1975 the species has been observed annually although in varying numbers. Reports of relatively large numbers were presented by Milbled & Apchain (1978) who conducted regular counts during 1976. These revealed the presence of up to 27 birds in spring and up to 81 in autumn. Milbled (1991) mentioned maximum numbers of 265 in spring and 300 in autumn. In most years, numbers peaked in autumn, with remarkable counts of 550 on 16 October 1983 (PR and Serge Deroo), 460 on 20 October 1986 and 600 on 14 October 1991 (PR). Until the mid-1980s, the number of birds wintering locally remained relatively small. Only in recent years, numbers present in winter have increased markedly, with up to 335 in the winter of 1990/91 and up to 450 in the winter of 1991/92. In some years, there is a clear peak in March, indicating spring passage, while in other years numbers show a steady decline from mid-winter through spring. Mediterranean Gulls, mainly immatures, remain at Le Portel throughout spring and summer with numbers well into the double figures (table 1, figure 2).

23 Mediterranean Gulls / Zwartkopmeeuwen *Larus melanocephalus*, with Black-headed Gulls / Kokmeeuwen *L. ridibundus* and Herring Gulls / Zilvermeeuwen *L. argentatus*, Le Portel, Pas-de-Calais, France, 16 January 1993 (René Pop)

Occurrence of Mediterranean Gull at Le Portel in north-western France

TABLE 1 Daily maximum number of Mediterranean Gulls *Larus melanocephalus* observed at Le Portel, Pas-de-Calais, France, per month per 5-year period; some observations in the first three 5-year periods were at Boulogne-sur-Mer

month period	J	A	S	O	N	D	J	F	M	A	M	J
1965/66-1969/70	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1970/71-1974/75	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	8	-
1975/76-1979/80	29	33	81	74	43	10	-	5	25	13	27	20
1980/81-1984/85	5	100	56	550	21	86	10	10	152	60	3	3
1985/86-1989/90	64	240	200	460	209	150	123	150	204	260	50	47
1990/91-1991/92	30	440	515	600	300	450	324	370	300	520	130	66

Le Portel attracts many more non-breeding Mediterranean Gulls than any other site in north-western France and in the neighbouring countries. In Belgium, one individual was present in the 1991/92 winter at Nieuwpoort, West-vlaanderen, after regular winter occurrences there for several years during the early 1980s (Eduard Verduyck in litt). In the Netherlands, both at Vlissingen, Zeeland (Pim Wolf pers

comm) and Scheveningen, Zuidholland, one individual was present in the 1991/92 winter, after regular wintering individuals at the latter site in the 1970s (Jansen & Remeus 1978, Adri Remeus pers comm). IJmuiden, Noordholland, is probably the most reliable site, with one or two birds regularly present during recent winters.

In Britain during the 1970s, Blackpill, West Glamorgan, was a major wintering site for Mediterranean Gull (Hume & Lansdown 1974, Hume 1976). In the 1980s, the species has become most common in winter along the south coast of England where nine out of 10 grid squares in Britain with three or more individuals seen in a day during the 1981/82-1983/84 winters were located (Britton 1986). The Radipole Lake-Lodmoor-Weymouth area, Dorset, with 20 or more different individuals recorded in a season (Evans 1988), is one of the major sites. Presently, the premier British Mediterranean Gull site is Folkestone, Kent – straight across the English Channel from Boulogne-sur-Mer – with counts of up to 50 individuals in a day (Evans 1987, Powell 1990). Remarkably, the species has become increasingly common at Folkestone since 1978 (Powell 1990), much the same as at Le Portel. Folkestone and Le Portel can be regarded as twin sites for Mediterranean Gull, of which Folkestone takes a satellite-like position. Recently, White (1993b), in summarizing the status of the species in Britain and Ireland, found that seven of the 13 major British sites are on the south-eastern and south-western coasts of England. These regions account for about two-thirds of the 750-1000 individuals believed to be recorded in Britain annually in recent years (White 1993a).

A gathering of up to 12 immatures in Dublin Bay in June 1984 was the largest recorded in Ireland up to 1985 (Madden 1987). In France, the nearest regular wintering concentration comparable in size to that at Le Portel occurs south of Bretagne, around Ile de Ré and Ile d'Oléron,

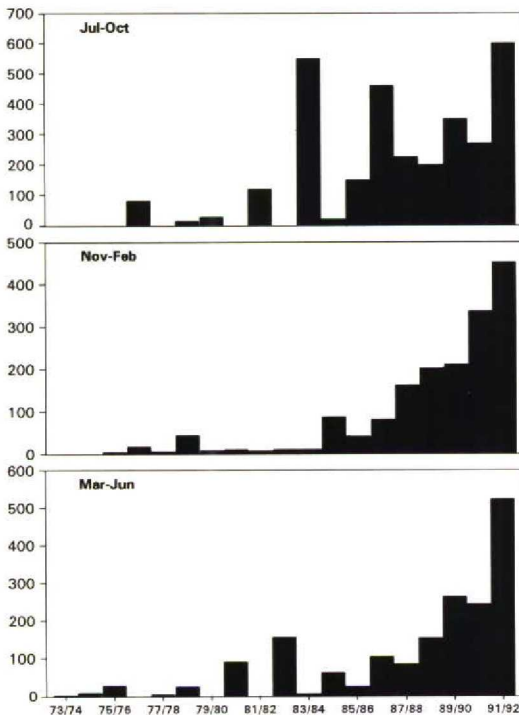

FIGURE 2 Seasonal maximum of Mediterranean Gulls *Larus melanocephalus* at Le Portel, Pas-de-Calais, France, observed in autumn, winter and spring; some observations in 1970s were at Boulogne-sur-Mer

24 Mediterranean Gulls / Zwartkopmeeuwen *Larus melanocephalus* (part of exceptionally large roof-resting group of 34) including one individual colour-ringed (green C24) as first-winter on 27 December 1991 at Le Portel, Pas-de-Calais, France, with Black-headed Gulls / Kokmeeuwen *L. ridibundus* and one Kittiwake / Drieteenmeeuw *Rissa tridactyla*, Le Portel, 7 November 1992 (Arnoud B van den Berg)

Charente-Maritime, with numbers up to 600 (Milbled 1991). North of Bretagne, two other staging and wintering sites showed an increase in numbers in recent years: the western coast of Manche and the harbour of Antifer, Seine-Maritime, both with up to 50-100 birds (Gérard Debout in litt).

The attractiveness of Le Portel to Mediterranean Gulls is aptly demonstrated by the fact that a significant proportion of birds colour-ringed in the breeding colonies of Belgium and the Netherlands in 1990-92 have been sighted at least once at Le Portel: 10 (22%) out of 46 ringed as adult or second-year breeders and 26 (19%) out of 134 ringed as chicks (up to 1 January 1993).

Seasonal patterns and age ratio

Between the mid-1970s and mid-1980s, peak numbers were generally observed in autumn and spring while numbers in winter were relatively small (table 1, figure 2). Only since the mid-1980s have numbers in winter (November-February) increased annually at a considerable rate, reaching a peak of 450 in the 1991/92 winter (figure 2). Over the years, large numbers appear not only to stay throughout the winter but also to arrive already in late summer and to remain longer in spring (table 1). Moreover, autumn and spring peaks were more prominent in the 1990/91 and 1991/92 seasons. These developments suggest that Le Portel has become increasingly important as a staging and wintering site.

Age composition of the local Mediterranean

Gull population during the seasons of 1990/91 and 1991/92 is shown in figure 3. Adult birds, presumably including non-breeders or failed breeders, begin to arrive in early July, augmenting the small numbers of second-year birds (still in first-summer plumage or moulting to second-winter plumage) already present. By the end of July, a few juvenile birds appear, including birds colour-ringed only a few weeks before as chicks in Belgium and the Netherlands. The sharp increase during August mainly involves adults which remain the dominant age group in August-March (average over 70%). First- and second-year birds are on average present in equal shares (c 15%) during August-March while the percentage of first-years tends to increase in late autumn. The increase of the percentage of first-year birds during April can mainly be attributed to adult and second-year birds departing for their breeding areas. In May and June, relatively small numbers are present, mainly first-year birds summering locally.

The apparent variability in age composition of the Mediterranean Gull population at Le Portel throughout the year is clearly caused by a considerable turn-over. This is also demonstrated by the rather short time-span during which the majority of Dutch and Belgian colour-ringed individuals are sighted at Le Portel.

Behaviour and habitat choice

In the Boulogne-sur-Mer area, Mediterranean Gulls show a remarkable preference for just a few sites. Around high tide during the day, most birds (up to several 100s) are found along *Quai*

FIGURE 3 Percentage of each age class of Mediterranean Gulls *Larus melanocephalus* at Le Portel, Pas-de-Calais, France, in 1990/91 and 1991/92 per 10-day period; 1 July is age class dividing date, first-year running from hatching to 30 June of next year, second-year during next 12 months and adult subsequently (n = sample size, in a few occasions from two dates)

Occurrence of Mediterranean Gull at Le Portel in north-western France

FIGURE 4 Sightings through June 1992 at Le Portel, Pas-de-Calais, France, of Mediterranean Gulls *Larus melanocephalus* colour-ringed in the Netherlands. Lines connecting dots indicate presumed period of stay at Le Portel

de la Violette at Le Portel, where they congregate on the sloping sea-wall or on the adjacent wave-washed rocks (Hoogendoorn et al 1992: plates 175-176). On the sea-wall, the birds freely feed on bread and are very confiding. Another favourite site is below the cliffs bordering the local campground. Here, they mainly forage on rocky sections or in tidal pools. During low tide, scattered groups forage or rest on the sandy beach at Le Portel or rest on the former hoverport platform. There is often a feeding flock on the exposed rocks surrounding *Fort de l'Heurt*, 450 m from the high tide line.

Bathing and drinking birds show a remarkable preference for a few brackish or freshwater pools. These pools are formed by water discharged from sewer outlets. Also, dozens come to bathe, drink and, sometimes, feed (on aquatic organisms) in the freshwater pond of *Parc de la Falaise*.

Drinking of fresh water to cope with the salt stress caused by feeding in marine environments

is known for several waterbird species (Renssen 1981, Nyström & Pehrsson 1988). Additionally, adaptations of the salt gland during the non-breeding season have been found, for instance in Franklin's Gull *L. pipixcan* (Burger & Gochfeld 1984). The presence of fresh water, combined with suitable feeding and resting sites, could well be a key factor for the occurrence of Mediterranean Gulls at Le Portel (and other wintering areas).

Usually, only small numbers of Mediterranean Gulls are present in the harbour. Here, they are found feeding or resting on sheltered water areas and perched on concrete constructions or buildings. During high tide in winter, more than 100 have been observed in a mixed gull flock on a football pitch. In summer, numbers at that site still can run into the double figures. There appears to be a regular exchange between the resting area at Le Portel, offshore feeding areas and inland sites. Birds are often seen flying out to sea where they frequently follow ships. There are no

known regular inland feeding areas in the surroundings but, occasionally, small flocks (up to 40) have been observed in fields in the Boulonnais hinterland up to 15 km inland. Small numbers visit the widest part of the nearby river Liane at Outreau, Ostrohove and Saint-Léonard (figure 1) where they bathe and drink among masses of other gulls, although only rarely joining them in feeding on the exposed mud.

By far the largest numbers are present at dusk and dawn on the beach near the hoverport, or on the asphalt platform of the hoverport. Therefore, it is presumed that they generally spend the night here. Flocks present during the day are augmented by birds flying in from the sea, along the beach and from the hinterland. Arrival of these birds may continue well into dusk which makes accurate counts difficult. The roost holds up to 600 Mediterranean Gulls, usually in one or a few single-species flocks, amidst other roosting gulls.

Until recently, it was assumed that Mediterranean Gulls in the area were mainly feeding on marine organisms, using bread as an extra. However, on 26 December 1991, four birds captured on the Le Portel beach at 08:30 all regurgitated considerable amounts of fresh remains of earth worms Annelida (PR and Camille Duponcheel pers obs). This indicates that at least some terrestrial feeding occurs during winter. During the breeding season, terrestrial feeding (mainly on earth worms) is the usual feeding method in the south-western Netherlands (Meininger et al 1991).

Origin

Mediterranean Gulls present in the Boulogne-sur-Mer area originate from several breeding populations. In northern France, recoveries or sightings are known of birds ringed (generally as chicks) in Belgium, Greece, Italy, the Netherlands, Serbia and Ukraine (Black Sea) (Mayaud 1954, Raavel 1991, Meininger 1991ab, pers obs).

Until June 1992, 16 different birds colour-ringed in the south-western Netherlands have been sighted at Le Portel (figure 4). Out of the five ringed as adult breeders, only one was present throughout the winter. The other adult birds apparently only stayed for a short period during autumn migration. Out of 11 birds ringed as chicks, two were present throughout the winter. Most of the other first-year birds arrived in early August and stayed for 1-2 months. These observations show that the recent growth of the north-

western European breeding population (c 175 pairs in 1988-90, the majority of which breed in the Netherlands; Meininger & Bekhuis 1990) contributed to some extent to the increase in numbers at Le Portel but is certainly not the main factor. Moreover, the increase in numbers at Le Portel already occurred before the major increase in the north-western European breeding population in the late 1980s (Meininger & Bekhuis 1990). Therefore, it seems likely that the greater part of the Mediterranean Gull population at Le Portel originates from the Mediterranean and Black Sea breeding colonies.

Acknowledgements

We thank Floor Arts, Georges Beal, Arnoud van den Berg, Patrick Bernard, Cor Berrevoets, Pierre Camberlein, Georges Debever, Dominique Delville, Serge Deroo, Philippe Dubois, Camille Duponcheel, Shawneen Finnegan, Guy Flohart, Thierry Fournet, Laurent Gavory, Arjen van Gilst, Hedwig van Hemel, Mark Hoekstein, Paul Lehman, Sander Lilipaly, Jean-Paul Marcq, Eric Martejn, Françoise Martin, Dirk Moerbeek, Gerald Oreel, Philippe Poire, René Pop, Adri Remeus, Alain Rouge, Peter van Scheepen, Hans Schekerman, Rob Strucker, Norman van Swelm, Bruno Tailliez, Gilbert Terrasse, Denis Tirmarche, Christine Tombal, Jean-Charles Tombal, Harry Verduyjsse, Claudia Wilds and Pim Wolf for participating in the observations. Cor Berrevoets skilfully prepared the figures. Gerald Oreel and Gerard Steinhaus provided references. Gerald Driessens and Eduard Verduyjsse supplied information on the occurrence in Belgium. The ringing centres of Belgium and the Netherlands gave permission for (colour-)ringing Mediterranean Gulls. Ringing in Belgium in 1992 was carried out in collaboration with Ludo Benoy and François Boel.

Samenvatting

VOORKOMEN VAN ZWARTKOPMEEUW TE LE PORTEL IN NOORDWEST-FRANKRIJK In dit artikel wordt een overzicht gegeven van het voorkomen van de Zwartkopmeeuw *Larus melanocephalus* te Le Portel, bij Boulogne-sur-Mer, Pas-de-Calais, Noordwest-Frankrijk (figuur 1). Tot het midden van de jaren 70 waren er van deze soort slechts enkele waarnemingen uit dit gebied bekend. Sinds 1975 is de soort jaarlijks waargenomen maar pas in de jaren 80 namen de aantallen toe tot 100en, aanvankelijk vooral in najaar en voorjaar, later ook in de winter (tabel 1, figuur 2). De grootste aantallen tot nu toe zijn 550 exemplaren op 16 oktober 1983, 460 op 20 oktober 1986 en 600 op 14 oktober 1991. De laatste jaren is het aantal overwinteraars sterk toegenomen, tot 335 in de winter van 1990/91 en 450 in de winter

van 1991/92. De aantallen te Le Portel worden nergens geëvenaard in Noordwest-Europa ten noorden van Bretagne, Frankrijk. De aantrekkingskracht van Le Portel wordt aangetoond door het feit dat een aanzienlijk deel van de in Nederland en België gekleurde Zwartkopmeeuwen hier tenminste eenmaal is waargenomen. In augustus-maart zijn adulte exemplaren het talrijkst (gemiddeld ruim 70%) terwijl eerste- en tweedejaars vogels in deze periode beide c 15% van het totaal uitmaken. In mei en juni zijn relatief weinig Zwartkopmeeuwen aanwezig, vooral overzomerende eerstejaars vogels (figuur 3).

Enige gegevens over gedrag, voedsel en habitat van Zwartkopmeeuwen te Le Portel worden gepresenteerd. Hoewel niet duidelijk is waarom nu precies Le Portel zo in trek is bij deze soort, lijkt de aanwezigheid van zoet drinkwater, in combinatie met een scala aan geschikte foerageer- en rustplaatsen, een sleutelfactor te zijn.

Uit Noord-Frankrijk zijn meldingen bekend van Zwartkopmeeuwen die werden geringd in België, Griekenland, Italië, Nederland, Oekraïne en Servië. Waarnemingen van gekleurde vogels tonen aan dat er enig verband bestaat tussen de recente groei van de Noordwesteuropese broedpopulatie en de toegenomen aantallen te Le Portel, welke daarmee echter niet voldoende kunnen worden verklaard. De grootste toename van de aantallen te Le Portel vond al eerder plaats, in het begin van de jaren 80. Het lijkt daarom waarschijnlijk dat het grootste deel van de Zwartkopmeeuwen bij Le Portel afkomstig is van broedkolonies in de landen rond de Middellandse Zee en de Zwarte Zee.

References

- Britton, D J 1986. Mediterranean Gull *Larus melanocephalus*. In: Lack, P (editor), The atlas of wintering birds in Britain and Ireland, Calton, pp 228-229.
- Burger, J & Gochfeld, M 1984. Seasonal variation in size and function of the nasal salt gland of the Franklin's Gull (*Larus pipixcan*). Comp Biochem Physiol 77A: 103-110.
- Dubois, P (editor) 1989. Où voir les oiseaux en France. Paris.
- Érard, C & Naylor, J 1961. Oiseaux de passage intéressants au Cap Gris-Nez (Pas-de-Calais). Alauda 29: 141-144.
- Evans, L G R 1987. Mediterranean Gulls at Folkestone. Twitching 1: 19.
- Evans, L G R 1988. Glaucous Gulls - their regular wintering localities in the UK. Birding World 1: 85-89.
- Gibbs, A 1967. Cap Gris Nez bird observatory report 1965. London.
- Hoogendoorn, W, Moerbeek, D J, Meininger, P L & Berrevoets C M 1992. Spring head-moult in Mediterranean Gull in north-western France. Dutch Birding 14: 207-214.
- Hume, R A 1976. The pattern of Mediterranean Gull records at Blackpill, West Glamorgan. Br Birds 69: 503-505.
- Hume, R A & Lansdown, P G 1974. Mediterranean Gulls at Blackpill, Glamorgan. Br Birds 67: 17-24.
- Jansen, F H & Remeus, A 1978. Naar een definitieve vestiging van de Zwartkopmeeuw *Larus melanocephalus* in Nederland? Limosa 51: 88-106.
- Madden, B 1987. The Mediterranean Gull in Ireland, 1956-1985. Ir Birds 3: 363-376.
- Mayaud, N 1954. Sur les migrations et l'hivernage de *Larus melanocephalus* Temminck. Alauda 22: 225-245.
- Meininger, P L 1991a. First results of colour-ringing Mediterranean Gulls *Larus melanocephalus* in the Netherlands. Sula 5: 109-110.
- Meininger, P L 1991b. Eerste resultaten van het kleuringen van Zwartkopmeeuwen in Nederland. Limosa 64: 173.
- Meininger, P L & Bekhuis, J F 1990. De Zwartkopmeeuw *Larus melanocephalus* als broedvogel in Nederland en Europa. Limosa 63: 121-134.
- Meininger, P L, Berrevoets, C M, Schekkerman, H, Strucker, R C W & Wolf, P A 1991. Voedsel en foerageergebieden van broedende Zwartkopmeeuwen *Larus melanocephalus* in Zuidwest-Nederland. Sula 5: 138-145.
- Milbled, T 1991. Mouette mélanocéphale *Larus melanocephalus*. In Yeatman-Berthelot, D (editor), Atlas des oiseaux de France en hiver. Paris, pp 284-285.
- Milbled, T & Apchain, C 1978. Nidification et migration de la Mouette mélanocéphale *Larus melanocephalus* sur le littoral du nord de la France. Alauda 46: 235-256.
- Nyström, K G K & Pehrsson, O 1988. Salinity as a constraint affecting food and habitat choice of mussel-feeding diving ducks. Ibis 130: 94-110.
- Powell, C 1990. Mediterranean Gulls at Folkestone. Birding World 3: 239-241.
- Raevel, P 1991. Bilan régional des reprises de bagues pour 1988. Héron 24: 23-37.
- Raevel, P in press. Migration et hivernage de la Mouette mélanocéphale (*Larus melanocephalus*) dans le Nord de la France (Nord - Pas-de-Calais - Somme). Avocette.
- Redman, P S 1981. Yellow-legged Herring Gulls in France and Britain. Br Birds 74: 349-350.
- Renssen, T A 1981. Behoeft van Knobbelzwanen aan zoet water op de zoute Grevelingen. Limosa 54: 29-30.
- Robert, J-C & Triplet, P 1984. Mise au point sur le statut du Goéland bourgmestre *Larus hyperboreus* et de la Mouette mélanocéphale *Larus melanocephalus* sur le littoral Picard. Pic Ecol Sér II (2): 56-64.
- Tomlinson, D 1992. The French connection. Birdwatch 1(6): 34-35.
- White, S 1993a. Here to stay. Birdwatch 2(4): 18-19, 22.
- White, S 1993b. Where to see Med Gulls. Birdwatch 2(4): 20-21.

Peter L Meininger, Belfort 7, 4336 JK Middelburg, Netherlands
Pascal Raevel, Centre Régional d'Études Phytosociologiques et d'Investigations Systematiques (CREPIS), Achtgemeteelst Dreve, Haendries, 59270 Baillieu, France
W (Ted) Hoogendoorn, Notengaard 32, 3941 LW Doorn, Netherlands

Identification of *Catharus* thrushes

Colin Bradshaw & Jim Dowdall

Four quite similar species of the Nearctic genus *Catharus* have been recorded in Europe: Grey-cheeked Thrush *C minimus*, Hermit Thrush *C guttatus*, Swainson's Thrush *C ustulatus* and Veery *C fuscescens*. There is considerable potential for misidentification of these species, both with the more common *Turdus* thrushes (especially Song Thrush *T philomelos*) and amongst the group itself. Other potential confusion species are Thrush Nightingale *Luscinia luscinia* and, with poor views, Rufous Nightingale *L megarhynchos* and another Nearctic thrush, Wood Thrush *Hylocichla mustelina*. This article highlights the diagnostic characters of *Catharus* species and reviews further interspecific and intergeneric identification features.

General notes

All *Catharus* species are small in comparison with Song Thrush but when a single bird is observed, this size difference may not be obvious. Generally, they feed at or just above ground level in woodland or dense cover and if they detect the presence of an observer they frequently react by freezing or flying deeper into cover. However, if the observer remains still they may be more obliging and feed contentedly allowing good views. Consequently, when searching for these vagrants, it is advisable to adopt a position at 'thrush-level' and be patient. Chasing a suspected *Catharus* thrush is usually counter-productive. However, tired vagrants do not always read articles like this...!

Subspecific variation

The taxonomy of the genus is rather complex and subspecies vary in both size and colour though in most cases this variation is clinal (Godfrey 1986). Swainson's Thrush has four recognized subspecies but the eastern subspecies *C u swainsoni* is the only one likely to be seen in Europe. This subspecies is generally rufous-olive on the upperparts and tinged buff on all of the breast. Grey-cheeked Thrush has two eastern subspecies (Godfrey 1986). The south-eastern subspecies *C m bicknelli* in general resembles Swainson's Thrush rather more than the north-eastern subspecies *C m minimus*, being smaller and more brown and less grey than this subspe-

cies. The reverse is true for Veery. The two eastern subspecies *C f fuscescens* and *C f fuliginosus* tend to be more rusty above and less like Swainson's Thrush than the western subspecies *C f salicicolus*. However, *C f fuliginosus* is less rufous above and more heavily spotted on the upper breast than *C f fuscescens*. For the purpose of this article, the subspecies to be discussed will be the eastern subspecies as these are more likely to occur in Europe.

European records

Most European records occurred during September-November, with the majority in Britain and Ireland. There have been two spring records of Hermit Thrush (Fair Isle, Shetland, Scotland, June 1975; and Höganäs, Skåne, Sweden, April 1988) and one of Swainson's Thrush (Blackrock Lighthouse, Mayo, Ireland, May 1956) whilst some of the mid-European records come from neither spring nor autumn.

The commonest is Grey-cheeked Thrush (the only one of the four that also occurs in north-eastern Siberia, from Kolyma, Russia, eastwards) (Cramp 1988) with the majority of records in the latter half of October in Britain, France, Germany, Iceland, Ireland and Norway, with a November record in Italy in 1901. Swainson's Thrush, the next most common, tends to occur earlier, from mid-September to mid-October, with records in all the previously mentioned countries and Belgium and France, and a rather odd record in Austria in March 1878. Hermit Thrush is common in Iceland with seven records and has also occurred in Britain (three) and, with single records, in Germany, Luxembourg and Sweden. Veery has been recorded twice in Britain and once in Sweden whilst single Wood Thrush records exist for the Azores, Britain and Iceland (Lewington et al 1991).

Moult

Like many other turdids, each has a distinctive juvenile plumage with pale tips to most of the body-feathers. However, they undergo a partial moult of body-, head- and some wing-feathers by late August and are unlikely to occur in Europe in juvenile plumage (Wallace 1987). C 85% of the first-winter birds display an inconspicuous

wing-bar caused by retained juvenile greater wing-coverts with pale tips. If this bar is present, the bird can be aged but if absent ageing is unsafe (Pyle et al 1987). Because of the timing of occurrence in Europe, most birds will be first-year birds and most should have fairly prominent greater covert bars.

Generic identification

Separation from other thrushes

All *Catharus* species are small delicate thrushes though noticeably rotund. An isolated bird could be mistaken for Song Thrush but, as soon as any size comparison is made, this species can be eliminated as it is usually 15-20% bigger than the *Catharus* thrushes. Familiarity with Song Thrush is essential. Whilst it may be difficult to judge size, because of lack of comparative objects on the photographs, *Catharus* thrushes look dainty with a comparatively thin bill and long legs. This is in contrast to the rather 'pot-bellied' look of Song Thrush which also shows a thicker bill and more extensive spotting below, being as obviously spotted on the upper belly and flanks as it is on the breast, a feature not shown by any of the genus but shared by Wood Thrush. Wood Thrush is intermediate in size between Song Thrush and the *Catharus* thrushes but is easily separable from both on plumage features. Further details of this species will be discussed later.

Separation from nightingales

Another group that may cause confusion are the nightingales. This problem has occurred on more than one occasion in the British Isles. Both Rufous and Thrush Nightingales appear less stout, longer-legged and longer-tailed than any of the *Catharus* thrushes. In addition, the tail of both nightingales tends to be rounded while that of the *Catharus* thrushes is square. The wing-bar displayed by first-year nightingales is rarely as obvious as that shown by most autumn *Catharus* thrushes in Europe and this can be used as an additional separation feature. If views of the breast are obtained, they can only be confused with Veery as neither Rufous nor Thrush Nightingale ever shows spots below as distinct as the other three species of *Catharus* thrush. A poorly marked Veery, however, could show a degree of spotting below similar to Thrush Nightingale although Veery tends to have brown spots whilst breast-markings of Thrush Nightingale are more a grey mottling. However, the chestnut colour of the upperparts, especially the lack of contrast between mantle and rump and tail, and the com-

paratively stocky shape and broad wings of Veery should enable separation between these two species. Seen from behind, Veery can look quite like Rufous Nightingale as both can show warm chestnut tones across the whole of the upperparts although the structural differences previously mentioned should still facilitate identification until the breast-markings are observed. Given brief views, Hermit Thrush with its cold brown mantle and rusty tail could be mistaken for Thrush Nightingale or even a Rufous Nightingale of the subspecies *L. m. hafizi*. However, the extensive black spotting on the upper breast of Hermit Thrush is much more obvious than even the most heavily marked Thrush Nightingale.

In flight, all members of the genus show a striped underwing pattern similar to but much less obvious than the *Zoothera* thrushes. We have never found this obvious on vagrants in Europe but it is a useful feature when observing visible migration in North America as it is distinctive when seen and it rules out all the confusion species in Europe.

Interspecific identification (table 1)

Swainson's Thrush

Swainson's Thrush shows a broad buffy eye-ring which is joined to a prominent 'fore-supercilium' forming a 'pair of spectacles' with a noticeable dark bar on the lores. There are blackish spots on the lower throat and upper breast which fade to an indistinct pale greyish on the sides of the lower breast and flanks. The ground-colour of the upper breast and cheeks is buffy (seen as off-white on a black-and-white photograph), contrasting with the white of the lower breast, belly and flanks. The upperpart coloration of Swainson's Thrush is a warm olive-brown, not dissimilar to Song Thrush, and this tends to be warmer than either Grey-cheeked or Hermit Thrush but noticeably colder than Veery. There is no obvious contrast between tail, wings and mantle as in Hermit Thrush. It has a distinctive liquid *wink* or *quirl* call like a water drop falling into a rain barrel.

The general look of Swainson's Thrush is that of a small Song Thrush with an obvious 'pair of spectacles'.

Grey-cheeked Thrush

Grey-cheeked Thrush is often only slightly larger than Swainson's Thrush, the most similar species, though this is unlikely to be helpful in Europe. Grey-cheeked Thrush has cold olive-brown or olive-grey upperparts, less warm and often paler

R. J. HATHWAY '92

FIGURE 1 Swainson's Thrush / Dwerglijster *Catharus ustulatus* (upper left), Grey-cheeked Thrush / Grijswangdwerglijster *Catharus minimus* (upper right), Hermit Thrush / Heremietlijster *Catharus guttatus* (centre), Veery / Veery *Catharus fuscescens* (lower left) and Wood Thrush / Amerikaanse Boslijster *Hylocichla mustelina* (lower right) (Ren Hathway)

Identification of *Catharus* thrushes

25 Wood Thrush / Amerikaanse Boslijster *Hylocichla mustelina*, Point Pelee, Ontario, Canada, August 1988 (Colin Bradshaw) 26 Grey-cheeked Thrush / Grijswangdwerglijster *Catharus minimus*, St Mary's, Scilly, October 1991 (Colin Bradshaw) 27 Veery / Veery *Catharus fuscescens*, Point Pelee, Ontario, Canada, August 1988 (Colin Bradshaw) 28 Swainson's Thrush / Dwerglijster *Catharus ustulatus*, Point Pelee, Ontario, Canada, August 1988 (Colin Bradshaw) 29 Hermit Thrush / Heremietlijster *Catharus guttatus*, Idaho, USA, September 1991 (René Pop) 30 Thrush Nightingale / Noordse Nachtegaal *Luscinia luscinia*, Karatas, Turkey, 19 April 1988 (Colin Bradshaw)

than in Swainson's Thrush. There is no contrast between the wings, tail and mantle. The colour of the cheeks, upper breast and flanks are distinctly grey with none of the warm tones displayed by both Veery and Swainson's Thrush. The facial pattern is quite similar to Veery with a thin, usually indistinct, pale grey eye-ring, which is often missing altogether, and a triangular mid-grey patch on the lores which fades into the cap and cheeks and lacks the obvious contrast of Swainson's Thrush. Below, it has black spots on its breast more obvious than on Veery but, on average, less obvious and less extensive than on both Swainson's and Hermit Thrushes and on occasions forming little more than a gorget. Like Swainson's Thrush, these spots tend to be most obvious on the upper breast and fade quickly on the flanks. It has a call similar to Veery, a down-slurred *wee-oo*.

The general look of Grey-cheeked Thrush is of a small cold-coloured thrush with a greyish cast to the face and no obvious facial markings.

Veery

Veery tends to show less extensive spotting than the others. On its underparts, Veery has brown spots on a buff background, usually only in a small gorget, but sometimes surprisingly extensive, and greyish suffusion on its flanks. It has rufous tones to all its upperparts though this latter point may not be obvious in shade. However, there is no distinct contrast on the upperparts. The facial pattern is similar to Grey-cheeked Thrush with an indistinct pale grey eye-ring, which is often missing altogether, and a triangular mid-grey patch on the lores which fades into the cap and cheeks and lacks the obvious contrast of Swainson's Thrush. It has a distinctive down-slurred *whee-u* call (Farrand 1983).

The general look of Veery is of a small chestnut-brown thrush with limited brown spotting below. It does not really look like Thrush Nightingale but has been misidentified as one previously! Veeries can be quite variable, especially the amount of spotting below, and are more likely to be misidentified as one of the others rather than the reverse.

Hermit Thrush

Hermit Thrush is marginally the smallest of this group of thrushes and can show a 'spectacle' pattern to the face though not usually as obvious as on Swainson's Thrush. The eye-ring tends to be less broad and the loreal bar less clear-cut. The base colour of the underparts tends to be whiter

than on any of the other thrushes and the breast tends to be more heavily spotted. Hermit Thrush has a rusty tail somewhat like a Thrush Nightingale which is cocked frequently and rusty edges to the remiges but the rest of the upperparts tend to be colder than on Swainson's Thrush and, because of this, there is a marked contrast between the mantle and the wings and tail. It has a range of calls, the commonest of which are *chuck* or *tuk-tuk*.

Hermit Thrush tends to be more contrasting than the others, with differences between the rusty wings and tail, the olive-grey mantle and the white underparts. However, the warmth and contrast of the tail may not stand out if the bird is only seen in shade (Harding 1979).

Wood Thrush

Wood Thrush is quite a distinctive bird and should cause few identification problems for anyone lucky enough to see one in Europe. It is similar in size to Redwing *T. iliacus*, so slightly smaller than Song Thrush but bigger than any of the *Catharus* thrushes. It is bright chestnut on head, nape and mantle, fading to a dull brown on the rump and tail. Below it is boldly marked with black spots on a white background extending onto the upper belly and flanks. Wood Thrush often shows noticeable contrast between the rich rusty-coloured cap and the grey cheeks which are a mixture of fine black and white streaks. It usually has a thin but distinct eye-ring, much less broad than on Swainson's Thrush and does not show any sign of a pale 'fore-supercilium' having a pale grey area on the lores.

Wood Thrush is a distinctive, bright and boldly marked thrush which should cause minimal identification problems.

Word of caution

There is considerable overlap in the plumages of the three 'spotted' *Catharus* thrushes due both to individual and subspecific variations. The breast-spotting is said to be heaviest in Hermit and lightest in Grey-cheeked Thrush (and even lighter in Veery) whilst the plumage tones are warmest in Swainson's and coldest in Grey-cheeked Thrush (though Veery is the warmest of the lot) but there is considerable overlap among all three species. Because of this overlap, these differences should be used critically in separating the species. For a confident identification in Europe, all of the following features should be noted: size (to separate these from Song Thrush), facial pattern (especially presence, prominence and

Identification of Catharus thrushes

TABLE 1 Summary of important features for interspecific identification of Nearctic thrushes

	Swainson's	Grey-cheeked	Veery	Hermit	Wood
Crown/mantle	Warm olive-brown	Cold olive-brown	Rich tawny-brown	Cold olive-brown	Chestnut
Rump/tail	Warm olive-brown	Cold olive-brown	Warm rusty-brown	Rusty-brown	Olive-brown
Breast	Yellowish-buff	White or grey	Brownish-buff	White or grey	White
Breast-spotting	Quite distinct; black-brown	Less distinct except on gorget	Brown, less contrast with ground colour	Distinct; black	Heavy, tear-shaped; black
Flank	Buffish or grey	Grey or buff	Grey	Buffish	White
Eye-ring	Broad, distinct; buff	Indistinct or absent; grey	Indistinct or absent	Thin but distinct; grey or buff	Thin but distinct; white
Lore	Distinct buff loreal bar	Indistinct grey patch	Indistinct grey patch	Thin loreal bar	Indistinct; grey or white
Cheek	Buff	Grey	Grey or buff	Grey	Black and white
Call	<i>Wink</i>	<i>Wee-oo</i>	<i>Whee-u</i>	<i>Chuck</i>	<i>Pit-pit</i>

colour of eye-ring and loreal bar), colour of breast, cheeks and tail, extent of breast-spotting and, finally, upperpart coloration, although due attention must be paid to the effect of variation of light on this last feature. Extra characters include the underwing pattern and call.

Acknowledgements

We wish to thank Ren Hathway for his excellent plate (which is for sale via Colin Bradshaw).

References

Lewington, I, Alström, P & Colston, P 1991. A field

guide to the rare birds of Britain and Europe. London.
 Cramp, S 1988. The birds of the Western Palearctic 5. Oxford.
 Farrand Jr, J 1983. The Audubon Society master guide to birding 3. New York.
 Godfrey, W E 1986. The birds of Canada. Ottawa.
 Harding, B D 1979. Identification of Grey-cheeked and Swainson's Thrushes. *Br Birds* 72: 346-348.
 Pyle, P, Howell, S N G, Yunicke, R P & DeSante, D F 1987. Identification of North American passerines. Bolinas.
 Wallace, G 1987. Learning more about the birds you observe. *Long Point Bird Obs Newsl* 19 (1): 2-3.

*Colin Bradshaw, 9 Tynemouth Place, North Shields, Tyne and Wear NE30 4BJ, UK
 Jim Dowdall, 6 Castleknock View, Castleknock, Dublin 15, Ireland*

Mededelingen

Gemengd paartje Rotgans en Zwarte Rotgans met twee 'hybride' jongen bij Oude Tonge in winter van 1991/92

Gedurende de winter van 1991/92 bezochten wij meerdere malen de Aymon-Louise-polder ten oosten van Oude Tonge, Zuidholland, om de hier overwinterende Rotganzen *Branta bernicla bernicla* te tellen. Op 15 december 1991 zagen wij in deze groep een adulte Zwarte Rotgans *B b nigricans*. De vogel bevond zich aan de rand van een groep van meer dan 1300 Rotganzen. Op 19 januari 1992 was opnieuw een adulte Zwarte Rotgans aanwezig. Omdat de groep dichtbij zat in een met kort gras begroeid perceel, zochten wij enige tijd naar gekleurde vogels. Tijdens het herhaald afzoeken van de groep viel ons op dat de Zwarte Rotgans steeds samen met twee jonge vogels en een adulte Rotgans liep. Terwijl Cor Berrevoets doorging met het zoeken naar kleuringen, hield Aylin Erkman de Zwarte Rotgans in het oog. Na enige tijd werd duidelijk dat de vier vogels een gemengd paartje Zwarte Rotgans en Rotgans met twee 'hybride' jongen betroffen. De vogels liepen steeds samen in een richting en de familie werd zowel door de Rotgans als door de Zwarte Rotgans verdedigd tegen te dichtbij komende soortgenoten. Eén van de jongen had een opvallend licht gevlamde flank terwijl het andere jong niet van andere jonge Rotganzen verschilde. Via Hans Schekkerman werd Arnoud van den Berg benaderd om foto's te maken. Op 22 januari vond hij de familie rotganzen bij Oude Tonge maar de vogels vlogen spoedig weg. Hij vond ze terug bij de Grevelingendam, Zeeland, waar de vogels konden worden gefotografeerd (van den Berg 1992). Ook nu viel het gevlamde jong duidelijk op.

Wij zagen de Rotgans meestal als eerste kijken en aanvallen, hetgeen kenmerkend is voor mannetjes. Arnoud van den Berg (pers meded) nam echter het tegenovergestelde waar en zag de Zwarte Rotgans regelmatig andere exemplaren weggagen.

Op 9 februari zagen wij de familie nogmaals bij Oude Tonge in het gezelschap van enige 100en Rotganzen en een Roodhalsgans *B ruficollis*. Daarna werd het paartje door ons niet meer gezien; wel werden nog een aantal malen

andere Zwarte Rotganzen gezien in de omgeving.

Hybridisering is bij ganzen mogelijk tussen alle taxa van de genera *Anser* en *Branta*, vooral in gevangenschap (Ogilvie 1978). In hoeverre dit ook geldt voor de Rotgans is niet geheel duidelijk. Volgens Uspenski (1960) 'hybridiseren' Rotganzen en Zwarte Rotganzen in Centraal-Taimyr, Rusland. Recent is echter gebleken dat in Taimyr geen Zwarte Rotganzen broeden (Hans Schekkerman pers meded). Hun broedgebieden liggen kennelijk ten oosten van Chatanga, Rusland. 'Hybridisatie' of intergradatie tussen Rotgans en Zwarte Rotgans ten oosten van Taimyr is onbekend. Ook in recente literatuur worden geen gevallen vermeld van een gemengd paartje Rotgans en Zwarte Rotgans met jongen. Wel wordt melding gemaakt van gemengde paartjes zonder jongen: bijvoorbeeld een paartje Rotgans en Zwarte Rotgans op Terschelling, Friesland, in mei 1977 en een paartje Witbuikrotgans *B b hrota* en Zwarte Rotgans in Strangford Lough, Down, Noord-Ierland, in 1979 (van den Berg et al 1984). In de winter van 1991/92 werd nabij Newcastle, Down, Noord-Ierland, een Zwarte Rotgans samen gezien met een 'hybride' Witbuikrotgans x Zwarte Rotgans *B b hrota x nigricans* (McGeehan 1992). Overigens blijkt de situatie met betrekking tot mengpopulaties van Witbuikrotgans en Zwarte Rotgans in een overgangszone in Melville Island, Canada, ingewikkelder te zijn dan verondersteld aan het eind van de jaren 70 toen werd besloten de Zwarte Rotgans niet meer als aparte soort te beschouwen; er is onder meer vastgesteld dat, op basis van DNA-analyses, Witbuikrotgans en Zwarte Rotgans meer van elkaar verschillen dan bijvoorbeeld Sneeuwvangans *Anser caerulescens* en Ross' Gans *A rossii* (waarover geen twijfel bestaat dat het twee aparte soorten zijn) (DeBenedictis 1991).

Een woord van dank gaat uit naar Arnoud van den Berg die bereid was om snel ter plaatse foto's te maken en deze later aan ons ter beschikking te stellen.

Summary

MIXED PAIR OF DARK-BELLIED BRENT GOOSE AND BLACK BRANT WITH TWO 'HYBRID' YOUNG NEAR OUDE TONGE IN WINTER OF 1991/92 During the winter of 1991/92, a Black Brant *Branta bernicla nigricans* was present near Oude Tonge, Zuidholland, and at the Grevelingendam,

31-32 Gemengd paartje Rotgans *Branta bernicla bernicla* en Zwarte Rotgans *B b nigricans* met twee 'hybride' jongen Rotgans x Zwarte Rotgans (links en rechts van Zwarte Rotgans) / mixed pair Dark-bellied Brent Goose and Black Brant with two hybrid young Dark-bellied Brent x Black Brant (left and right of Black Brant), Grevelingendam, Zeeland, 22 januari 1992 (Arnoud B van den Berg)

Zeeland. The bird appeared to be paired with a Dark-bellied Brent Goose *B b bernicla* and the pair was accompanied by two young which were defended by both parents. One of the young birds had distinctive light flanks while the other one resembled normal juvenile Dark-bellied Brent Goose. Although there are observations of mixed pairs of Black-bellied Brent Goose and Black Brant or Black Brant and Pale-bellied Brent Goose *B b hrota* mentioned in the recent literature, pairs with hybrid young have not been reported previously in Europe.

Verwijzingen

- van den Berg, A B 1992. Recent WP reports: January-February 1992. Dutch Birding 14: 62-65.
 van den Berg, A B, Lambeck, R H D & Mullarney, K 1984. The occurrence of the 'Black Brant' in Europe. Br Birds 77: 458-465.
 DeBenedictis, P A 1991. *Branta* geese. Birding 23: 357-359.
 McGeehan, A 1992. Black Brant: a goose worth watching. Irish Birding News 2: 91-99.
 Ogilvie, M A 1978. Wild geese. Berkhamsted.
 Uspenski, S M 1960. In: Wildfowl Trust Annu Rep 11: 80-93.

Cor Berrevoets & Aylin Erkman, Torentans 83, 4336 JN Middelburg, Nederland

Grote Grije Snip bij Oudega in augustus-oktober 1991

Tijdens een telling voor de Nederlandse Steltloper Werkgroep op 14 augustus 1991 ontdekte ik een Grote Grije Snip *Limnodromus scolopaceus* in de Jan Durkspolder bij Oudega, Smallingerland, Friesland. Hier bevindt zich een slaapplea van steltlopers waar in de nazomer onder andere 1000en Grutto's *Limosa limosa* en Kemphanen *Philomachus pugnax* overnachten. De Grote Grije Snip bleef aanwezig tot 5 oktober 1991. Tijdens zijn verblijf maakte de vogel de gehele rui door van zomer- naar winterkleed. Op 14 augustus maakte ik de volgende beschrijving.

GROOTTE & BOUW Forser dan mannetje Kemphaan. Achterlichaam naar verhouding iets korter, hierdoor vogel gedrongen indruk makend. Handpennen, tertials en staart even ver reikend. Snavel lang en snipachtig, naar verhouding even lang als bij Watersnip *Gallinago gallinago*.

KOP Krui donker gestreept, donker petje vormend. Scherp begrensde lichte wenkbrauwstreep, bijna tot op achterhoofd doorlopend. Teugel en korte oogstreep beide donkerbruin. Oorstreek grijzig, iets donkerder dan wenkbrauwstreep.

HALS Achterhals steenrood als middenborst (zie onder) maar met veel zwarte, naar mantel toe groter wordende vlekjes; hierdoor achterhals naar beneden toe steeds donkerder lijkend.

BOVENDELEN Mantel als aangrenzend deel van achterhals. Schouderveren zwart met smalle goudkleurige bandjes, enkele donkergrijs zonder bandje. Rug met duidelijke witte wig. Stuit en bovenstaartdekveren donkerbruin met smalle witte dwarsstrepen.

ONDERDELEN Steenrood als bij mannetje Rosse Grutto *L lapponica* in zomerkleed, mogelijk iets valer. Zijborst als middenborst maar met kleine donkere vlekjes. Voorflank als middenborst maar met smalle donkere, onduidelijke en onscherpe dwarsstreepjes. Achterflank

wit met duidelijke donkerbruine dwarsstrepen. Op onderstaartdekveren spaarzame kleine donkere vlekjes. **VLEUGEL** Handpennen donkerbruin. Armpennen egaal donkerbruin met grijze toppen, lichte achterrind aan armvleugel vormend. Dekveren donkergrijs. Oksel en ondervleugeldekenveren lichtgrijs.

STAART Donkerbruin met smalle witte dwarsstrepen (als stuit en bovenstaartdekveren); donkere strepen breder dan witte.

NAAKTE DELEN Oog en snavel beide donker. Poot bruinachtig, ongeveer als bij Bosruiter *Tringa glareola*.

GELUID Rustig hoog kiek-kiek.

GEDRAG Sterk overeenkomend met dat van Watersnip.

Op 14 september was de Grote Grije Snip grotendeels geruid naar het winterkleed. Hier volgt een beschrijving van de veranderingen die in het verenkleed hadden plaatsgevonden.

HALS Lichtgrijs, duidelijk donkerder dan bijna witte onderdelen.

BOVENDELEN Grijs. Op mantel en schouder nog enkele restanten van zomerkleed.

ONDERDELEN Bijna geheel wit. Alleen op voorhals en zijborst nog restanten van zomerkleed. Flank grijzig met onscherpe donkere dwarsstrepen, doorlopend tot op zijstaart; achterflank iets meer gestippeld dan in zomerkleed.

VLEUGEL Tertials en grote en middelste dekveren grijs, centra iets donkerder en schachten bijna zwart. Klein(st?)e dekveren donkergrijs (als in zomerkleed). Alle veren met lichte top.

Tijdens de eerste week van het verblijf van de vogel leverde de determinatie als Grote Grije Snip niet veel problemen op. De tot aan de onderstaart doorlopende diep steenrode kleur van de onderdelen, de donkere schubjes op de flanken (het meest duidelijk op de lichtere achterflanken) en de tekening van de bovenstaart met duidelijke bredere zwarte dan witte dwarsstrepen

33 Grote Grijs Snip / Long-billed Dowitcher *Limnodromus scolopaceus*, Oudega, Friesland, 18 augustus 1991 (Arnold Meijer) 34-35 Grote Grijs Snip / Long-billed Dowitcher *Limnodromus scolopaceus*, Oudega, Friesland, september 1991 (Koen van Dijken)

(cf Dutch Birding 13: plaat 222, 1991) duiden op een Grote Grijsz Snp in adult zomerkleed (cf Hayman et al 1986, de Bruin & Ebels 1988). In deze tijd van het jaar zou een Kleine Grijsz Snp *L. griseus* in vergelijkbaar kleed ofwel duidelijk lichter gekleurd zijn op de onderbuik (de ondersoorten *L. g. griseus* en *L. g. caurinus*) ofwel geheel valer gekleurde onderdelen vertonen zonder donkere schubtekening op de flanken (de ondersoort *L. g. hendersoni*). De tekening op de staart kan in alle kleden een betrouwbaar kenmerk zijn maar alleen indien de zwarte tekening duidelijk veel breder is dan de witte (Grote Grijsz Snp) of indien de witte tekening breder is dan de zwarte (Kleine Grijsz Snp). In de gevallen dat de staarttekening niet aan bovengenoemde kwalificaties voldoet is determinatie op grond van dit kenmerk niet met zekerheid mogelijk (Kaufman 1990).

In de daaropvolgende weken werd de discussie onder vogelaars die de vogel gezien hadden steeds heviger of het toch geen Kleine Grijsz Snp kon betreffen. De reden voor de toenemende twijfel en verwarring lag in het feit dat door het ruien naar het winterkleed de onderdelen van de vogel steeds bleker rozerood werden, op de onderbuik en flanken meer witachtig. Uiterlijk vertoonde de vogel daardoor grote overeenkomst met een Kleine Grijsz Snp in adult zomerkleed, dus het kleed dat deze soort in het voorjaar en de eerste zomermaanden draagt. Het feit dat de snavel van de vogel relatief kort was (zichtbaar korter dan bij de vogel die jaren achtereenvolgens gezien is in de Lauwersmeer, Groningen; cf Dutch Birding 1990) en dus niet als indicatie voor één van beide soorten gebruikt kon worden versterkte de twijfel. Uiteindelijk gaf in deze periode de roep de doorslag om toch vast te houden aan de determinatie als Grote Grijsz Snp. Tenminste éénmaal werd het voor Grote Grijsz Snp karakteristieke *kiek* gehoord. Daarnaast werd een meertonige roep gehoord en opgenomen die te omschrijven is als een trage ratel, *tie tie tie tie*. Deze omschrijving past beter op het (meestal enkelvoudige maar vaak ook herhaalde) *kiek* van de Grote Grijsz Snp dan op het altijd meertonige, zachte en bedeesde, Steenloper *Arenaria interpres*-achtige *du du du* van de Kleine Grijsz Snp. Dat deze roep ook nog aanleiding tot discussie kon geven, bleek tijdens de door de DBA georganiseerde Euro Bird Week op Texel, Noordholland, in oktober 1991. De daar aanwezige Amerikaanse deskundigen verschilden aanvankelijk van mening over de determinatie op grond van de roep maar uiteindelijk ging ook hun conclusie sterk in de richting van Grote Grijsz

ze Snp. Tegen het eind van het verblijf (eind september), toen de vogel grotendeels naar winterkleed geruid was, verstomde de discussie enigszins, waarschijnlijk omdat de schijnbare uiterlijke overeenkomst met een Kleine Grijsz Snp in zomerkleed minder werd en omdat het zichtbare kleurverschil tussen de grijze borst en de witte buik in dit kleed eerder pleit voor een Grote Grijsz Snp (cf Kaufman 1990).

Door de donkergrijze schouderveren en bovenvleugeldekveren in het zomerkleed verkeerde ik aanvankelijk in de veronderstelling dat de Grote Grijsz Snp al aan de rui naar het winterkleed begonnen was en dat deze veren al tot het winterkleed behoorden. Toen de rui werkelijk begon, werden deze grijze veren echter eveneens vervangen door veren van het 'echte' winterkleed (met uitzondering van de klein(st?)e bovenvleugeldekveren). De Grote Grijsz Snp vervangt tijdens zijn eerste voorjaarsrui (van het eerste winter- naar het eerste zomerkleed) vrijwel alle lichaamsveren en een deel van de schouderveren, tertials en bovenvleugeldekveren (Cramp & Simmons 1983). De donkergrijze veren in het zomerkleed waren derhalve niet van het winterkleed maar waren restanten van het juveniele kleed.

Normaal steken bij een adulte Grote Grijsz Snp de vleugelpunten voorbij de tertials. De slagpennen van onvolwassen steltlopers worden pas geruid als de vogels al meer dan 1 jaar oud zijn en zijn voor deze rui veelal erg gesleten en zodoende kort. Ook hieruit blijkt dat de vogel van Oudega waarschijnlijk een eerste-zomer-vogel was, ruiend naar het tweede winterkleed.

Toen ik op 29 oktober de Grote Grijsz Snp voor het laatst zag, waren de klein(st?)e bovenvleugeldekveren nog niet geruid evenals enkele lichaamsveren. Het grootste gedeelte van de rui vond eind augustus en begin september plaats. Dit komt overeen met de ruiperiode in het normale verspreidingsgebied (Cramp & Simmons 1983).

De eerste met zekerheid vastgestelde Grote Grijsz Snp voor Nederland betrof een vangst bij Holwerd, Friesland, in mei 1983 (Koopmans & Wijmenga 1984). Een niet nader gedetermineerde grijze snip werd in september 1971 vastgesteld in de Lauwersmeer, Friesland. In mei 1986 verbleef een Grote Grijsz Snp op Ameland, Friesland, en in augustus 1986 een exemplaar bij Zierikzee, Zeeland. Verder waren er waarnemingen van een adulte vogel in juli 1986-87 (die van 1986 werd niet op soort gebracht) en mei 1988-90 in de Lauwersmeer, Groningen; in

november 1989 verbleef hier ook een exemplaar. In januari 1990 was er een exemplaar bij Dordrecht, Zuidholland (Dutch Birding 1990, van den Berg et al 1992). De vogel van Oudega zou dan tenminste het zevende geval voor Nederland zijn en was zeker niet dezelfde vogel als die van de Lauwersmeer. Dit was de eerste keer dat een Grote Grijsze Snip zo lang (7 weken) op dezelfde plaats verbleef en de rui van zo nabij gevolgd kon worden.

Tenslotte nog een woord van dank aan Koen van Dijken en Arnold Meijer voor het maken van foto's en KvD voor het toezenden van informatie.

Summary

LONG-BILLED DOWITCHER AT OUDEGA IN AUGUST-OCTOBER 1991 From 14 August to 5 October 1991, a Long-billed Dowitcher *Limnodromus scolopaceus* was pre-

sent at Oudega, Friesland. During its stay, the bird moulted from summer into winter plumage which was virtually completed on 14 September. This was the seventh record of Long-billed Dowitcher for the Netherlands.

Verwijzingen

van den Berg, A B, de By, R A & CDNA 1992. Rare birds in the Netherlands in 1990. Dutch Birding 14: 73-90.

de Bruin, A & Ebels, E B 1988. Grote Grijsze Snip in Lauwersmeer in juli 1987. Dutch Birding 10: 140-142.

Cramp, S & Simmons, K E L 1983. The birds of the Western Palearctic 3. Oxford.

Dutch Birding 1990. Vogels nieuw in Nederland. Ede. Kaufman, K 1990. A field guide to advanced birding. Boston.

Koopman, K & Wijmenga, E 1984. Grote Grijsze Snip te Holwerd in mei 1983. Dutch Birding 6: 9-13.

Thymen de Groot, Feestlân 66, 8408 JJ Lippenhuizen, Nederland

Afwijkende Tapuit op Schiermonnikoog in augustus 1991

Op 8 augustus 1991 ontdekten Edger van Boeheimen, Matthijs Kesteloo en Erik Koppelaar om 16:30 een vreemde tapuit *Oenanthe* op de hoek van de veerдам en de waddendijk op Schiermonnikoog, Friesland. De vogel viel op door het lichte verenkleed. Aangezien in vogelgidsen staat dat het verenkleed van een Izabeltapuit *O isabellina* lichter is dan dat van een Tapuit *O oenanthe*, besloten we de vogel als een 'zeer waarschijnlijke' Izabeltapuit door te geven aan de Dutch Birding-vogellijn. De volgende morgen werd de tapuit bekeken door een andere vogelaar die ook aan een Izabeltapuit dacht. 's Middags zag Martin Olthoff de vogel en waarschuwde eveneens enkele mensen. Daardoor kon 's avonds de tapuit door c 15 mensen worden bestudeerd. Toen werd duidelijk dat de vogel belangrijke kenmerken van de Izabeltapuit miste; met name het kleine formaat, de fijne snavel en de vrij lange handpenprojectie wezen niet op Izabeltapuit (cf Alström 1986). Na het bestuderen van foto's kwamen we tot de conclusie dat het een Tapuit *O oenanthe* met een afwijkend kleed was.

ALGEMENE INDRUK Op afstand zeer licht zandkleurig, haast wit lijkend.

BOUW Vrij kleine tapuit met fijne snavel. Handpenprojectie ongeveer even lang als tertiallengte.

KOP Kruijn lichtgrijs. Nek iets lichter grijs dan kruijn. Oorstreek donkergrijs, onder oog bruinachtig. Lichte maar onopvallende wenkbrouwstreep. Teugel zwart. Kin wit, keel met lichtgele zweem.

BOVENDELEN Mantel lichtgrijs. Rug donkergrijs.

ONDERDELEN Grotendeels vuilwit. Brede lichtgrijze, niet sterk contrasterende borstband. Zeemkleurige zweem op zijborst. Anaalstreek en onderstaartdekveren wit.

VLEUGEL Slagpennen en tertials donkerbruin; handpennen met brede roomkleurige toppen, armpennen met smalle lichte zomen, tertials met brede roomkleurige zomen. Grote en middelste vleugeldekveren donker grijsbruin met witachtige randen en toppen, twee vleugelstrepen vormend. Ondervleugel witachtig.

STAART Gesloten bovenstaart niet zwart maar grijsbruin, niet sterk contrasterend met witte staartzijden; onderliggende staartpennen echter met donkerbruine toppen. Onderstaart donkerbruin. Grijsze vlekjes op toppen van staartpennen.

NAAKTE DELEN Oog, snavel en poot zwart.

De vogel vertoonde naast de opvallend lichte ook duidelijk donkere veerpartijen zoals teugel, handpennen en de onderliggende staartpennen. Dit wijst erop dat er wellicht geen sprake was van een ('inwendig' bepaalde) kleurafwijking maar van extreme verbleking en/of sleet van de geëxponeerde veerpartijen. Dit maakte de beoordeling van het verenkleed en de determinatie (zowel het uitsluiten van zeldzame tapuitsoorten

als het vaststellen van op Tapuit passende kenmerken) bijna onmogelijk. Niettemin ligt de determinatie als Tapuit het meest voor de hand.

Kleurafwijkingen komen bij Tapuiten vaker voor en in het verleden hebben andere waarnemingen in Nederland reeds aanleiding gegeven om ervoor te waarschuwen dat men bij het zien van een rare tapuit niet alleen aan een zeldzame soort moet denken maar ook aan een afwijkend gekleurde Tapuit (van der Bent 1981ab).

Summary

ABERRANT NORTHERN WHEATEAR ON SCHIERMONNIKOOG IN AUGUST 1991 On 8-9 August 1991, a pale wheatear *Oenanthe* was seen on Schiermonnikoog, Friesland. At first, because of the pale sandy-brown colour of the upperparts, it was misidentified as a 'very probable' Isabelline Wheatear *O. isabellina*. However, the small size, fine bill and rather long primary projection did not fit Isabelline Wheatear. Finally, it was concluded that it was an aberrantly coloured Northern Wheatear *O. oenanthe*.

Verwijzingen

- Alström, P 1986. Mystery photograph 18: Isabelline Wheatear. Dutch Birding 8: 12-15.
 van der Bent, G 1981a. Partially albinistic Wheatears near Katwijk aan Zee in August 1980. Dutch Birding 3: 22.
 van der Bent, G 1981b. Another record of partially albinistic Wheatear in Netherlands. Dutch Birding 3: 59.

36 Tapuit / Northern Wheatear *Oenanthe oenanthe*, Schiermonnikoog, Friesland, 9 augustus 1991 (Leo / R Boon)

Edger van Boheemen, De Schans 44, 4223 NT Hoornaar, Nederland

Brieven

Greenland record of Sandhill Crane

In the paper on the first Dutch record of Sandhill Crane *Grus canadensis* on 28-30 September 1991 (van den Berg et al 1993), a Greenland record of the species is mentioned as not (yet) accepted by the Danish rarities committee. The record, however, has been accepted and was published by the Danish rarities committee (Malling Olsen 1991). The bird was present at Tasers-

uit, Maccormick Fjord, Avanersuaq/Thule community, from 29 July to 1 August 1985. It is still the only record of the species for Greenland.

References

- van den Berg, A B, Douma, F & Kuiken, D 1993. Canadese Kraanvogel te Paesens-Moddergat in september 1991. Dutch Birding 15: 1-6.
 Malling Olsen, K 1991. Sjøldne fugle i Danmark og Grønland i 1989. Dansk Orn Foren Tidsskr 85: 20-34.

Klaus Malling Olsen, Gartnerivej 3, 2100 København Ø, Denmark

Saunders's Gull heading for extinction?

No doubt many readers of Dutch Birding will have travelled to the east and a number may be familiar with Saunders's Gull *Larus saundersi* from the eastern and south-eastern coasts of the Asian mainland. Fewer people perhaps realize how rare the species is and, indeed, that it is probably the rarest gull in the world. In addition, the pressures on Saunders's Gull, all of whose breeding grounds and wintering grounds lie within China, are great indeed and do not look likely to abate in the near future.

The breeding ecology of Saunders's Gull is a fascinating example of how a species has adapted to the eternal processes of nature but also a rather disturbing testament to what happens when man interferes too drastically in the process. More than 1000s of years, China's great rivers have brought silt down from the hinterlands to the coast in huge quantities, building up the coastal land as a result with, in some areas, accretion rates as high as 300-400 m/year. This process has a number of effects, one of which is the creation of vast areas of mud-flat (especially along the Jiangsu coastline) 5 km or even more

wide, which provide important feeding grounds for shorebirds on migration.

In addition, behind here, as the land dries out when it ceases to be washed over by the tide, an area of salt-marsh is created at varying degrees of development according to the stage of succession it is at in the change from mud-flat to dry land suitable for cultivation. At a certain stage, where the land is not too damp and the salt content not too high to prevent a reasonable covering of vegetation but where it is also not too dry or free of salt to allow other, taller and denser vegetation to encroach, is where Saunders's Gull breeds. As the salt-marsh moves further out with the accreting land, so does Saunders's Gull.

There are only three known breeding areas. The most northerly is at the Shuangtaizi River NR in Liaoning Province where the accreting mud-flat is created by a number of small rivers. The most southerly is at Yancheng NR, Jiangsu Province, which is formed by Yangtze borne silt and the third, consisting of only two small colonies, is near the mouth of the Yellow River in Shandong province.

China's coast, however, is in great demand and the pressures being brought to bear on the breeding grounds are severe indeed, especially at

37 Saunders's Gull / Saunders' Meeuw *Larus saundersi*, Mai Po, Hong Kong, 24 February 1991 (Peter R Kennerley)

Shuangtaizi River NR where land is being reclaimed at such a rate that in 1992 breeding success was almost zero. The process here is that land is being reclaimed as far out to the sea as possible such that all salt-marsh is being destroyed and at high tide the sea reaches 3-4 m up the sea wall. Obviously, under such circumstances, nothing can breed, never mind Saunders's Gull, and it will be many years before the land has accreted sufficiently to create an area where they can breed.

The land is being reclaimed for shrimp ponds and rice fields and to build reservoirs to provide the water for these. The newly reclaimed land must be left for a period to allow the salt content to drop, during which time Saunders's Gull can still breed, but the land rapidly dries out and tall dense vegetation invades, as do mammalian predators. Breeding success at all three areas is also affected by egg-collecting and human disturbance caused by the sometimes 1000s of people who go out to the shore to collect crabs or dig up worms.

At present, WWF is attempting to arrange temporary stop-gap measures at Shuangtaizi River NR that might ensure the presence of the bird at the reserve until suitable salt-marsh appears beyond the sea-wall. These include a project to clear some of the invasive vegetation behind the

sea-wall in the winter of 1992/93 to provide areas for the spring and, in the medium term, attempting to arrange the construction of a large island in a reservoir that is now being built on the site of a large Saunders's Gull colony with the aim of attracting birds to breed. However, it is by no means certain that the species will be able to hang on until the appearance of suitable salt-marsh – indeed, it is not even certain how long it will be before this happens.

The situation at Shuangtaizi River NR is complicated by the fact that the development which is taking place was decided upon at the very highest levels in government and will require a major effort to reverse. This is where we can make our own contribution to the race to save Saunders's Gull. I would like to urge you to write directly to The Nature Reserve Management Office, Ministry of Forestry, Hepingli, Beijing 100714, China, to politely express your own concern and that of the international community. Point out the rarity of Saunders's Gull, request that it be listed as a Category One Protected Species and ask the Ministry to ensure proper management of the reserve where it breeds.

Please remember that international pressure can have an effect in China and we, as well as they, have a responsibility to do all we can to save this species from extinction.

Geoff Carey, 1st Floor, 32A Chek Nai Ping, Sha Tin, New Territories, Hong Kong

Brown-headed Gulls in Uzbekistan in May 1985

In his letter on the western border of the non-breeding range of Brown-headed Gull *Larus brunnicephalus*, Hoogendoorn (1991) considered various reports from places west of the species' known non-breeding range and mentioned that in the former USSR there is not a single record west of the breeding range.

On 30 May 1985, I found a group of immature gulls at Lake Tudakul, a shallow desert lake near Bukhara (39:75 N, 64:36 E) in western Uzbekistan. At the time, I was unsure as to their identity and became confused when one of the party I was with claimed to have seen an adult Relict Gull *L. relictus* nearby. Subsequent research led me to believe these were Brown-headed Gulls and this was confirmed by both the late Peter

Grant (pers comm) and Steve Madge (pers comm) who studied notes and photographs of the birds.

SIZE & BUILD Medium-sized and long-winged gulls, marginally larger and longer-winged than Slender-billed Gulls *L. genei* nearby. Long attenuated head. Long bill with slight droop at end. Head shape in between that of Black-headed *L. ridibundus* and Slender-billed Gulls.

HEAD & NECK Variable. Some showing incomplete greyish-smudged hood from around eye to nape, similar to, though less intense than in first-summer Mediterranean Gull *L. melanocephalus* while others merely having dark ear-covert spot, reminiscent of moulting or retarded first-summer Black-headed Gull. Large white crescents above and below eye. Whitish forehead and throat. White nape.

UPPERPARTS Mid-grey, considered slightly darker than in Black-headed Gull.

UNDERPARTS White.

38 Brown-headed Gull / Bruinkopmeeuw *Larus brunnicephalus*, with Black-winged Stilt / Steltkluit *Himantopus himantopus*, Slender-billed Gull / Dunbekmeeuw *L. genei*, Caspian Tern / Reuzestern *Sterna caspia*, Little Terns / Dwergsterns *S. albigrons* and Common Terns / Visdieven *S. hirundo*, Lake Tudakul, near Bukhara, Uzbekistan, CIS, 30 May 1985 (Colin Bradshaw)

WING Forewing mid-grey, considered slightly darker than in Black-headed Gull. Dark barring on median, and large pale panel on greater upperwing-coverts. Secondaries with broad medium-brown bar. Outer (three?) primaries all-black, other primaries with white basal and black distal half. Primary-coverts mainly white. In flight, dark leading edge and trailing edges to primaries surrounding the white 'mid-hand' feathers forming distinctive white triangle bordered on two sides by black, and on inner aspect by grey.

TAIL White. Photographs, however, showing at least one bird with dark tail-band though this not noted in the field.

BARE PARTS Bill dark red.

There were seven Brown-headed and 22 Slender-billed Gulls present but no other gulls (except for the putative Relict Gull). This would seem to represent the most westerly authenticated record of Brown-headed Gull to date.

I am grateful to Trevor Boyer, Alan Dean, the late Peter Grant, Ted Hoogendoorn, Alan Kitson and Steve Madge for help with this record.

Reference

Hoogendoorn, W 1991. Western border of non-breeding range of Brown-headed Gull. *Dutch Birding* 13: 102-103.

Colin Bradshaw, 9 Tynemouth Place, North Shields, Tyne and Wear NE30 4BJ, UK

Ontsnapte vogelsoorten op Nederlandse lijst?

In het 'Jaaroverzicht van 1991' in *DB Actueel* (Dutch Birding 14: 35-36, 1992) werden waarnemingen genoemd van drie soorten die 'vanwege het grote ontsnappingsrisico' slechts met veel moeite op de Nederlandse lijst zullen komen: Grijsruglijster *Turdus hortulorum*, Pallas' Roodmus *Carpodacus roseus* en Langstaart-roodmus *Uragus sibiricus*.

Soorten die wel op de Nederlandse lijst zijn gekomen maar in allerlei volières zijn aan te treffen zijn onder andere Spotlijster *Mimus polyglottos*, Perzische Roodborst *Irania gutturalis*, Maskergors *Emberiza spodocephala*, Geelbrauwgors *E. chrysophrys*, Rosse Gors *E. rutila*, Bruinkopgors *E. bruniceps*, Zwartkopgors *E. melanocephala* en Indigogors *Passerina cyanea*. Spotlijsters worden sinds meer dan 20 jaar regelmatig ingevoerd vanuit Zuidamerika en broeden vrij gemakkelijk

in gevangenschap. Ofschoon Perzische Roodborsten moeilijker verkrijgbaar zijn dan Spotlijsters, is er wel vraag naar en vooral naar mannetjes omwille van het mooie verenkleed en de zang. Overigens ging het bij op één na alle waarnemingen van deze soort in Europa, evenals bij de Zwartkopgors, om mannetjes (Lewington et al 1991). Alle hierboven genoemde gorzesoorten worden al bijna 30 jaar ingevoerd en vroeger ging dat zonder moeilijkheden omdat ze als exotische soorten werden beschouwd en op tentoonstellingen te zien waren. Bruinkopgorzen en Zwartkopgorzen werden in 1977-88 met 10 000en uit Calcutta, India, verscheept (*Traffic Bull* 12 (3): 76-77, 1991) maar werden reeds in 1965 in grote hoeveelheden ingevoerd op de luchthaven Zaventem, Brussel, België (pers. obs.). Indigogorzen worden al bijna 100 jaar ingevoerd en gehouden (eerste broedgeval in gevangenschap in Groot-Brittannië in 1900; Coles 1986) en bereiken in gevangenschap een gemiddelde leeftijd van iets meer dan 6 jaar (Mitsch 1975).

De eerste kweek met Grijsruglijsters lukte in België in 1977 (Aerts & Theunis 1978) en in Nederland in 1984 (van Wijk 1985). Pallas' Roodmussen worden al meer dan 10 jaar geïmporteerd uit China en de eerste kweek vond plaats in België in 1982 (Wijns 1983) en in Nederland in 1986 (van der Wielen 1987). De Langstaartroodmus is ook al meer dan 30 jaar bij de liefhebbers bekend en de eerste broedgevallen hadden plaats in Groot-Brittannië in 1965 (Coles 1986) en in België in 1981 (Vleugels 1984). In 1987 kweekte Maes (1988) met succes 14 jongen en in november 1987 werden enkele koppels van de ondersoorten *U s henrici* en *U s sanguinolentus* ingevoerd.

Met deze details wil ik aantonen dat, ondanks alle wettelijke verbodsbepalingen, het mogelijk blijft in de periode oktober-maart bijna alle Noordamerikaanse en Aziatische soorten in te voeren vanuit hun overwinteringsgebieden waar die soorten niet beschermd zijn.

Het voorkomen van dwaalgasten kan niet altijd worden toegeschreven aan bepaalde weersomstandigheden. Het mooiste voorbeeld is dat van de Daurische Spreeuw *Sturnus sturninus*: de eerste vogels verschenen op de vogelmarkt in Antwerpen, België, in april 1985 (Aerts 1988); een maand later was het eerste geval in Groot-Brittannië en eind september 1985 het eerste geval in Noorwegen (Lewington et al 1991): toeval?

Summary

ESCAPES ON DUTCH LIST? The author gives information on the occurrence in captivity of several species on the Dutch list, eg, Northern Mockingbird *Mimus polyglottos*, White-throated Robin *Irania gutturalis* and several buntings Emberizidae. These species have been more or less regularly imported in past decades and some successfully bred in captivity. Details are also given for

three species which have not (yet) been accepted, Grey-backed Thrush *Turdus hortulorum*, Pallas's Rosefinch *Carpodacus roseus* and Long-tailed Rosefinch *Uragus sibiricus*. The first Grey-backed Thrushes and Pallas's Rosefinches were raised in captivity in Belgium in 1977 and 1982, respectively, and in the Netherlands in 1984 and 1986, respectively. Pallas's Rosefinches have been imported since more than 10 years from China. Long-tailed Rosefinches are traded since more than 30 years and pairs of the subspecies *U s henrici* and *U s sanguinolentus* were imported recently; the first were raised in captivity in Britain in 1965 and in Belgium in 1981. Another example, Daurian Starling *Sturnus sturninus* is also mentioned as a regularly imported species; in April 1985, the first individuals were traded at the bird market of Antwerp, Antwerp, Belgium, shortly before the first record occurred in Britain and 5 months before the first record in Norway.

Verwijzingen

- Aerts, J 1988. Kweekresultaat met Mongoolse Spreeuw *Sturnus sturninus*. Witte Spreeuwen 38: 737-738.
 Aerts, J & Theunis, G 1978. Kweekresultaten met Grijskaplijsters. Witte Spreeuwen 28: 422-423.
 Coles, D 1986. First breeding records for birds reared to independence under controlled conditions in the United Kingdom. Londen.
 Lewington, I, Alström, P, & Colston, P 1991. A field guide to the rare birds of Britain and Europe. Londen.
 Maes, E 1988. De Meesgoudvink *Uragus sibiricus*. Witte Spreeuwen 38: 143-145.
 Mitsch, H 1975. Wie alt werden Singvögel in der Gefangenschaft? Ornithol Mitt 27: 205-210.
 Vleugels, E 1984. De Meesvink *Uragus sibiricus*. Witte Spreeuwen 34: 482-483.
 van der Wielen, K 1987. Mijn kweek met de Pallas' Roodmus *Carpodacus roseus*. Onze Vogels 48: 72-73.
 van Wijk, E 1985. Grijskaplijster *Turdus hortulorum*. Onze Vogels 46: 173-174.
 Wijns, J 1983. Kweek met de Pallas' Roodmus of Rosevink *Carpodacus roseus*. Witte Spreeuwen 33: 606-607.

Paul Herroelen, Leuvensesteenweg 347, 3370 Boutersem, België

Alula colour of Blyth's Reed Warbler in spring

In spring, Blyth's Reed Warbler *Acrocephalus dumetorum* is common, in some places very common, in North Karelia, eastern Finland, where I have seen several 100s and mist-netted 70 (96% males). In spring, the alula colour is apparently never uniform with the rest of the wing, contrary to common belief (cf Lewington et al 1991). The alula usually forms the darkest spot

on the closed wing. The degree of darkness varies and is also affected by varying light conditions. Many individuals have a decidedly dark alula (Hottola 1988).

As correctly pointed out by Breek & van den Berg (1992), it is the inner web of the alula that forms the contrast on the wing. Typically, the alula shows a rather broad diffusely demarcated creamy-white outer edge and a pale brown outer web gradually darkening towards the inner web. The inner web is the darkest part of the alula, be-

ing dark brown and, in some cases, almost blackish-brown in fresh plumage.

Marsh Warbler *A palustris* in spring has a rather uniformly dark alula which is clearly darker than in Blyth's Reed Warbler, especially on the outer web. The feather has a narrow whitish, sharply demarcated outer edge which is whiter and narrower than in Blyth's Reed Warbler. In my opinion, the differences between both species in alula colour and pattern are obvious and can reliably be seen in the field under good light

conditions (cf Schulze-Hagen & Barthel 1993).

References

- Breek, C J & van den Berg, A B 1992. Struikrietzanger te Lelystad in juni 1990. Dutch Birding 14: 121-126.
Hottola, P 1988. Dumarin alula. Lintumies 23: 26-27.
Lewington, I, Alström, P & Colston, P 1991. A field guide to the rare birds of Britain and Europe. London.
Schulze-Hagen, K & Barthel, P 1993. Die Bestimmung der Europäischen ungestreiften Rohrsänger *Acrocephalus*. Limicola 7: 1-34.

Pertti Hottola, Puronsuunkatu 4A1, 80160 Joensuu, Finland

Varia

Fulvous Babbler

Babblers of the genus *Turdoides* resemble small thrushes in appearance and size, with a generally brownish colour, short wings, a long graduated tail, well-developed feet and a rather stout curved bill. They are normally birds of open, often sandy, deserts, semi-deserts and dry river plains, with scattered trees and bushes. Typically, the vegetation includes date palms *Phoenix dactylifera*, mimosa, tamarisk *Tamarix* and lower-growing plants such as asteriscus, phagnalon and, especially, awn grass *Aristida*.

Markedly gregarious in habit, babblers usually occur in families or even groups of families of up to a dozen birds or more. Babblers frequently cooperate, especially when foraging but also during the rearing of young, when members of the group assist the current breeding pair(s) and delay their own breeding activities.

The genus *Turdoides* is represented by four species in the Western Palearctic: Iraq Babbler *T altirostris* (lower Iraq and south-western Iran), Common Babbler *T caudatus* (from India westwards through southern Afghanistan into southern Iraq and Iran), Arabian (or Brown) Babbler *T squamiceps* (Israel, Jordan, Sinai and Arabia) and Fulvous Babbler *T fulvus* (northern and central Africa).

Four subspecies of Fulvous Babbler are recognized, based, essentially, on differences in plumage colour, size and bill structure: *T f fulvus* which breeds in northern Algeria, Tunisia and north-western Libya; *T f maroccanus* which is generally darker with more rufous underparts

and a more contrasting white throat-patch, and occurs in Morocco, north-western Algeria and the Western Sahara; *T f buchmanii* which is paler, more sandy-coloured, with a shorter weaker bill, and is found in southern Algeria and the central Sahara, west to (probably also this subspecies) Mauritania and Sénégal; and *T f acaciae* which has a greyer crown and hindneck, with a more rufous mantle and underparts, and occurs in southern Egypt and Sudan (cf Cramp & Perrins 1993).

I observed the subspecies *T f maroccanus* during late April and early May 1988 in two very widely separated areas of Morocco: the arid sand and stone deserts of the Tafilalet region, near the town of Erfoud in the extreme south-east of the country, and the comparatively fertile and partly cultivated broad plain of the Oued Sous, inland from the coastal town of Agadir in the west. Between these two localities, in the desert and semi-desert country south of the High Atlas, the bird is found as a widespread and not uncommon resident.

Breeding, in Morocco at least, may take place at almost any time of the year, with young birds having been seen as late as November (Etchécopar & Hüe 1964). The two separate parties of birds that I saw in the Sous valley in early May, consisting of four and five individuals, both contained young birds as well as adults, and breeding had clearly commenced here comparatively early in the year.

These birds spent their time foraging in the scattered eucalyptus and other trees, shrubs and bushes, including the introduced tobacco *Nico-*

tiana glauca, along the margins of the river and its side wadis, but were not seen on the ground. When not calling, they were surprisingly difficult to locate, moving from one piece of cover to another on typically outstretched wings in long gliding flights. When alarmed, the birds uttered a series of peevish, almost cat-like, mewing calls, *peeew-pew-pew-pew*, and a musical trilling reminiscent of Canary *Serinus canaria*.

At the Tafilalt location, near Erfoud, a trio of adult birds were attending a nest placed in the dense prickly side growth of a date palm, c 2 m from the ground, which, judging from the sounds emanating from it, contained several large young. The adult birds spent most of their time on the ground, frenetically foraging for the young, the food apparently consisting of large insects and their larvae, extracted from the basal fleshy leaves and subterranean rootstocks of awn grass *A pungens* with the aid of their strong feet and stout bill. The discovery of a potential source

of food by one individual in the group quickly attracted the attention of other birds which ran quickly to the scene. At such times, with their long tail and legs, curved bill and rather disproportionately large feet, they were strongly suggestive of diminutive North American Road-runners *Geococcyx californianus*.

When initially encountered, the birds flew up into the tops of tall bushes, with much flicking of half-open wings, cocking of tails and fluffing out of breast-feathers, uttering a series of nuthatch *Sitta*-like alarm calls. Later, when normal foraging on the ground was resumed, they would often approach inquisitively to within c 3 m of an observer.

References

- Cramp, S & Perrins, C M 1993. The birds of the Western Palearctic 7. Oxford.
 Etchécopar, R D & Hüe, F 1964. Les oiseaux du nord de l'Afrique – de la Mer Rouge aux Canaries. Paris.

Michael Densley, 60 Saffron Crescent, Tickhill, Doncaster DN11 9RU, South Yorkshire, UK

39 Fulvous Babbler / Bruingele Babbelaar *Turdoides fulvus*, Merzouga, Morocco, January 1991 (Hans Gebuis)

Mystery photographs

51 Last issue's mystery bird is obviously a fairly large wader with a medium-length bill. From this, we can narrow it down to one of the larger *Tringa* species. There are many other features visible on the photograph. The bird shows a broad-based bill with a noticeable pale base extending to the distal end of the proximal third of the bill. Despite the fact that the bill is partially opened, it is possible to make out that the bill is not fine-tipped, being somewhat more chisel-like. There is a prominent supercilium from the bill to the eye but it does not extend past the eye but joins a pale eye-ring. The crown, nape and mantle are grey-brown flecked white while the breast is white flecked with grey. The rest of the underparts are white although the flank-feathers, overlapping the leading edge of the wing, are strongly barred. The wing-coverts are dark with obvious white spots on the outer web while the tertials are dark with white 'shark-tooth' patterns on the outer web. This pattern is so regular that the bird must be in juvenile plumage. The legs, though mainly submerged,

appear yellow.

Now we can make a reasonable guess at the identity. The spotted wing-coverts rule out Greenshank *T nebularia* which, in juvenile plumage, has pale fringes of a uniform width on most of these feathers. The spots on the tertials are probably also too large for Greenshank. It is unlikely that Redshank *T totanus* would ever show a bill this large and juvenile Redshank, the only plumage to show such extensive spotting, does not usually show such contrast as the spots are buff on a brown background whilst in this bird they are white on a grey-brown background. The yellow legs point us towards one of the American yellowlegs although both juvenile Greenshank and Redshank can show a surprising degree of yellow tones to their legs.

The shape and obviously two-toned colour of the bill with basal third greyish-green is enough to eliminate Lesser Yellowlegs *T flavipes* which has a fine bill with a very limited area (c 10%) of pale brown or yellowish at the base, often not visible at all in the field. Otherwise, the plumage

Mystery photograph 52. Solution in next issue.

40 Greater Yellowlegs / Grote Geelpootruiter *Tringa melanoleuca*, Manitoba, Canada, August 1991 (Colin Bradshaw)

41 Lesser Yellowlegs / Kleine Geelpootruiter *Tringa flavipes*, Ontario, Canada, August 1988 (Colin Bradshaw)

is very similar in this plumage although our mystery bird is undoubtedly a larger bird than the delicate Lesser Yellowlegs shown in the accompanying photograph. For more information on the main differences between the two yellowlegs, see *Limicola* 6: 53-79, 1992.

This bird then is a juvenile Greater Yellowlegs

T. melanoleuca. In flight, the squared off-white rump would also eliminate both Redshank and Greenshank and of course it does not show the white trailing edge to the secondaries of Redshank. The call is very similar to Greenshank, a loud ringing *tu-tu-tu*.

Colin Bradshaw, 9 Tynemouth Place, North Shields, Tyne and Wear NE30 4BJ, UK

Recensies

J DEL HOYO, A ELLIOTT & J SARGATAL (EDITORS) 1992. *Handbook of the birds of the world. Volume 1: Ostrich to ducks*. Lynx Edicions, Barcelona (in samenwerking met ICBP). 696 pp. ISBN 84-87334-10-5. GBP 95.00.

Menigeen zal de wenkbrauwen ten minste licht hebben opgetrokken bij de eerste aankondiging van de op handen zijnde publicatie van het eerste deel van het *Handbook of the birds of the world (HBW)*: een handboekserie met teksten en afbeeldingen van alle vogelsoorten van de wereld, en dat alles van onbekende Spaanse komaf? Na de verspreiding van de folder waarin een tip van de sluier werd opgelicht begonnen echter meer mensen geïnteresseerd te raken en zo keken velen begin december 1992 reikhalzend uit naar dit eerste deel (alsmede naar het eveneens in december 1992 verschenen deel 6 van *Birds of the Western Palearctic BWP*). Welnu, het wachten is niet vergeefs geweest want dit boek is buitengewoon de moeite waard; fors geprijsd weliswaar maar zeer aantrekkelijk uitgevoerd met een prettige lay-out, en zeer toegankelijk. Oorspronkelijk waren 10 delen gepland maar inmiddels is dit aantal al naar 12 verhoogd, te publiceren met intervallen van anderhalf jaar.

Na een aantal inleidende hoofdstukken over het project zelf, de gevolgde werkwijze en de opbouw van het boek, en de morfologie, fysiologie, gedrag, evolutie en classificatie van vogels volgt het systematische deel. Hierin wordt steeds eerst een familie uitgebreid besproken en gekarakteriseerd. Een verspreidingskaartje van de familie (zeer nuttig!) en een keur aan, vaak zeer spectaculaire, kleurenfoto's completeren deze aantrekkelijke familieoverzichten. Vervolgens passeren alle soorten van de familie de revue en worden op kleurenplaten afgebeeld. Met nadruk wordt in de inleiding al gesteld dat *HBW* geen identificatie-handboek is en om die reden is van de soorten alleen het 'broedkleed' afgebeeld (dus geen juveniele of winterkleden). Alleen in geval van seksuele dimorfie of duidelijk herkenbare ondersoorten zijn per soort meerdere kleden afgebeeld. Dit is gezien de uiteraard beperkte ruimte die per soort beschikbaar is begrijpelijk maar met name bij die soorten die vrijwel uitsluitend in vlucht worden waargenomen zoals albatrossen en andere

stormvogelachtigen is het jammer dat toch niet zowel boven- als onderzijde van de vliegende vogel zijn afgebeeld. De kwaliteit van de platen is overigens zeer hoog (hoewel de in het 'luchtledige' zwemmende duikers en futen wat vreemd overkomen). De afbeeldingen van plaat 29 zijn abusievelijk weer opnieuw genummerd van 1-13 in plaats van corresponderend met de tekst en aansluitend (35-47) op de voorafgaande plaat van dezelfde familie.

Per soort komen in de tekst heel kort een aantal punten aan bod: taxonomie (inclusief ondersoorten), verspreiding (inclusief kaartje), aanvullende opmerkingen over kleden (inclusief iets over juveniele en winterkleden), habitat, voedsel, broedbiologie, migratie en status en bescherming. Dit laatste is ook bij iedere familietekst een belangrijk onderdeel; het geven van dergelijke informatie en daardoor het leveren van een bijdrage aan de bescherming van vogels en hun habitats is een van de hoofddoelstellingen van *HBW*. Dit verklaart uiteraard de betrokkenheid van de International Council for Bird Preservation (ICBP), welke overigens pas in een later stadium van het project tot stand kwam op verzoek van de redactie. Alle paragrafen van het manuscript met betrekking tot status, bescherming en bedreigingen zijn door de ICBP van commentaar voorzien en 'up-to-date' gebracht. De afkorting CITES, veel gebruikt in deze paragrafen, wordt jammer genoeg nergens uitgelegd. Deze *Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora* (ook wel bekend als de 'Washington Convention') is één van de internationale beleidsinstrumenten waarmee althans getracht wordt de internationale handel in bedreigde (vogel)soorten te reguleren of te verbieden.

De geleverde informatie in de soortteksten is natuurlijk beknopt. Dat kan ook niet anders bij een dergelijke opzet. *HBW* kan en wil ook niet dezelfde detaillering leveren zoals die van bijvoorbeeld *BWP* of het *Handbuch der Vögel Mitteleuropas*. Maar juist de wat algemenere benadering, met nadruk op allerlei overeenkomsten tussen soorten (duidelijk wordend in de familieteksten), waardoor ook de redenen van bijvoorbeeld de gebruikte classificatie duidelijker worden, is aantrekkelijk. Bovendien, door de uitgebreide bibliografieën aan het einde van zowel familie- als

soorttekst (met bijbehorende referentielijst met volledige titels) kan de weg naar verdere literatuur gemakkelijk gevonden worden. De conclusie kan luiden dat *HBW* een indrukwekkende reeks belooft te worden en voor de liefhebber van seriewerken is er, nu *BWP* en het *Handbuch* hun voltooiing naderen, weer iets nieuws om (gedurende c 18 jaar!) ongeduldig naar uit te kijken. ANDRÉ J VAN LOON

L SVENSSON 1992. *Identification guide to European passerines*. Vierde uitgebreide en herziene editie. Stockholm. 368 pp. ISBN 91-630-1118-2. GBP 25.00.

Al bij de eerste editie in 1970 was duidelijk dat iedere ringer er goed aan deed Lars Svenssons *Identification guide to European passerines* te raadplegen bij het determineren en op leeftijd en geslacht brengen van zangvogels Passeriformes. Helaas zijn veel ringers inferieure gidsen en handleidingen blijven gebruiken. Mede hierdoor worden dwaalgasten vaak niet herkend of verkeerd gedetermineerd. Vermoedelijk laten veel potentiële gebruikers van het boek zich afschrikken door de Engelse taal en de sterk gecodeerde tekst. Het ziet er echter niet naar uit dat ooit een Nederlandse vertaling zal worden gepubliceerd en men zal dus zijn kennis van het Engels en (vooral) van vogeltopografie bij moeten spijkeren.

Uit de opeenvolgende edities is gebleken dat de auteur blijvende kwaliteit nastreeft want de inhoud van het boek werd steeds bijgewerkt en verbeterd. Dat geldt met name voor de vierde editie en daarom is het ook als men de derde, blauwe, editie uit 1984 reeds bezit aan te bevelen om tot aanschaf over te gaan. Met deze vierde, groene, editie is tevens het formaat vergroot waarbij het boek toch zeer handzaam is gebleven. Bijna alle teksten zijn opnieuw geschreven en er zijn c 100 pentekeningen toegevoegd aan de c 200 die er al waren. Bovendien worden in deze editie 22 extra soorten en nog meer ondersoorten voor het eerst behandeld. De auteur volgt daarbij met drie uitzonderingen de taxonomie van Voous' *List of recent Holarctic bird species* (Ibis 119: 223-250, 376-406, 1977). Humes Bladkoning *Phylloscopus humei* wordt samen met de ondersoort *P h mandellii* van Bladkoning *P inornatus* 'gesplit'; Groene Fitis *P nitidus* en Swinhoes Boszanger *P plumbeitarsus* worden als ondersoorten van Grauwe Fitis *P trochiloides* beschouwd; en Bergijfjaf *P sindianus* als conspecifiek met Tjiftjaf *P collybita*.

Lars Svenssons 'ringersbijbel' zou met ingang van deze nieuwe uitgebreide editie definitief omgedoopt moeten worden tot 'vogelbijbel' voor iedere vogelaar die Europese zangvogels bestudeert. Dankzij het hedendaagse gebruik van telescopen en fotoapparatuur kan immers een groot aantal 'handkenmerken' ook worden waargenomen aan vogels die zich vrij in het veld bewegen. Voor veel vogelaars was daarom ook de vorige editie al onmisbaar.

Het is jammer dat Amerikaanse dwaalgasten in Europa niet in het boek worden behandeld. Welke ringer zal voor die enkele keer dat er ooit een Amerikaan-

se soort in de netten hangt de *Identification guide to North American passerines* door Pyle et al (1987) bij zich hebben? ARNOUD B VAN DEN BERG

P ANDREW 1992. *The birds of Indonesia - a checklist (Peters' sequence)*. Kukila checklist 1. Indonesian Ornithological Society, Jakarta. 83 pp. ISBN 979-8354-00-1.

This first published complete checklist of Indonesian birds lists 1531 species found within the political boundaries of Indonesia. Of these, 381 species are endemic to the country.

The sequence and taxonomy follows Peters' *Checklist of birds of the world*, rather than Sibley & Ahlquist's *Phylogeny and classification of the birds of the world* and Sibley & Monroe's *Distribution and taxonomy of the birds of the world*. Changes in generic allocation or species limits relative to Peters' checklist are listed in an appendix, as is a simplified version of the sequence adopted by Sibley & Monroe. Another appendix lists preferred English names and the alternative used by Sibley & Monroe.

The information in this checklist is condensed into five columns (species's number, scientific name, English name, distribution and extralimital range). The distributional range is coded for seven faunal regions (Sumatra, Kalimantan, Java, Sulawesi, Moluccas, Lesser Sundas and Irian Jaya). Symbols in the extralimital range column provide a quick indication of the species' occurrence west or east of Indonesia, on Borneo or New Guinea outside of Indonesia, and quick identification of species endemic to Indonesia. The feral status of species is also indicated. Separate supplementary lists are appended for Bornean species recorded in East Malaysia and/or Brunei but not in Kalimantan, and species recorded in Papua New Guinea but not in Irian Jaya.

An appendix with distributional notes provides very useful references for those species included which are not found in the respective base-lists used for the seven faunal regions. FRANK ROZENDAAL

T J ROBERTS 1992. *The birds of Pakistan. Volume 2, Passerines: pittas to buntings*. Oxford University Press, Karachi. 617 pp. ISBN 0-19-577405-1. GBP 40.00.

This volume completes Tom Roberts' commendable one-man effort to bring together all information on the birds of Pakistan in a two-volume set. The accounts of 312 species are divided into sections on description (including measurements and sometimes preceded by a paragraph on taxonomy), habitat, distribution and status, habits (including extensive notes on diet), breeding biology (where appropriate; sometimes combined into 'habits and breeding') and vocalizations (where applicable). Other than the colour plates, black-and-white illustrations consist of clear distribution maps and a number of line drawings.

The format and slightly verbose style are more reminiscent of Ali & Ripley's *Handbook of the birds of India and Pakistan* than of the more concise modern hand-

books. The volume starts off with superfluous lists of colour plates and other illustrations and distribution maps, followed by an index of the species treated in this volume, which doubles as a checklist. Unfortunately, the format of the headings of the species accounts is not consistent throughout this volume and this detracts from the otherwise neat lay-out. In the absence of a preferred English name, the typography of the synonymy suffers from a confusing surfeit of typefaces. The 24 colour plates by the author, while not up to the high standards set by other handbooks, serve their purpose. An extensive bibliography completes the volume. FRANK ROZENDAAL

A LUNDBERG & R V ALATALO 1992. *The Pied Flycatcher*. T & A D Poyser, London. 267 pp. ISBN 0-85661-072-0. GBP 19.00.

Ever since Pied Flycatchers *Ficedula hypoleuca* started to breed in nest boxes, they could not escape anymore the greedy hands of scientists, who wanted to study every detail of their private lives. Arne Lundberg and Rauno Alatalo have put together a wealth of information on the every-day life of this little black-and-white minstrel. The result is a monograph in the best tradition of Poyser: comprehensive and detailed but readable throughout.

Most of the studies Lundberg and Alatalo present have been interpreted from an evolutionary or 'Darwinian' perspective, including much work from their 12 years of experience with the species in Finland, Sweden and Britain. This approach is currently prevailing in field studies in ornithology and behavioral ecology. Individual birds are viewed as 'gene-carriers' which constantly have to make choices between different options such as where to start a territory (in a high- or low-density area), who to mate with (a black or brown male) or when to start breeding (early or late). Ultimately, Pied Flycatchers should try to make as much babies as possible but avoid a premature death. Pied Flycatchers are especially suitable for this type of study because they prefer wooden nest boxes, which can be manipulated, over natural cavities.

After introductory chapters on taxonomy, distribution and migration, the reader is guided through the basic breeding biology facts: nesting habitat, breeding density, food and foraging. More general themes are presented and discussed in the chapters about breeding time, clutch size and offspring care. After two chapters on longevity, dispersal and song, the central theme of the book unfolds in the chapters on male plumage variation, mate choice, mating systems and hybridization. The book ends with a small chapter on breeding in natural cavities.

If one thing becomes clear from this book, it is that the life of a Pied Flycatcher is certainly not easy. The small nestlings grow fast and rush to their death which is likely to occur during the first few weeks after fledging. Migrating south they are awaited by the talons of Eleonora's Falcons *Falco eleonora* in the Mediterranean, if not by scores of salivating humans with nets and

lime sticks. After crossing the desert and Sahel, a piece of cake for birds well embedded with fat, they probably have a relatively quiet time in sub-Saharan Africa although very little is known about this period. Back in the breeding quarters problems start again: choosing suitable nest boxes, defending territories, choosing faithful mates, bringing up the kids and escaping Sparrowhawks *Accipiter nisus* and stoats. Not surprisingly, Pied Flycatchers do not become very old. The world record stands at 9 years and 3 months.

To conclude, Arne Lundberg and Rauno Alatalo not only have succeeded in writing a broad and fascinating review of this species but also present a commentary on many of the most interesting problems in ornithology and behavioral ecology. The book shows excellently how the 'Darwinian view' can lead to a detailed and intimate insight in the complex natural world which (still) surrounds us. Finally, a special word of praise for the line drawings by Tomas Pärt. These illustrations suggest many hours of observation and first-hand experience with Pied Flycatcher breeding biology. I warmly recommend this book to everyone whose interest in birds stretches beyond the superficialities of identification and distribution and consider it essential reading for nest box maniacs. TOM M VAN DER HAVE

P MUNDY, D BUTCHART, J LEDGER & S PIPER 1992. *The vultures of Africa*. Academic Press, London. 460 pp. ISBN 0-12-510585-1. GBP 55.00.

Een ieder die heeft genoten van de film *The birds of Hades* van Survival Anglia door Mark Anderson, Bob Campbell, Petra Regent et al (1985) wordt aangeraden *The vultures of Africa* aan te schaffen. De grote zorg van de auteurs en andere medewerkers aan het boek voor het voortbestaan van de 11 soorten gieren in Afrika wekt veel sympathie bij de lezer. In het boek wordt op nauwgezette wijze een schat aan informatie bijeengebracht over deze majestueuze vliegers die nog altijd lijden onder hun slechte 'PR'. Een groot aantal zwart-wit-tekeningen, kaartjes, c 60 kleurenillustraties en een uitgebreide bibliografie vullen de gedegen tekst aan. De 10 hoofdstukken vallen uiteen in vier delen waarvan de eerste drie door Peter Mundy werden geschreven. In de eerste vier hoofdstukken worden algemene wetenswaardigheden van gieren gepresenteerd waarbij resultaten van onderzoek in andere werelddelen niet worden vergeten. In het tweede deel staan van iedere Afrikaanse soort allerlei bijzonderheden beschreven. Het derde deel bestaat uit twee hoofdstukken waarin het foerageren en broeden van de verschillende soorten worden vergeleken. Het laatste door John Ledger en Steven Piper geschreven deel bevat drie hoofdstukken over de precare relatie tussen gieren en mensen. Veel aandacht gaat daarbij uit naar de vooral in Zuidafrika ontwikkelde beschermingsactiviteiten waarbij het belangrijke vrijwilligerswerk van de formeel in 1977 opgerichte maar reeds in 1948 geïnitieerde Vulture Study Group ruime aandacht krijgt. ARNOUD B VAN DEN BERG

DBA-nieuws

Pelagic trip naar Friesche Front op 14 augustus 1993

In samenwerking met de Nederlandse Zeevogelgroep organiseert de DBA een unieke pelagic trip naar een afgelegen deel van de Nederlandse territoriale wateren: het Friesche Front. Op zaterdag 14 augustus 1993 zal de *MS Mercuur* u vanuit Den Helder, Noord-holland, naar deze ornithologische 'last frontier' van Nederland brengen. Enkele biologen hebben de afgelopen jaren de gelegenheid gehad dit zeegebied te exploreren en zij keerden terug met enthousiaste verhalen.

Het Friesche Front, c. 65 zeemijl ten noord-noordwesten van Den Helder, is een zeegebied waar als gevolg van diverse samenkomende zeestromingen hoge mineraalconcentraties aan de oppervlakte komen. Een uitzonderlijk hoge algenproductie is hiervan het gevolg. De langdurige algenbloei in voorjaar en zomer verklaart de hoge visstand in deze periode en de aanwezigheid van veel visetende vogels en dolfinachtigen. Elke zomer komen 1000en Zeezoeten *Uria aalge* en andere alken met hun jongen van de Britse broedkolonies naar dit zeegebied om te ruïen, profiteren van het hoge voedselaanbod. In de nazomer verblijven er tevens grote aantallen meeuwen en jagers.

De tocht zal begeleid worden door Mardik Leopold, bioloog bij het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ) op Texel, Noordholland, en 'Friesche Frontspecialist' bij uitstek. Hij zal schipper Nan-Dirk Lont naar de beste zeevogelplekken dirigeren. Na aankomst bij het Friesche Front zal er 'gechumd' worden.

U kunt zich voor deze bijzondere pelagic trip opgeven door het overmaken van NLG 40.00 op postbanknummer 297 05 81 tnv Wim E M van der Schot, Oostenburgervoorstraat 79-hs, 1018 MP Amsterdam, Noordholland, onder vermelding van 'Friesche Front' en uw telefoonnummer. De deelnemers kunnen in de loop van juli schriftelijke details over de tocht tegemoet zien.

DBA-vogeldag te Utrecht op 13 februari 1993

Op zaterdag 13 februari 1993 werd in Utrecht, Utrecht, de jaarlijkse DBA-vogeldag gehouden. De dag vond plaats in de grote collegezaal van het hoofgebouw van de faculteit Diergeneeskunde in het universiteitscentrum 'De Uithof'. De zaal bood aan de recordopkomst van bijna 200 personen volop ruimte. Na een kort openingswoord door Kees Tiemstra, al jarenlang de organisator van de DBA-vogeldag, werd de eerste lezing gehouden door de bekende Engelse vogelfotograaf David Cottridge. In zijn verhaal over grasmussen *Sylvia* paarde David een flinke dosis onvervalste Engelse humor en vertelkunst aan een diepgravende uiteenzetting over het fotograferen van deze groep. Ten behoeve van een binnenkort te publiceren boek over alle grasmussen heeft David vele bezoeken aan diverse landen gebracht, vaak met als doel om maar één soort uitputtend te fotograferen. Zijn lezing gaf vooral inzicht in het geduld, de inzet en de creativiteit die nodig is om

de vogels uiteindelijk in de gewenste positie voor de lens te krijgen. De schitterende dia's toonden aan dat de toewijding niet voor niets is geweest. Ze boden naast een hoop kijkplezier inzicht in de determinatie, leeftijdbepaling en geslachtbepaling van een aantal soorten zoals bijvoorbeeld een aantal minder bekende kleden van de Cyprusgrasmus *S melanothorax*.

Na een korte pauze volgde de vertoning van 36 'mystery-bird' dia's, een serie (ongetwijfeld met satanisch genoegen) samengesteld door Peter Barthel en Arnoud van den Berg. Als laatste punt voor de middagpauze volgde een korte lezing van de op het laatste moment aan het programma toegevoegde Lars Jonsson, de wereldberoemde Zweedse vogeltekenaar. Zijn verhaal over geslacht- en leeftijdbepaling bij Smient *Anas penelope* en Amerikaanse Smient *A americana*, voor een groot deel aan de hand van dia's van geschoten vogels, vormde een verkenning van de grenzen van de vogeldeterminatie. De buitenkans om tijdens de pauzes een originele handtekening te krijgen in zijn onlangs verschenen gids over Europese vogels lieten vele aanwezigen zich niet ongaan.

Tijdens de lange middagpauze werden de aanwezige stands druk bezocht. Naast de verreijkjer-verkoop van de DBA (in samenwerking met Sights of Nature uit België), de oude nummers van Dutch Birding, de indrukwekkende tafels vol reisverslagen van de Dutch Birding Travel Reports Service en de gebruikelijke tafels met vogelfoto's, waren er dit jaar ook druk bezochte stands van Sigma foto-objectieven en Vogelbescherming Nederland. Het geheel bood daardoor de aanblik van een heuse vogelaarsmarkt.

Na de grote pauze presenteerde David Cottridge zijn tweede lezing, ditmaal over zeldzame vogels in Groot-Brittannië. Zijn verhaal behandelde, grofweg de loop der seizoenen volgend, een groot aantal dwaalgasten die het afgelopen decennium daar zijn vastgesteld. Ook dit verhaal was rijkelijk voorzien van smakelijke anecdotes en natuurlijk waren bij deze lezing de dia's weer van hoog niveau. Wel merkbaar was dat het verschuiven van Davids werkzaamheden naar andere terreinen (zoals het grasmussen-project) en de groei van het leger professionele vogelfotografen in zijn land heeft geleid tot een vermindering van het aantal dwaalgasten dat hij de laatste jaren in Groot-Brittannië gefotografeerd heeft. In zijn lezing was, mede daardoor, veel ruimte ingebouwd voor 'gouwe ouwen', met als hoogtepunt de anecdotes over en dia's van de Goudvleugelzanger *Vermivora chrysoptera* die in het voorjaar van 1989 in Kent zorgde voor de grootste Engelse 'twitch' aller tijden.

Daarna volgde de oplossing van de 'mystery-bird' dia's, toegelicht door de twee samenstellers. De serie was van een hoge moeilijkheidsgraad en de toelichting zorgde dan ook voor veel opwindning, verbazing, teleurstelling en andere reacties. Niet verrassend was dat Lars Jonsson als eerste eindigde, met 27 goede ant-

woorden. Op relatief korte afstand volgden Max Berlijn, Ruud van Beusekom en Gunther Vergauwen met 24 goed. In totaal hadden ruim 20 mensen 20 of meer goede antwoorden. Nadat iedereen tijdens de theepauze ('alleen koffie, bier en frisdrank verkrijgbaar') weer tot rust was gekomen, sloot Wim Wiegant de dag af met het jaaroverzicht 1992 voor Nederland en België. Door technische problemen met het scherpe stellen van de uit verschillende types dia's opgebouwde serie kwam het overzicht helaas niet echt goed uit de verf en werd Wims improvisatievermogen zwaar op de proef gesteld. Ondanks alles bood het overzicht weer een vrijwel volledig beeld van wat er op ornithologisch gebied in de Lage Landen gezien was, met als hoogtepunten natuurlijk vele dia's van Sneeuwuilen *Nyctea scandiaca* en Bonte Tapuiten *Oenanthe pleschanka* en een flinke serie dia's van de ster van 1992, de Ross' Meeuw *Rhodostethia rosea*.

De dag werd, zoals de laatste jaren gebruikelijk, afgesloten met een gezamenlijk diner, waarbij c. 25 mensen aanwezig waren.

Splitting van DBA-postadres Om een efficiëntere afhandeling van de post mogelijk te maken, heeft de DBA na rijp beraad besloten om, naast het vertrouwde postbusadres in Amsterdam, twee nieuwe postadressen in gebruik te nemen. De bedoeling hiervan is dat post voor redactie en abonnementenadministratie rechtstreeks en dus sneller bij de verantwoordelijke personen terecht komt.

Met ingang van 1 mei 1993 zijn er dus drie adressen in gebruik voor: de *redactie* (artikelen, mededelingen, brieven, aankondigingen, verzoeken en recensieexem-

plaren), de *abonnementenadministratie* (betalingen, aanmeldingen, adreswijzigingen, opzeggingen en oude nummers) en de *Dutch Birding Association* (advertenties, brieven aan het bestuur, bestellingen van optische apparatuur en algemene verzoeken om informatie). Voor de juiste adressen wordt verwezen naar de colofon op de binnenzijde van de omslag van Dutch Birding.

Split of DBA postal address For reasons of efficiency, we have decided to introduce two new addresses and to split the current postal address of DBA in Amsterdam into three separate addresses for the *editors* (articles, notes, letters, announcements, requests and review copies), the *subscription administration* (payments, new subscriptions, changes of address, resignations and back-issues) and the *Dutch Birding Association* (advertisements, letters to the board and general requests for information), respectively. For the correct addresses, see the inside of the back-cover of Dutch Birding.

Wijzigingen in DBA-bestuur Met ingang van 1 maart 1993 zijn Paul Knolle en Enno Ebels na 4.5 jaar dienst als respectievelijk voorzitter en secretaris van de DBA uit het bestuur getreden. Pauls functie is overgenomen door Gijsbert van der Bent en Enno is opgevolgd door Chris Quispel. Naast Gijsbert en Chris bestaat het bestuur nu uit Arnoud van den Berg, Roy de Haas, Peter Meijer en Arnold Veen (penningmeester). Enno zal zijn werkzaamheden voor de DBA voortzetten door toetreding tot de redactie van Dutch Birding.

Aankondigingen & verzoeken

Birding in Bulgaria Anyone interested in supporting the Bulgarian Society for the Protection of Birds (currently with a membership of some 600) should write to Vladimir Pomakov, Director of Administration, BSPB, 2 Gagarin Street, 1113 Sofia, Bulgaria (fax: +359-2-705498). The annual subscription for overseas members is GBP 10.00 and an English newsletter is produced for overseas members and supporters.

Bulgaria has a great diversity of habitat types from high montane to coastal marshes and lagoons. Political and economic changes make it an ideal country for birding and it is becoming an increasingly popular venue for birders from Western Europe. Already numerous tours now visit the country. Furthermore, Bulgaria is still extremely reasonable as far as costs are concerned.

The organization of the 'birding' infrastructure has still to be developed, eg, there is still no national records committee but it is most important that all records are assembled. These can be submitted for onward communication and co-ordination to: Bob

Scott, 8 Woodlands, St Neots, Cambridgeshire PE19 1UE, UK, telephone +44-480-214904 (home) or +44-767-680551 (work); or, if observers prefer so, records can be sent directly to Petar Iankov at the BSPB office.

Canary Islands Tony Clarke, an English birder living on Tenerife, Canary Islands, is very interested to keep track of the avifauna of the Canaries. All birders planning a trip to the Canary Islands are encouraged to contact him. He would be pleased to supply visiting birders with information on birds and, alternatively, he is very keen to receive trip reports or species lists from the Canary Islands to keep his information up-to-date. So, for both obtaining and supplying information on the birds of the Canary Islands, please contact: Tony Clarke, Republica Dominicana 61, Barrio de Fatima, 38500 Güimar, Tenerife, Islas Canarias, Spain, telephone +34-22-524291.

Forktail/Leica Conservation Award In December 1992, Deddy Juhaeni was announced as the winner of

the 1992 Forktail/Leica Conservation Award. The award, which goes to the best conservation-based study of an Oriental bird species or habitat, is worth GBP 1000 and is jointly funded by Leica Camera UK and the Oriental Bird Club.

Deddy's project is to study the breeding distribution and ecology of the Sumba Hornbill *Aceros everetti*. This bird is endemic to the island of Sumba, Indonesia, and is restricted to the few remaining forested areas on the island. The study will provide important information for developing conservation strategies for this species.

Also in 1993, the Forktail/Leica Conservation Award will be given to the best project fitting one of the following categories: 1 A habitat survey useful to bird conservation, 2 A survey or study of a globally threatened species, 3 A study of a little known protected area, and 4 Conservation awareness with an emphasis on birds. Applications from nationals working in countries in the Oriental region are particularly encouraged. The closing date for submissions is 1 October 1993 and the winner will be announced at the Oriental Bird Club's meeting in December 1993.

For further information, application forms or advice on developing a project please contact: Carol Inskipp, Oriental Bird Club, c/o The Lodge, Sandy, Bedfordshire SG19 2DL, UK, to whom also applications should be sent.

Limburgse Vogels Het sinds 1989 verschijnende tijdschrift *Limburgse Vogels* verschijnt vier maal per jaar en stelt zich tot doel vogelstudie en vogelonderzoek in de provincie Limburg te stimuleren. In de eerste jaargangen werden artikelen gepubliceerd over onder andere pleisterplaatsen van Kraanvogels *Grus grus* in Limburg, de populatie van de Buidelmees *Remiz pendulinus* in de Maasvallei, de Klapekster *Lanius excubitor* in Limburg en trekvogelonderzoek. Tevens is er een rubriek over bijzonderheden van ringgegevens van in Limburg geringde en/of gevonden vogels. Ook worden korte bijdragen over waarnemingen van bijzondere of zeldzame vogels in Limburg opgenomen. Een abonnement kost NLG 22.50 per jaar (voor bedrijven, instellingen en verenigingen NLG 35.00); leden van de Vogelwacht Limburg en het Natuurhistorisch Genootschap krijgen NLG 5.00 korting. Voor België kost het abonnement BEF 450 (leden van bovengenoemde organisaties krijgen BEF 100 korting). Voor verdere informatie kunt u schrijven naar: *Limburgse Vogels*, Aldrinstraat 16, 6071 BG Swalmen, Nederland.

Proposed new regional handbook on Asia Asia is the home of some of the world's most beautiful and rare birds. No well-illustrated comprehensive book is available, however, to serve as a reference and to show the birds' beauty and diversity. The Trust for Oriental Ornithology is pleased to announce that plans are well advanced to finance the publication of the Trust's proposed *Handbook of birds of the Oriental Region*. The Trust hopes to be able to tackle this together with Oxford University Press.

An international team of artists and scientists is being formed to produce this definitive handbook with all c. 2630 species illustrated in full colour in 10 volumes of 600 pages each.

Ornithologists with an amateur or professional interest in birds of the Oriental Region who wish to be considered as potential contributors should contact either the Honorary Secretary (address below) or René Dekker, Nationaal Natuurhistorisch Museum, Postbus 9517, 2300 RA Leiden, Netherlands.

More general information, including the precise geographical area being covered, may be obtained from the Honorary Secretary, Edward Dickinson, Trust for Oriental Ornithology, Norman Chapel, Aston Magna, Moreton in Marsh, Gloucestershire GL56 9QN, UK.

Raptor Research Foundation/Hawk and Owl Trust joint meeting in September 1993

From 11 to 15 September 1993, a Raptor Research Foundation (RRF) conference held jointly with the UK-based Hawk and Owl Trust (HOT) will take place at the University of Kent, Canterbury, UK. The conference includes general sessions on raptors and owls, and symposia on harriers, natural cavities versus nest boxes and 'solving human-raptor conflicts'. This is the first of a series of RRF meetings planned in Europe to complement their long-standing autumn meetings in North America. Offers of papers, posters or workshops should be sent to: Mike Nicholls, Christ Church College, North Holmes Road, Canterbury, Kent CT1 1QU, UK. Attendance is open to all. Booking forms can be obtained from: Sue Dewar, 6 Glendevon Road, Woodley, Reading, Berkshire RG5 4PH, UK.

Vogeltrekellingen in Bulgarije De Bulgaarse vogelbescherming (BSPB) organiseert al enige jaren systematische vogeltellingen tijdens de najaarstrek langs het Atanasovsko-meer, gelegen vlak aan de Bulgaarse Zwarte Zeekust, even ten noorden van Burgas. De BSPB zou graag ondersteund worden door vogelaars uit het buitenland om de kwaliteit van de tellingen te verbeteren. De BSPB zorgt tijdens het verblijf voor onderdak en voedsel.

Het Atanasovsko-meer is een zoutwinningsgebied met een oppervlakte van 1690 ha en valt onder de Ramsar Conventie. Tijdens de najaarstrek van 1992 passeerden hier onder andere 225 Dwergaalscholvers *Phalacrocorax pygmeus*, 14 800 Witte Pelikanen *Pelecanus onocrotalus*, 195 Kroeskoppelikanen *P. crispus*, 2860 Zwarte Ooievaars *Ciconia nigra*, 400 Slangarenden *Circaetus gallicus*, 5680 Schreeuwarenden *Aquila pomarina*, enkele Bastaardarenden *A. clanga*, 1780 Kraanvogels *Grus grus*, 4100 Zwartkopmeeuwen *Larus melanocephalus* en 1385 Dunbekmeeuwen *L. genei*.

Voor meer informatie en/of opgave kunt u zich wenden tot: Tanju Michev, BSPB, 2 Gagarin Street, 1113 Sofia, Bulgarije, telefoon +359-2-720630, fax +359-2-705498.

WP reports

This review of recent reports of rare and interesting birds in the Western Palearctic refers mainly to **January-March 1993** and focuses on north-western Europe. Additional information about not-so-recent records is included as well. Some interesting records of species outside the WP are also mentioned. The records are largely unchecked and their publication here does not imply acceptance by the records committee of the relevant country.

The winter population of 300-400 **Great Northern Divers** *Gavia immer* (estimated 7% of the entire European winter population) in Shetland, Scotland, is said to be severely affected by the 85 000 tonnes of oil spilled from 5 January from the supertanker *Braer*. Until 20 January, 14 oiled individuals were found and it is feared that all c 60 which wintered in the Quendale and Sumburgh area have succumbed. An adult **White-billed Diver** *G. adamsii* was seen between Fetlar and Yell, Shetland, on 28 December 1992 and on 23-24 January. At Filey, North Yorkshire, one was present on 21-26 March. The **Pied-billed Grebe** *Podilymbus podiceps* at Argal reservoir, Cornwall, England, remained into early April. The third individual for 1992 found at Druridge Pools, Northumberland, England, on 26 December was seen until at least 19 January. In central Finland, a moribund **Madeiran Storm-petrel** *Oceanodroma castro* was picked up by two boys from the ice of Lake Iisvesi at Suonenjoki on 19 January. The length of the outermost rectrix was 75 mm and that of the tail-fork c 5 mm. Some other measurements, if correctly taken, are at variance with any storm-petrel known for the WP, including Madeiran Storm-petrel (cf *Birding World* 6: 65-66, 1993, *Linnut* 1: 40, 1993). An immature **Red-billed Tropicbird** *Phaethon aethereus* dead for several days and picked up from the tideline at Langard NR, Suffolk, England, on 17 February is being studied at the Ipswich Museum to find clues about its origin (a dead individual at Egmond aan Zee, Noordholland, the Netherlands, on 27 January 1985 was not admitted to the Dutch list since its stomach contained fish not found in the North Sea; cf *Dutch Birding* 8: 45-48, 1986). On 16 March, one was seen off North Beach, Eilat, Israel. In Shetland, after the *Braer* oil spill, **Shags** *Phalacrocorax aristotelis* showed a high fatality figure with a staggering 855 found dead until 29 January and an additional 118 picked up oiled but still alive. Many more must have perished unnoticed considering the fact that, in the end of February, a count in Quendale Bay revealed the presence of just four individuals (other species with high numbers found dead until late January include **Black Guillemot** *Cephus grylle* (202), **Kittiwake** *Rissa tridactyla* (133), **Long-tailed Duck** *Clangula hyemalis* (96) and **Eider** *Somateria mollissima* (73); there was also one dead **King Eider** *S. spectabilis*). The most serious threat, however, seems to be the effect of the oil on the food-

chain and the possibly disastrous consequences for this summer's breeding season. In Hong Kong, the number of **Dalmatian Pelicans** *Pelecanus crispus* surprisingly increased to seven by 14 January and further increases followed with finally 15 present on 12 February (including four first-winter birds), the highest number since 1990 (cf *Dutch Birding* 15: 33, 1993). On Tenerife, Canary Islands, flocks of 28 and 22 **Night Herons** *Nycticorax nycticorax* were seen on 23 March at Playa de las Américas and El Médano, respectively. A **Striated Heron** *Butorides striatus* (referred to as Green Heron in *Dutch Birding* 15: 33, 1993) stayed at Eilat into March. In 1990 82 and in 1991 299 young **Chinese Egrets** *Egretta elophotes* were colour-ringed at a colony on Shin-Do, Korea, to determine migratory routes and major winter quarters of this threatened species. On 17 October 1992, the first sighting of a colour-ringed individual came from Pulau Ubin, Singapore, giving the first evidence of Chinese Egrets of Korean origin migrating to Singapore. During February, c 60 **Little Egrets** *E. garzetta* were reported from England and c 20 from the Channel Islands. In the Camargue, Bouches-du-Rhône, France, 190 wintering **Great White Egrets** *E. alba* were counted in February. In Hong Kong, the maximum number of 16 **Oriental White Storks** *Ciconia boyciana* at Tsim Bei Tsui on 5 February was an increase on last year's maximum of 11 (cf *Dutch Birding* 15: 33, 1993). A record 73 **Black-faced Spoonbills** *Platalea minor* were present at Mai Po, Hong Kong, on 14 February. On Bürdür Gölü, 51 **Tundra Swans** *Cygnus columbianus* were staying into February, constituting only the fourth record and the largest flock ever for Turkey. The two **Lesser Canada Geese** *Branta canadensis* ssp staying at Loch of Skene, Grampian, Scotland, one of which wearing a yellow neck collar attached in Maryland, USA, were reported shot by hunters on 25 February. It is not known why these birds were singled out among the Greylag Geese *Anser anser* (cf *Dutch Birding* 15: 33, 1993). Other individuals of presumably wild origin were seen in Donegal and Wexford, Ireland. In Britain, the numbers of feral **Greater Canada Geese** are expected to reach 135 000 in a few years time. Although they are considered a pest in some areas, a working group's proposal to declare an open season for shooting them all year round is set to cause a public outcry. The largest-ever flock of 75 **Barnacle Geese** *B. leucopsis* for Poland was seen flying over at Swinoujście in January. A survey in January has found a record total of 65 000 **Red-breasted Goose** *B. ruficollis* on the Black Sea wintering grounds of Bulgaria and Rumania. In Thailand, three **Mandarin Ducks** *Aix galericulata* were present in March. Four **American Wigeons** *Anas americana* and a male **Blue-winged Teal** *A. discors* were staying at Los Molinos, Fuerteventura, Canary Islands, during mid-February. In the USA, a controversial **Baikal Teal** *A. formosa* without any signs of captivity was still reported at

42 Madeiran Storm-petrel / Madeirastormvogeltje *Oceanodroma castro*, Suonenjoki, Finland, 19 January 1993 (Pentti Alaja) 43 Striated Heron / Mangroveveiger *Butorides striatus*, Eilat, Israel, 21 November 1992 (Leo J R Boon)

Evergreen and Kittridge, Colorado, on 23 January. An **American Black Duck** *A rubripes* was present at Ballycotton and Midleton, Cork, Ireland, from 26 January until at least 14 February. In the Camargue, a **Marbled Duck** *Marmaronetta angustirostris* was seen on 31 December 1992. From March into April, a male **Ring-necked Duck** *Aythya collaris* stayed in Berlin, Germany. In Hong Kong, a female **Greater Scaup** *A marila* was found at Mai Po on 6 February. In Northern Ireland, the regular male **Lesser Scaup** *A affinis* remained at Oxford Island, Lough Neagh, Armagh, until late January when it moved to nearby Hillsborough Park Lake, Down, where it stayed until at least 18 March. A presumed first-winter male was seen at Rutland Water, Leicestershire, England, on 14-17 February. One was staying near Vevey at Genfer See, Switzerland, from the second week of February to early March. During February, only two **King Eiders** (both males) were reported from Britain, both in Scotland, at Brora river mouth, Highland, and at Tayport, Fife. A female was present on the east-coast of Texel, Noordholland, from 24 March into April. In Scotland, a **Black Scoter** *Melanitta americana* was reported from St Andrew's Bay, Fife, on 9 January and from Findhorn, Grampian, on 23 February. During February-March, at least eight **Surf Scoters** *M perspicillata* were seen in Fife, up to five in St Andrew's Bay and three in Largo Bay. In late January, an unringed female **Bufflehead** *Bucephala albeola*

44 Lappet-faced Vulture / Oorgier *Torgos tracheliotus*, Abu Simbel, Egypt, 31 January 1993 (Leo J R Boon)

45 Lesser Scaup / Kleine Topper *Aythya affinis*, Vevey, Genfer See, Switzerland, February 1993 (Gabriël Schuler)

was photographed in southern Portugal. The male **Barrow's Goldeneye** *B islandica* continued to winter at Buvika, Trondheim, Norway (cf Dutch Birding 14: 24, 63, 230, 1992, 15: 34, 1993). The world population of **White-headed Duck** *Oxyura leucocephala* is an estimated 19 000 of which 78% is breeding in the CIS, 10% in Turkey (where, in winter, 62% is found) and 4% in Spain. The numbers decreased in recent decades due to habitat changes. In Spain, 60% of the lagoons used by this species were drained. As a result, the numbers surviving in Spain had dropped as low as a mere 22 in 1977. Thanks to conservation measures, however, the numbers increased to 786 by January 1992. An unexpected threat to its survival now comes from the introduced **Ruddy Duck** *O jamaicensis*. In England, the first captive-bred young Ruddy Ducks escaped from captivity in 1952 and the first feral breeding was recorded in 1960. Since then, there has been a dramatic increase in the size of the British population which now numbers c 3500 birds. They spread towards Ireland, continental Europe including Ukraine, Morocco and, in 1986, Andalusia, Spain, where they interbred with White-headed Ducks and produced fertile offspring. There is a high degree of niche overlap between the two species, resulting in direct competition. Apparently, both Ruddy Duck and hybrids are dominant over males White-headed Duck during courtship. Hybridization and direct competition between the two species appear to threaten the Spanish and, indeed, the world population of White-headed Duck. At an international workshop held on 2 March at Arundel, West Sussex, England, this issue was discussed and several recommendations were made. Birders are encouraged to submit WP records of Ruddy Duck to national rarities committees who should collate these for the International Waterfowl and Wetlands Research Bureau (IWRB) at Slimbridge, Gloucester, England. For the second year running, seven young **White-tailed Eagles** *Haliaeetus albicilla* fledged successfully from their Scottish nests in 1992. They bring the total of young raised since the start of the re-introduction scheme in 1975 to 29. Eight pairs are believed to have attempted breeding in 1992, of which four with success. During 1975-85, on behalf of this project, 82 young individuals were taken from Norway and released on Rum, Highland. The species had disappeared as a breeding bird from Britain in 1916. During March, two **Lappet-faced Vultures** *Torgos tracheliotus negevensis* were still present in the central Negev, Israel. This subspecies (if at all valid) is now known to be common in west-central Saudi Arabia where, in 1991, at a c 300 km² study area in the Mahazat As Said reserve, 170 km north-east of Taif, surprisingly high numbers were counted (eg, at least 100 individuals on 1 September and 81 on 9 October). Just outside the reserve, on 19 September, a group of 36 was sitting near an old camel carcass together with eight Egyptian Vultures *Neophron percnopterus* and one Griffon Vulture *Gyps fulvus* (Sandgrouse 14: 16-26, 1992). The species is also regularly seen in Egypt where three were photographed between Aswān and

Abu Simbel in January. Three **Monk Vultures** *Aegypius monachus* and one Griffon Vulture were seen in the desert in the northern part of the Eastern Province, Saudi Arabia, in early February. At the rubbish-dump of Åland, a **Spotted Eagle** *Aquila clanga* was wintering for the first time in Finland. On 10 February, an **Imperial Eagle** *A heliaca* was seen flying over Fraser's Hill, Pahang, Malaysia. An immature **Verreaux's Eagle** *A verreauxii* was seen at North Fields, Eilat, on 17 March and an adult at the Eilat mountains on 22 March. On Tory Island, Donegal, Ireland, the white-morph **Gyr Falcon** *Falco rusticolus* was still reported to be present in mid-February. Between 16 March and 3 April, more than 5000 **Demoiselle Cranes** *Anthropoides virgo* were counted on migration at Ha'il, Saudi Arabia. An **American Avocet** *Recurvirostra americana* photographed on 26 August 1992 at Salinas, Guayas, Ecuador, was the southernmost record for South America. On 10 January 1991, four birds at Atacames, Esmeraldas, constituted the first record for Ecuador and, presumably, South America. A **Killdeer Plover** *Charadrius vociferus* was present on South Mainland, Shetland, on 14-20 March. On 5 March, the first **Three-banded Plover** *C tricollaris* for the WP was discovered by Mashuq Ahmad and Martin Elliott at 20 min distance from Cairo airport at Jebel Asfar, Egypt, where it remained until at least 27 March. The four **Sociable Plovers** *Chettusia gregaria* in the United Arab Emirates were still present in January (cf Dutch Birding 15: 34, 1993). Three **Northern Lapwings** *Vanellus vanellus* were seen at Chian Saen, Thailand, on 11 January. In Australia, a **Baird's Sandpiper** *Calidris bairdii* in winter plumage was observed at Creek Saltfields, Adelaide, on 5-8 December 1992. A (so-called) **Cox's Sandpiper** *C paramelanotos* was trapped and ringed at Inverloch, Victoria, Australia, on 29 November 1992. The **Spoon-billed Sandpiper** *Eurynorhynchus pygmeus* wintering at Mai Po was still present on 15 January (cf Dutch Birding 15: 34, 1993). On 7 November 1992, one of the American dowitchers was seen at Corner Inlet, Victoria, tentatively identified as **Long-billed Dowitcher** *Limnodromus scolopaceus* although **Short-billed Dowitcher** *L griseus* could not be ruled out, either species being new for Australia. Apparently for the first time since 13 years, no **Slender-billed Curlew** *Numenius tenuirostris* was claimed for Hungary during 1992. One individual was found in a flock of Curlews *N arquata* in coastal wetlands at Butrinti, southern Albania, on 20 February. In Ireland, the exceptionally long-staying **Lesser Yellowlegs** *Tringa flavipes* at Douglas Estuary, Cork, was still present in March. The **Spotted Sandpiper** *Actitis macularia* at the Brue estuary, Somerset, England, remained into March as well. The first-winter **Willet** *Catoptrophorus semipalmatus* discovered on 14 October at Mølen, Vestfold, Norway, was still present in March (cf Dutch Birding 14: 231, 1992, 15: 34-35, 1993). Four **Grey Phalaropes** *Phalaropus fulicarius* in Mirs Bay on 20 February are the first for Hong Kong; they were discovered during a boat trip among flocks of 50 **Red-necked Phalaropes** *P lobatus* (which were the first recorded in winter). From Turkey,

the largest-ever wintering number of more than 100 **Great Black-headed Gulls** *Larus ichthyaetus* was reported. In *Birdwatch* 2 (4): 18-22, 1993, it is reminded that the world population of **Mediterranean Gulls** *L. melanocephalus* increased from 40 000 pairs in the 1930s and 60 000 in the 1950s to 300 000 in the 1980s. Although, especially since the 1960s, the increase in north-western Europe was quite obvious, the main increase was noted at the breeding colony in Tendra Bay, Ukraine, where 272 530 nests were counted 12 years ago. In Britain, there was an influx of 115 from mid-February, including at least 30 at Copt Point, Kent, on 28 February. On 10 February, a second-winter **Laughing Gull** *L. atricilla* was seen at the Rogerstown estuary, Dublin, Ireland. A second-winter **Franklin's Gull** *L. pipixcan* reported from Täkern, Östergötland, during 7-14 January was the eighth record of this species for Sweden. The maximum number of **Saunders's Gulls** *L. saundersi* at Mai Po was 107 on 12 February. In England, a first-winter **Bonaparte's Gull** *L. philadelphia* was briefly seen at Plymouth, Devon, on 17 January and an adult at several places in Cornwall, from 31 January to 6 February. The third record of **Slender-billed Gull** *L. genei* for Hong Kong was an adult seen from Mai Po boardwalk on 27-28 February. From 10 to at least 29 January, a first-winter **Ring-billed Gull** *L. delawarensis* trapped, ringed and photographed in Byparken, Bergen, Hordaland, Norway, was already the ninth individual recorded at this site (one bird ringed at Bergen was relocated at St John's, Newfoundland, Canada, in 1991). Of at least 48 recorded during January in Britain, seven were present in eastern England. An influx into Ireland included at least 10 first-winter birds. The second-winter bird staying from 25 July 1992 at Le Portel, Boulogne-sur-Mer, Pas-de-Calais, remained through the winter until at least 20 March, being the longest-staying ever in France (cf *Dutch Birding* 14: 186-187, 1992). For the fourth winter, a **Yellow-legged Gull** *L. cachinnans* in the USA returned to Laytonsville, Maryland, and Georgetown Reservoir, Washington DC, from 17 January to at least 6 February (cf *Dutch Birding* 14: 63, 1992). **Slaty-backed Gulls** *L. schistisagus* were seen at Niagara Falls, Ontario, Canada, at least through mid-December 1992, and near Portland, Oregon, USA, from 27 December to 3 January. In Hong Kong, at least six different immatures were recorded at Mai Po from 15 January to 27 February. Also at Mai Po, a first-winter **Glaucous-winged Gull** *L. glaucescens* was seen on 27 February. In Britain, during January, **Glaucous Gulls** *L. hyperboreus* were outnumbered by **Iceland Gulls** *L. glaucooides* with 109 and 162, respectively. In Scotland, no less than 30 Iceland Gulls were counted on 31 January on South Mainland, Shetland (where, until 29 January, an additional seven were found dead as oil victims) and 32 were reported from Stornoway harbour, Lewis, Western Isles, on 21 February. In Ireland, 24 Iceland Gulls (of which at least 12 adults) and 14 Glaucous Gulls were counted in February in the fishing harbour of Killybegs, Donegal, and good numbers were reported elsewhere. For instance, 14 Iceland Gulls were seen at

Sligo, Sligo, Ireland, on 26 February and 12 at Galway City, Galway, Ireland, on 27 February. The species was also relatively common in Norway with eight individuals between 19 December 1992 and 6 February, in Sweden with seven individuals between 30 December 1992 and 25 January, and in Poland with two third-winter birds (fifth and sixth records) on 7-18 February. In south-western Finland, at least two were seen from 26 January to mid-February. Adult **Kumlien's Gulls** *L. kumlieni* had their best-ever year in Europe and were reported from Apex Pits, Lincolnshire, England, on 18 December 1992; Cork, Ireland, from 29 December 1992; Banff harbour, Grampian, from 3 January; Denmark on 9-24 January; Scatness, Shetland, found dead on 15 January; North Ronaldsay, Orkney, found dead; Plym Estuary, Plymouth, Devon, from 26 January until 24 February; Shetland found alive on 26 February; and Inverness, Highland, from 27 February into late March. The second-winter bird at Le Portel from 16 August to at least late November 1992 was again present from 5 March (cf *Birding World* 5: 334, 1992, *Dutch Birding* 14: 186-187, 233, 1992). Contrary to the September photographs, it showed immaculate white primaries, indicating Iceland Gull rather than Kumlien's Gull. A **Ross's Gull** *Rhodostethia rosea* in Lincoln County, Nebraska, USA, was last reported on 27 December 1992. The fourth for Finland was an adult at Perniö on 6-9 January. The 10th for Sweden and the second this winter (one was found dead at Vittangi, Lapland, on 23 November 1992) was an adult at Unda, Bohuslän, on 20-23 January. In Britain, an unprecedented influx of at least eight birds occurred in January: a pinkish adult at Kinnaird Head near Fraserburgh, Grampian, from 17 January was joined by one or perhaps two other adults on 23-30 January; one was reported from Porthgwarra, Cornwall, on 18 January; an adult was briefly seen at Portishead, Avon, on 24 January; another adult was present at North Shields fish quay, Tyne and Wear, on 30 January; an adult was present at the Stornoway harbour from 31 January until 3 February; and a first-winter on 31 January and an adult on 28 February were reported flying past Flamborough Head, Humberside. However, the only one of January's influx remaining in Britain was a first-winter bird at Longman Sewage Outfall, Inverness, from 30 January into late March. An unprecedented influx of **Kittiwakes** was reported from the coast of Poland where at least 100, many moribund, were counted in early February after severe storms. From northern and eastern Finland, c 25 individuals were reported. A first-year **Ivory Gull** *Pagophila eburnea* was found dead on Jersey, Channel Islands, on 8 January. The Irish **Forster's Tern** *Sterna forsteri* was seen at different localities, eg, at Millisle, Down, until at least 24 February, and in Wexford during March. On 27 March, an adult summer **Brünnich's Guillemot** *Uria lomvia* was seen for 40 min at Musselburgh, Lothian, Scotland. **Puffins** *Fratercula arctica* blown inland by severe storms were found during 19-31 January in northern and eastern Finland, and in mid-February near Darlowo, Poland. During the whole period, the **Rufous Turtle Dove** *Streptopelia*

46 Striated Scops Owl / Gestreepte Dwergooruil *Otus brucei*, Eilat, Israel, 12 January 1993 (Leo J R Boon) **47** Ring-billed Gull / Ringsnavelmeeuw *Larus delawarensis*, Belfast, Northern Ireland, 21 March 1993 (René Pop) **48** Ring-billed Gull / Ringsnavelmeeuw *Larus delawarensis*, first-winter, Bergen, Hordaland, Norway, 29 January 1993 (Håkon Heggland)

49 Cyprus Pied Wheatear / Cypse Tapuit *Oenanthe cyprica*, Abu Simbel, Egypt, 31 January 1993 (Leo J R Boon)
50 Hume's Yellow-browed Warbler / Humes Bladkoning *Phylloscopus humei*, Eilat, Israel, 7 February 1993 (Leo J R Boon) 51 Sociable Plovers / Steppekieviten *Chettusia gregaria*, United Arab Emirates, January 1993 (Peter H Barthel)

orientalis present since 14 October stayed at Mörbylånga, southern Öland, Sweden (cf Dutch Birding 14: 64, 232, 1992). The Finnish rarities committee removed, among other species, **Laughing Dove** *S senegalensis*, **Long-tailed Rosefinch** *Uragus sibiricus* and **Meadow Bunting** *Emberiza cioides* as 'presumed escapes' from the Finnish list (Lintumies 27: 240-247, 1992). In England, a **Great Spotted Cuckoo** *Clamator glandarius* was seen on St Martin's, Scilly, from 13 March. The **Striated Scops Owl** *Otus brucei* at Eilat remained until 12 January (cf Dutch Birding 15: 34, 1993). The largest invasion of **Snowy Owls** *Nyctea scandiaca* since 1962-63 took place in southern Sweden, with at least 22 during January of which c 10 on Öland. Also in Finland, six individuals were present during January, mainly in the south-western archipelago. In Scotland, a male chose the vicinity of some pipe-lying operations at Western Moss, Caithness, Highland, from 27 January into March. C 30 **Hawk Owls** *Surnia ulula* were recorded south of Dalälven in southern Sweden. A **Great Grey Owl** *Strix nebulosa* staying for four days in mid-December 1992 at Kragero constituted the first record for Telemark and presumably the southernmost ever for Norway. On 14 January, one was present at Sør-Odal, Hedemark, Norway. In Sweden, several were seen well south of the normal range. A **Nubian Nightjar** *Caprimulgus nubicus* was found dead at Yotvata, Israel, in mid-March. An intriguing all-dark **swift** at Mai Po on 20-22 March, with two on 20 March, was the March highlight for Hong Kong; it is thought to be the so-called 'Beidaihe Swift', a yet undescribed species. In the last week of March, an **Olive-backed Pipit** *Anthus hodgsoni* was briefly seen at Eilat. The early-spring migration along the Dutch coast of good numbers of **Pied Wagtails** *Motacilla alba yarrellii* is a regular phenomenon. For instance, during 9-15 March alone, 38 individuals were trapped and ringed at the ringing station at Bloemendaal, Noordholland, which was about equal to the number of White Wagtails *M a alba* during that period. In Hong Kong, four potential firsts were recorded in a 5-day period from 22 to 26 January: a **White-tailed Robin** *Cinclidium leucurum* in Tai Po Kau on 26 January, a male **Rufous-gorgetted Flycatcher** *Ficedula strophitata* in Tai Po Kau on 23 January, a male **Blue-throated Flycatcher** *Cyornis rubeculoides glaucicomans* at Ho Chung wood from 24 January to 5 February, and two **Chestnut-tailed Starlings** *Sturnus malabaricus* at Tsim Bei Tsui paddies from 22 January. Two other passerines potentially new for Hong Kong were a male **White-browed Shortwing** *Brachypteryx montana* at Sha Lo Tung on 13 February and a **Middendorff's Grasshopper Warbler** *Locustella ochotensis* at Mai Po on 26-27 February. During January-March, **Cyprus Pied Wheatears** *Oenanthe cyprica* were observed both at Abu Simbel and Eilat. A **Japanese Thrush** *Turdus cardis* in March was a first for Thailand. A bird photographed at Zwanenwater, Noordholland, on 18 October 1992 was recently identified as the sixth **Eyebrowed Thrush** *T obscurus* for the Netherlands (and the third for autumn). A **Dusky Thrush** *T naumanni* in Langley, Bri-

tish Columbia, Canada, from 2 January into March was a first record for North America outside Alaska. It took cover in a holly bush in a suburban backyard where it was well-watched by 100s of birders and featured by *CBC* and *CNN* television. An adult at Qatif, Eastern Province, on 10 February was the second for Saudi Arabia. From 19 January to 13 March, a **Dark-throated Thrush** *T ruficollis* stayed in Helsinki, Finland. On 8 February, an **Aquatic Warbler** *Acrocephalus paludicola* was trapped and photographed in Djoudj NP, Senegal. A **Reed Warbler** *A scirpaceus* was trapped in Devon on 15 February. A **Lesser Whitethroat** *Sylvia curruca* wintered during December 1992 and early January at a bird-feeder in a garden at Zaandam, Noordholland (cf Dutch Birding 14: 34, 1992). Both in Finland and Sweden, the number of wintering **Black-caps** *S atricapilla* was considered larger than ever before. In the Canary Islands, a **Yellow-browed Warbler** *Phylloscopus inornatus* was seen at Presa de las Peñitas, Fuerteventura, on 17 February. In England, one was wintering at St Andrew's Pool, Cornwall, until at least 20 March. At Eilat, two **Hume's Yellow-browed Warblers** *P humei* were wintering, of which one was still present on 21 March. At Bridlington, Humberside, one was seen on 11 February but not subsequently. In Saudi Arabia, two **Dusky Warblers** *P fuscatus* were seen in Dafu Park, Jubail, Eastern Province, on 14 February. A **Chiffchaff** *P collybita* trapped at Mai Po on 6 February represents the fourth record for Hong Kong. In Senegal, an **Isabelline Shrike** *Lanius isabellinus* was seen at Djoudj NP on 7 February. The first **Carriion Crow** *Corvus corone* for Hong Kong discovered on 16 November 1992 remained at Tsim Bei Tsui into February. Prospects for the **Bali Starling** *Leucopsar rothschildi*, reduced to just 18 in the wild in 1990, are now looking brighter since, for the second consecutive year, the wild population of this endemic species of Bali, Indonesia, has had a successful breeding season and now stands at 55. In large parts of central-eastern Norway, the invasion by **Pine Grosbeaks** *Pinicola enucleator* remained evident during February. Britain's 18th **White-throated Sparrow** *Zonotrichia albicollis* trapped and ringed with a flock of Redpolls *Acanthis flammea* at Willingham Woods, Lincolnshire, on 5 December 1992 remained present during March. Flocks of seven and 15 **Snow Buntings** *Plectrophenax nivalis* were again found at Kizilirmak Delta in November 1991, the second and third records of this species for Turkey since 1966 (cf Dutch Birding 14: 113, 1991). At Beddington Sewage Farm, Croydon, Greater London, the first **Rustic Bunting** *E rustica* wintering in England was present from 9 February to 13 March; it was joined by a **Little Bunting** *E pusilla* at the same site from 13 February.

For a number of reports, recent publications in Bangkok Bird Club Bulletin, Birding World, Birds, Birdwatch, Birdwatching, British Birds, Hong Kong Bird Watching Society Bulletin, IWRB News, Limicola, Linnet, Lintumies, Sandgrouse, Scottish Bird News, Vår Fågelvärld, Vår Fuglefauna, Winging It and Wingspan

were consulted. I wish to thank Mashuq Ahmad, Peter Barthel, Leo Boon, Philip Chantler, Tony Clarke, Mike Coverdale, Koen van Dijken, Enno Ebels, Rob ter Ellen, Martin Elliott, Dick Forsman, Hans Gebuis, Tom van der Have, Ward Hagemeyer, Ben Hallmann, Ted Hoogendoorn, Lars Jonsson, Peter Kennerley, Guy Kirwan/OSME, Lasse Laine, Paul Leader, Bruce Mactavish, Erik Maassen, Franko Maroevic, Arnold Meijer,

Hans van der Meulen, Colin Moore, Chris Murphy, John Ryan/Rare Bird News, Frans Schepers, Graham Speight, Tadeusz Stawarczyk, Laurens Steijn, Gerard Steinhaus, Lars Svensson, Peter Symens, Lammert van der Veen, Filip Verbelen, Ward Vercrusse, Arend Wassink and Kenneth Yong for their help in compiling this review.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands

Recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland en België beslaat voornamelijk de maanden **januari** en **februari 1993**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt.

Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan: CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Nederland. Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren die eveneens verkrijgbaar zijn bij bovenstaand adres.

Nederland

DUIKERS TOT VALKEN Het aantal **Roodkeelduikers** *Gavia stellata* bij de Brouwersdam, Zuidholland, bedroeg eind februari bijna 100 exemplaren. Een **Ijsduiker** *G immer* vloog op 17 januari langs Westkapelle, Zeeland. Grote aantallen **Noordse Stormvogels** *Fulmarus glacialis* werden gezien op 14 januari bij Camperduin, Noordholland (c 165), en op 25 januari bij Lauwersoog, Groningen (c 135). Een **Grauwe Pijlstormvogel** *Puffinus griseus* werd dood aangetroffen op het strand bij Zoutelande, Zeeland, op 30 januari. Een **Vaal Stormvogeltje** *Oceanodroma leucorhoa* werd op 27 januari gemeld uit de Eemshaven, Groningen. Nog steeds bleven bij Ijmuiden, Noordholland, maximaal vier en bij Vlissingen, Zeeland, maximaal drie **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* aanwezig. Verder zijn er waarnemingen op 15 januari bij Hoek van Holland, Zuidholland, op 17 januari twee bij Westkapelle, op 21 januari bij Middelburg, Zeeland, op 27 januari drie bij de Maasvlakte, Zuidholland, van 23 tot 30 januari bij de Eemshaven, op 29 januari bij Hoedekenskerke, Zeeland, en op 23 februari op het werkeiland Neeltje Jans, Zeeland. Een **Kleine Zilverreiger** *Egretta garzetta* verbleef tot 30 januari bij Vliegveld

Midden-Zeeland, Zeeland. **Grote Zilverreigers** *E alba* bleven aanwezig tot 5 januari bij Den Nul, Overijssel, en tot 13 januari bij Nuland, Noordbrabant; bovendien waren er meldingen bij Noordeloos, Zuidholland, op 8 januari, in Zuidelijk Flevoland, Flevoland, op 22 februari en twee ten zuiden van Woerdense Verlaat, Utrecht, vanaf 28 februari. Winterwaarnemingen van **Ooievaars** *Ciconia ciconia* waren bij Zoetermeer, Zuidholland, bij Nuland, bij Asselt, Limburg, bij Lienden, Gelderland, in de Dordtse Biesbosch, Zuidholland, bij Voorst, Gelderland, en bij Den Helder, Noordholland. Op 20 februari werden al vier langsvliegende **Lepelaars** *Platalea leucorodia* opgemerkt bij de Blocq van Kuffeler, Flevoland. **Dwergganzen** *Anser erythropus* werden veelal gezien op plaatsen waar ze eerder deze winter ook al aanwezig waren. Van 10 tot 31 januari vier in de omgeving van Strijen, Zuidholland, op 19 januari één bij de Korendijkse Slikken, Zuidholland, op 23 januari bij Botshol, Utrecht, van 27 januari tot 28 februari maximaal twee bij Den Bommel, Zuidholland, op 21 februari in de Ooypolder, Gelderland, en op 24 februari op de Plaats van Scheelhoek, Zuidholland. Een hybride **Dwergganzen x Brandganzen** *A erythropus x Branta leucopsis* werd op 17 januari gezien in de Anjumer Kolken, Friesland. **Sneeuwganzen** *A caerulescens* zaten van 2 tot 4 januari bij Goedereede, Zuidholland, op 10 januari en 20 februari twee bij Den Bommel, van 31 januari tot 25 februari één op de Plaats van Scheelhoek, op 31 januari zes bij Laaxum, Friesland, op 1 februari (blauwe vorm) bij Nieuwerkerk, Zeeland, op 5 februari bij de Steile Bank, Friesland, en zes bij Mirns, Friesland, op 19 februari zes bij Oudemirnum, Friesland, en op 23 februari (blauwe vorm) bij Makkum, Friesland. Een **Canadese Ganzen** *B canadensis* van ietwat kleiner formaat werd op 8 januari waargenomen bij Nieuw-Lekkerland, Zuidholland, en een groep van 13 ongeringde kleine exemplaren werd op 18 februari gezien bij Hellevoetsluis, Zuidholland. Een **Zwarte Rotganzen** *B bernicla nigricans* verbleef van 2 januari tot 7 februari bij de Flaauwersen Weversinlagen, Zeeland. Andere exemplaren zaten

52-53 Noordse Stormvogel / Northern Fulmar *Fulmarus glacialis*, donkere vorm, Den Helder, Noordholland, 24 januari 1993 (Dirk J Moerbeek) 54 Vaal Stormvogeltje / Leach's Petrel *Oceanodroma leucorhoa*, Eemshaven, Groningen, 27 januari 1993 (Emo Klunder)

op 30 januari bij de Grevelingendam, Zeeland, en op 23 en 24 februari tussen Veere, Zeeland, en Middelburg. **Roodhalsganzen** *B. ruficollis* werden gezien op 2 januari bij Giessen-Oudekerk, Zuidholland, op 3 januari bij Molenaarsgraaf, Zuidholland, van 17 tot 24 januari bij Strijen, op 17 en 18 januari bij Zutphen, Gelderland, op 19 januari op de Anthoniegorzen bij Willemstad, Noordbrabant, en op 25 januari bij Gaastmeer, Friesland. Mannelijke **Bronskopeenden** *Anas falcata* bleven blijkbaar de moeite waard om door te geven, getuige de waarnemingen op 2 en 5 januari in de AW-duinen, Noordholland, en op 8 februari bij Olst, Overijssel. Grote groepen **Krooneenden** *Netta rufina* werden gezien op 3 januari op de Zevenhuizerplas, Zuidholland (11), en op 7 februari in de AW-duinen (12). Vanaf 22 januari zou bij Abcoude, Utrecht, een **Ringsnaveleend** *Aythya collaris* verblijven maar bij nadere bestudering werd de vogel op 5 februari gedermineerd als een hybride **Ringsnaveleend x Kuifeend** *A. collaris x fuligula*. **Witoozeenden** *A. nyroca* werden opgemerkt op 12 januari bij Enschede, Overijssel, en van 7 tot 10 februari bij Maarssen, Utrecht. **Ijseenden** *Clangula hyemalis* bleven aanwezig bij de Brouwersdam met een maximum van 19 exemplaren op 11 januari. Een aantal van c 70 exemplaren werd op 19 januari geteld 7 km ten oosten van Texel, Noordholland. Een geringde **Kokardezaagbek** *Mergus cucullatus* werd op 7 en 9 januari gezien bij Den Oever, Noord-

Recente meldingen

holland, en op 22 februari gelukkig dood aangetroffen aldaar. Voor de liefhebbers van exotisch waterwild: **Rosse Stekelstaarten** *Oxyura jamaicensis* werden gezien op 9 januari bij Den Oever, op 25 januari bij Leidschendam, Zuidholland, en op 23 februari bij de Brouwersdam. **Rode Vrouwen** *Milvus milvus* vlogen op 2 januari over Hoevelaken, Gelderland, op 18 januari over Amsterdam, Noordholland, op 23 januari over Almere, Flevoland, en op 27 januari boven het vliegveld van Texel. Tot 9 januari bleef de **Zeearend** *Haliaeetus albicilla* aanwezig op de Korendijkse Slikken, op 2 januari vloog er één over Maarssenbroek, Utrecht, op 31 januari was er één bij landgoed De Utrecht, Noordbrabant, en van 6 tot 28 februari één in de Brabantse Biesbosch, Noordbrabant. Pak 'm beet c 30 **Slechtvalken** *Falco peregrinus* werden doorgegeven, voornamelijk uit Zuidholland en Zeeland. Een balsend paartje Slechtvalken werd op 23 februari gemeld van de Ventjagersplaten, Zuidholland.

KRAANVOGELS TOT ALKEN Opvallend was het aantal meldingen van **Kraanvogels** *Grus grus* deze winter: op 4 januari 15 over Milsbeek, Limburg, op 16 januari drie op de Kampina, Noordbrabant, op 5 februari twee over Hoevelaken, op 13 februari een groepje over Wageningen, Gelderland, van 21 tot 26 februari één bij Hellum, Groningen, op 23 februari één over Rotterdam, Zuidholland, op 25 februari één bij Glimmen, Groningen, en op 28 februari drie over Horst, Limburg. De eerste waarneming van een **Strandplevier** *Charadrius alexandrinus* werd verricht op 23 februari bij de Brouwersdam. 15 van de 18 **Grutto's** *Limosa limosa* die op 23 februari bij Makkum verbleven vertoonden kenmerken van de IJslandse Grutto *L. l. islandica*. **Grote Jagers** *Stercorarius skua* werden gezien op 14 en 25 januari bij Camperduin, op 17 januari bij Scheveningen, Zuidholland, op 23 januari bij Vlissingen, op 25 januari vier bij Lauwersoog, op 30 januari bij Breskens, Zeeland, en van 19 tot 22 februari in Kornwerderzand, Friesland. Twee dode adulte exemplaren werden op 27 januari gevonden bij Zoutelande. Naast de gebruikelijke **Zwartkopmeeuwen** *Larus melanocephalus* (twee) bij IJmuiden waren er waarnemingen bij Lelystad, Flevoland, en bij Deventer, Overijssel. **Geelpootmeeuwen** *L. cachinnans* werden gezien op 17 januari bij de Brouwersdam, op 20 en 25 februari bij IJmuiden en op 27 februari bij de Reeuwijkse Plassen, Zuidholland. Een flinke oogst aan **Kleine Burgemeesters** *L. glaucoides* werd binnengehaald. Op 5 februari bij 's-Gravenzande, Zuidholland, van 6 tot 25 februari een adult en vanaf 7 februari ook een onvolwassen exemplaar te Vlissingen, van 15 tot 22 februari in IJmuiden, op 16 februari een dood exemplaar bij Andijk, Noordholland,

en op 21 februari bij Katwijk aan Zee, Zuidholland. **Grote Burgemeesters** *L. hyperboreus* zaten de gehele periode bij de Brouwersdam (adult), op 14 januari bij Camperduin, op 17 januari bij Vlissingen, op 25 januari bij Katwijk aan Zee, van 2 tot 20 februari bij Den Helder, van 8 tot 22 februari een onvolwassen en van 14 tot 28 februari een adult exemplaar bij IJmuiden. Veel **Drieteenmeeuwen** *Rissa tridactyla* werden gezien op 14 januari bij Camperduin (1600) en op 15 januari bij IJmuiden (500). Ook waren er waarnemingen op diverse plaatsen in het binnenland. Maximaal twee **Grote Sterns** *Sterna sandvicensis* verbleven bij de Brouwersdam. Vanaf 26 februari zat een **Zwarte Stern** *Chlidonias niger* in zomerkleed bij Terneuzen, Zeeland, en werd daar op 28 februari dood gevonden. **Kleine Alken** *Alle alle* waren er op 2 januari bij Stellingendam, Zuidholland, en op 21 februari bij Westkapelle. Een dode **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica* werd op 25 januari gevonden tussen Katwijk en Noordwijk, Zuidholland; langs Lauwersoog vloog een levende op dezelfde dag en op 26 januari vlogen er twee langs Camperduin. Op 20 februari zat er één op het strand bij Callantsoog, Noordholland, die later overleed.

LEEUWERIKEN TOT GORZEN Bij Oostvoorne, Zuidholland, zaten op 18 februari nog 30 **Strandleeuweriken** *Eremophila alpestris*. Een **Pestvogel** *Bombycilla garrulus* werd op 15 januari gemeld van de AW-duinen. Winterse **Zwartkoppen** *Sylvia atricapilla* werden gedurende de hele periode regelmatig gemeld uit niet nader gespecificeerde tuinen, evenals **Tjiftjaffen** *Phylloscopus collybita*. Op 3 januari werd in Veenendaal, Utrecht, ook nog een **Siberische Tjiftjaf** *P. c. tristis* waargenomen. **Wilkopstaartmezen** *Aegithalos caudatus caudatus* werden gemeld op 3 januari bij Veenendaal, op 5 januari zes bij Schagen, Noordholland, en op 3 februari twee bij Rheden, Gelderland. Er was nog een melding van twee **Notekrakers** *Nucifraga caryocatactes* op 5 januari bij Diepenveen, Overijssel. **Europese Kanaries** *Serinus serinus* zaten op 27 januari bij Westkapelle (twee), op 30 januari bij Rotterdam, op 1 februari bij Bergschenhoek, Zuidholland, en op 8 februari in Groningen, Groningen. In een groep **Sijzen** *Carduelis spinus* en **Groenlingen** *C. chloris* zat op 23 februari te Baarn, Utrecht, een jong mannetje **Roodmusc** *Carpodacus erythrinus* te zingen. Aantallen **Sneeuworzen** *Plectrophenax nivalis* van betekenis werden geteld bij de Zuidpier van IJmuiden op 1 januari (55) en bij de Eemshaven op 27 januari (c 250 !). De **Grauwe Gors** *Miliaria calandra* van IJmuiden zat daar nog tot 15 februari en bij Hoofdplaat, Zeeland, werden er op 30 januari 12 geteld.

Ruud M van Dongen, Albertusstraat 4, 5261 AD Vught, Nederland
Hans Gebuis, Boogschutter 30, 3328 KB Dordrecht, Nederland
Peter W W de Rouw, Warande 23, 3705 ZB Zeist, Nederland

55 Roodhalsgans / Red-breasted Goose *Branta ruficollis*, Tonnekreek, Noordbrabant, 19 januari 1993 (*Hans Gebuis*) 56 Kleine Burgemeester / Iceland Gull *Larus glaucoides*, adult, Vlissingen, Zeeland, februari 1993 (*Tobi Koppejan*) 57 Grote Burgemeester / Glaucous Gull *Larus hyperboreus*, adult, Brouwersdam, Zuidholland, 28 februari 1993 (*Chris Schenk*)

België

DUIKERS TOT VALKEN Een juveniele regelmatig roepend-
de **Ijsduiker** *Gavia immer* was van 17 tot 30 januari te
zien op De Biezen te Nazareth, Oostvlaanderen. Van 3
tot ten minste 31 januari zat er één op het Lac de la
Plate Taille, Namen. Te Oostende, Westvlaanderen, zat
op 29 januari kortstondig een exemplaar. Een **Geelsna-
velduiker** *G. adamsii* trok op 10 januari op korte afstand
langs Oostende. Verder vlogen hier meer dan 38
Noordse Stormvogels *Fulmarus glacialis* langs waarvan
12 op 25 januari. Op 24 en 25 januari werd er telkens
één van de donkere vorm vastgesteld. Op 24 februari
vertoefde een exemplaar bij Destelbergen, Oost-
vlaanderen, dat daarna naar een asiël werd overge-
bracht en daar overleed. Op 19 februari werd te Oost-
ende een **Grauwe Pijlstormvogel** *Puffinus griseus*
opgemerkt. Op 25 januari werden te Oostende zeven
Noordse Pijlstormvogels *P. puffinus* geteld. Ook was 19
februari de piekdag voor **Jan-van-genten** *Morus bassanus*
met c 341 exemplaren. Op 24 januari vloog een
exemplaar over Gaurain-Ramecroix, Henegouwen, en
op 31 januari vloog een adult over Turnhout, Antwer-
pen. **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* deden
het behoorlijk goed: te Oostende op 25 (zeven), 27
(twee) en 30 januari (één) en op 14 (twee), 20, 22 en
26 februari (telkens één); te Zeebrugge, Westvlaand-
eren, verbleef op 30 januari en 12 februari telkens één
exemplaar. Een juveniele vogel zat op 28 januari op
het dak van een school te Mariaburg, Antwerpen, en
op 29 januari bevond zich een juveniel exemplaar op
het erf van een boerderij in Ossendrecht, Antwerpen.
Een adult exemplaar zwom op 30 en 31 januari in een

58 Ringsnaveleend / Ring-billed Duck *Aythya collaris*,
vrouwje, Zeebrugge-Westdam, Westvlaanderen, België,
2 januari 1993 (Patrick Beirens)

kanaaltje bij Schulte, Limburg. Een **Kwak** *Nycticorax nycticorax* in eerste winterkleed bezocht op 5 en 6 januari de tuin van het vogelasiel te Berendrecht, Antwerpen. De trend van overwinterende **Grote Zilverrei-
gers** *Egretta alba* zet zich ook in België voort. De twee
exemplaren in de omgeving van Harchies-Hensies,
Henegouwen, verplaatsten zich op 28 januari en op 14
februari naar Baudour-Douvain, Henegouwen. Op 9
februari zat er één bij Oud-Heverlee, Brabant. Ook bij
Virelles, Henegouwen, werd in februari weer geregeld
een exemplaar gesignaleerd. Een winterwaarneming
van een **Ooievaar** *Ciconia ciconia* vond op 3 januari
plaats te Zemst, Brabant. De eerste trekkende exem-
plaren werden gezien te Angre, Henegouwen, op 24
februari en te Welle, Westvlaanderen, op 25 februari.
De witte **Sneeuwgans** *Anser caerulescens* die van 12
december tot ten minste 28 februari in het Mechels
Broek, Antwerpen, vertoefde bleek ontsnapt te zijn.
Vanaf 9 februari zat hier reeds een mannetje **Zomer-
taling** *Anas querquedula*. Bondig opgesomd de waar-
nemingen van **Krooneenden** *Netta rufina*: vier te Gent
en omgeving, Oostvlaanderen, en telkens één te Duf-
fel, Antwerpen, te Kallo, Oostvlaanderen, en te Nieuw-
poort, Westvlaanderen. Voor de meesten wellicht min-
der interessant was het feit dat weer diverse hybride-
en izabel-eenden opdoken waarvan een mannetje
hybride **Ringsnavel- x Kuifeend** *Aythya collaris x fuli-
gula* te Dendermonde, Oostvlaanderen, tot 1 januari
ongetwijfeld de leukste was. Hebben we het weer over
échte **Ringsnaveleenden** *A. collaris*, dan noemen we de
vrouwjes van de Gentse Kanaalzone (tot in maart) en
van Zeebrugge-Westdam op 2 januari. Het mannetje
van Blokkesdijk, Antwerpen, was terug vanaf 16 janu-
ari tot ver in maart. Het mannetje **Witoogend** *A. nyro-
ca* zwom wantrouwig te Lier-Duffel-Kessel, Antwerpen,
tot 11 februari. Nog een mannetje, dat al negen winters
terugkeert naar de Maas, verbleef op 2 februari nog te
Gives, Luik. Op 17 en 18 januari pleisterde er één op
De Gavers te Harelbeke, Westvlaanderen. De gekende
(ontsnapte) **Buffelkopeenden** *Bucephala albeola* bleven
op hun 'overwinteringsgebieden' bij Lommel, Limburg
(mannetje), en bij Postel, Antwerpen (vrouwje). Gans
de periode zwom een **Rosse Stekelstaart** *Oxyura ja-
maicensis* op De Gavers te Harelbeke. **Rode Wouwen**
M. milvus verbleven te Moerbeke-Waas, Westvlaand-
eren, tot 7 februari (één tot twee), te Zemst op 16 janu-
ari, te Bertem-Bos, Brabant, op 17 januari en te Clère-
mont, Luik, op 22 februari. Op 11 februari vloog een
onvolwassen **Zeearend** *Haliaeetus albicilla* over Aalst,
Oostvlaanderen. Van de 12 gemelde **Slechtvalken**
Falco peregrinus nam Gent er vier voor zijn rekening
terwijl Kallo-Doel er weer twee à drie had.

KRAANVOGELS TOT ALKEN Op 2 januari stonden kort-
stondig 29 **Kraanvogels** *Grus grus* te Puntbeek-Glab-
beek, Brabant, op 5 februari vlogen er 42 over Wolfs-
donk, Limburg, en op 13 februari trokken er c 30 over
Nijlen, Antwerpen. Op 25 januari vlogen langs Oost-
ende vier **Kleine Jagers** *Stercorarius parasiticus*. Op 25
januari werden hier vier en op 19 en 21 februari
respectievelijk twee en één **Grote Jagers** *S. skua* geteld.

Op 31 januari en 6 februari pleisterde een exemplaar in Het Zwin bij Knokke, Westvlaanderen. **Zwartkopmeeuwen** *Larus melanocephalus* werden vastgesteld te Knokke, te Nieuwmoer, Antwerpen, te Oostende (drie) en te Zeebrugge. Er was slechts één waarneming van een eerste-winter **Grote Burgemeester** *L. hyperboreus* te Zeebrugge. Vooral rond 29 januari vlogen **Zeeoeten** *Uria aalge* het binnenland in en volgden waarnemingen op 18 plaatsen waarvan Schulen de meest oostelijke was. Tijdens de storm van 25 januari trokken drie **Kleine Alken** *Alle alle* langs Oostende. Op 18 januari vloog hier een **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica* langs.

UILEN TOT KRAAIEN Op 21 februari werd een **Sneeuwuil** *Nyctea scandiaca* kort waargenomen bij Arendonk, Antwerpen. Maximaal 23 **Strandleeuweriken** *Eremophila alpestris* bleven aanwezig in de Zeebrugse Voorhaven. Een **Boerenzwaluw** *Hirundo rustica* werd op 9 januari gezien bij Bree, Limburg. Bij Dendermonde verbleef op 1 januari een vrouwtje **Rouwkwikstaart**

Motacilla alba yarrellii. Op 12 februari werden één à twee **Pestvogels** *Bombicilla garrulus* kortstondig gezien bij Wilrijk, Antwerpen. Bij Testelt, Limburg, verbleef van 7 tot 15 februari een **Siberische Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita tristis*. **Klapeksters** *Lanius excubitor* waren te vinden bij Brecht-Wuustwezel, Antwerpen, bij Neerijse, Brabant, bij Quiévrain, Henegouwen, en bij Webbekom, Limburg. De twee **Notekrakers** *Nucifraga caryocatactes* die op 7 en 9 februari werden gezien in een bos bij Hechtel-Eksel, Limburg, vormden de speld in een heuse hooiberg.

Deze waarnemingslijst kwam tot stand met medewerking van Hugues Dufourny (Henegouwen), Koen Leyssen (Schulen), Philippe Smets (Tienen), Dirk Symens (VLAVICO), Erik Vanloo (Trekellingen in het Oostendse), Willy Verschueren (Linkeroever) en Frederik Willems (Mergus). Ook de hulp van al diegenen die (hun) waarnemingen meedeelden op de Belgische Dutch Birding-Vogellijn (03-4880194) was onontbeerlijk.

Gerald Driessens, Bosstraat 44, 2500 Lier, België

DB Actueel

Goudlijster ontregelt trekting te Breskens

Op vrijdag 9 april 1993 bevonden zich 12 Zeeuwse vogelaars op de befaamde telpost te Breskens, Zeeland. Dankzij de vrij krachtige oostenwind moest er hard gewerkt worden; tussen 06:15 en 14:30 werden c 15 000 vogels genoteerd, voor het merendeel Graspiepers *Anthus pratensis* en Kneuen *Carduelis cannabina*.

Om 09:20 uur maakte Jan Goedbloed de overige tellers attent op een lijster die op c 10 m hoogte over de buitenglooiing van de zeedijk vanuit westelijke richting aan kwam vliegen. Gezien de grootte van de vogel leek determinatie als Grote Lijster *Turdus viscivorus* gerechtvaardigd. Toch was er iets wat ongeveer acht vogelaars deed besluiten de vogel in de kijker te houden. Misschien was het, bij nader inzien, de voor een Grote Lijster atypische rechtlijnige, weinig gevulde vlucht met een constante vleugelslag. Naarmate de vogel dichterbij kwam nam de onzekerheid toe. Kop, hals en borst leken uitzonderlijk donker. Stilzwijgend volgde het groepje tellers de vogel tot deze tot op enkele 10tallen meters was genaderd en de flank en ondervleugel liet zien. Zelfs door de langzaam beslaande oculairen was de brede zwarte baan over de overigens witte ondervleugeldeveren overduidelijk. Met stomheid geslagen stonden we naar een on-

miskenbare Goudlijster *Zoothera dauma* te staren terwijl deze op minder dan 25 m de telpost passeerde. Arjan Ovaa was de eerste die de tegenwoordigheid van geest had te schreeuwen 'dit is geen Grote Lijster' waarna Pim Wolf geschiedenis schreef met de woorden 'dit is een hartstikke Goudlijster'. Enkele nog Graspieper-tellende waarnemers waren nog juist in de gelegenheid de karakteristieke ondervleugeltekening en de zwaar zwart geschubde onderdelen op het netvlies te krijgen alvorens de Goudlijster over het strand in oostelijke richting verdween. Zelfs de meest alerte fotografen waren te laat om de plaat van hun leven te maken. Tobi Koppejan maakte voor de vorm nog een dia van de verdwijnende vogel. Dat de gehele verdere dag een sfeer van euforie op de telpost hing laat zich raden.

Indien aanvaard, zou deze waarneming het 15e geval voor Nederland betreffen en de derde voorjaarswaarneming. Eerdere voorjaarsgevallen zijn bekend uit april 1953 en maart 1988.

De verwachtingen voor de komende weken zijn, mede dankzij een tweede onverwachte nieuwkomer voor de telpost, een grijze snip *Limnodromus* op maandag 12 april 1993, hoog gespannen. Gemotiveerde tellers die dit seizoen ook hun geluk eens willen beproeven, worden geadviseerd rond zonsopgang op de telpost aanwezig te zijn. Nagenoeg alle dwaalgasten van de afgelopen jaren werden namelijk gezien tussen 07:00 en 10:00! ROB SPONSELEE & JACO WALHOUT

In memoriam

59 Jowi de Roever, juli 1992 (Edward J van IJendoorn)

Jowi de Roever 1944-1992 Jowi de Roever overleed op 28 augustus 1992. Een zeldzame ziekte, waarvoor hij al eens met succes leek te zijn geopereerd, is hij niet meer te boven gekomen. Jowi was 48 jaar, een leeftijd waarop men niet behoort te sterven, en dat gold zeker voor hem: met Cynthia en hun dochtertje Isabel was er een nieuwe dimensie in zijn leven gekomen.

Bovendien waren zijn vitaliteit en doorzettingsvermogen onder reis- en excursiegenoten, veelal jonger dan hij, spreekwoordelijk.

Met Jowi heeft de Nederlandse en internationale vogelaarsgemeenschap een uiterst markant en inspirerend persoon verloren. Hij heeft op vele vogelaars een stimulerende uitwerking gehad vanaf het moment dat hij, eind jaren 50, met vogelen begon. Mijn eigen boekenkast, met reis- en vogelgidsjes over allerlei exotische landen is een bewijs van zijn stimulans, enthousiasme en betrokkenheid. Zonder hem hadden die boeken daar niet gestaan.

Jowi was alom bekend vanwege zijn enorme reislust. Dat reizen had een primair doel: zijn wereldlijst, die uiteindelijk tot ergens boven de 5200 soorten is gekomen. (Het precieze aantal is niet eenvoudig te achterhalen wegens de nog niet geheel uitgevoerde administratie van zijn laatste reis naar Nieuw-Guinea.) Op de lijst van Jowi's reizen sinds 1958 ontbreekt geen enkel jaar en geen enkel continent. Soms maakte hij in een jaar wel drie trips buiten Europa. Jowi hield van uitdagingen en ook van het vertellen van verhalen over zijn reizen. Velen zullen zich bijvoorbeeld het verhaal herinneren van zijn tocht om de Po'ouli te vinden op het eiland Maui, Hawaii. Ik geloof dat hij het als een van zijn 'beste soorten' beschouwde.

Jowi had een fanatische stijl van vogelen, die, dat moet gezegd, ook wel eens wrevel oproep. Hij kon niet ophouden voordat het donker was, koude vingers of honger ten spijt. Zijn brede kennis, mooie verhalen en enthousiasme maakten veel goed.

Jowi's interesse strekte zich ver uit voorbij vogels alleen: hij maakte regelmatig ook excursies om zoogdieren te vinden en vooral het laatste jaar was hij met vlinders druk in de weer. Met het overlijden van Jowi is een groot gat geslagen in de natuurbeleving van velen. Voor Cynthia en Isabel is het een oneindig grotere klap. Zij verdienen ons medeleven. ROLF A DE BY

DUTCH BIRDING & NHBS

A Book Service for the European Birder

De Boekenservice voor de Europese Vogelaar

A new service, designed for the European birdwatcher. The aim is to offer books/recordings covering all areas of European & World ornithology, in any language, with easy ordering and rapid despatch. Payment is easy too - we accept cheques in £/Gld/DM, Eurocheque, most credit cards, and Giro/Postbank. We also offer full customer service, with French, German & Spanish speaking staff, and will be happy to offer advice on a range of titles.

New and Forthcoming Titles:

	Gld*	DM*	
Birds in Brazil: A Natural History - Helmut Sick / Princeton Univ Press			
<i>Special Prepublication Price until 31st October 1993:</i>	£70.00	190 170	☐
<i>(to be published August 1993. Price from 1st November 1993:</i>	£90.00	250 220)	☐
A Birders Guide to Thailand	£15.95	44 40	☐
The Birds of Tikal: An Annotated Checklist (Guatemala)	£12.95	36 33	☐
The Birds of Central Siberia	£27.50	75 68	☐
Birds: A Photographic Guide to the Birds of			
Peninsular Malaysia & Singapore	£16.95	47 42	☐
The Common Tern (Hamlyn Species Guide) - due May 1993	£9.99	27 25	☐
A Field Guide to the Birds of Borneo, Sumatra, Java and Bali	£25.00	68 63	☐
<i>- new guide covering 820 species, due July 1993</i>	£50.00	135 126	☐
The Kestrel (Hamlyn Species Guide) - due May 1993	£9.99	27 25	☐
The Macmillan Field Guide to Bird Identification - new paperback edn	£7.99	23 21	☐
Manual of Ornithology: Avian Structure & Function - due July 1993	£30.00	82 75	☐

Featured Titles:

Birds of Europe with North Africa and the Middle East	£25.00	68 63	☐
Birds of Southwestern Brazil	£27.95	76 70	☐
Birds of the Western Palearctic, Volume 6 - Warblers	£75.00	210 190	☐
Birds of the Western Palearctic, Volume 7 - Flycatchers to Shrikes	£75.00	210 190	☐
Guia de las Aves de las Islas Canarias	£24.95	68 63	☐
Handbook to the Birds of the World: Volume 1	£95.00	260 235	☐
Lommar - excellent monograph on divers by Lars Jonsson	£18.95	52 47	☐
Oiseaux de Guyana / Birds of Franch Guiana	£38.00	105 95	☐
Les Oiseaux Rares en France	£25.00	68 63	☐
Threatened Birds of the Americas: The ICBP/IUCN Red Data Book	£29.50	80 74	☐

Any bird, natural history or environment book may be ordered using this service. Write for a price quotation, or send for our free catalogue:

* Guide prices only - may alter due to publishers' price increases or currency fluctuation.

ORDERING DETAILS

Payment: by £/Gld/DM cheque, Eurocheque, or bank transfer (please write for details).

Giro/Postbank: please write for details

Credit card: VISA/Access/Master-/Eurocard

Postage & Packing Charges:

Orders up to £35 - add £5 (Gld 15 / DM 13)

Orders up to £60 - add £7 (Gld 21 / DM 18)

Orders up to £90 - add £9 (Gld 27 / DM 23)

Orders over £90 - add 10% of order value.

Return this form with payment, or phone/fax us at the following address:

ORDER FORM

Name

Address

Country

I enclose payment of £/Gld/DM

Transfer to Postbank of Gld

Please debit my credit card no:

Expiry date /

Signature

Natural History Book Service Ltd

2-3 Wills Road, Totnes, Devon TQ9 5XN, UK.

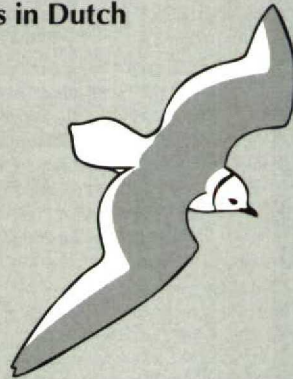
Tel: 0803-865913 (Int'l: 44-803-865913) Fax: 0803-865280 (Int'l: 44-803-865280)

DUTCH BIRDING TRAVEL-REPORTS SERVICE

- When you are planning a birding trip or holiday abroad, ask for recent reports of fellow birdwatchers
- Many items available, in English as well as in Dutch
- Reasonably priced (non-profit base)
- All kinds of bird, nature and travel-reports urgently required

For a free (only p&p costs) catalogue and other information please contact:

DIRK DE MOES
POSTBUS 94
3956 ZS LEERSUM
THE NETHERLANDS
☎ 03434 - 57501

*If you enjoy looking at birds
you'll love looking at...*

BIRDS
ILLUSTRATED

**EUROPE'S MOST COLOURFUL
BIRD MAGAZINE**

Featuring the work of
Rene Pop, Hans Gebuis,
Hannu Hautala, Dave
Cottridge and many more top
photographers.

Birds Illustrated is a high-
quality magazine concentrating
on birds of the Western
Palearctic.

It features the very best in
bird photography and art, and
contains interesting articles on
migration, conservation and top
bird sites around the globe.

To discover just how good Birds Illustrated
is, send a Eurocheque or International
Money Order for £2.95 to:
Birds Illustrated Marketing Department,
Bretton Court, Bretton, Peterborough, PE3
8DZ, UK.

Name:

Address:

.....
.....
.....

Swift

"AUDUBON SOCIETY" de int. Ornithologen vereniging heeft Swift toestemming gegeven de naam "Audubon" te gebruiken, mits deze kijkers voldoen aan de specificaties voor een ideale natuurkijker. Verkrijgbaar in respectievelijk 8,5 x 44 BWCF, 7 x 35 DCF (waterproof) en 10 x 50 BWCF. Vraag naar onze gratis catalogus.

technolyt

Industrieweg 35 1521NE Wormerveer
Tel. 075-282204/285767 Fax 075-213663

Oriental Bird Club

The Club's region of interest embraces the entire Indian Subcontinent, South East Asia, the Philippines, Taiwan and much of Indonesia and China.

It is open to all ornithologists throughout the world who share an interest in the region's birds and their conservation.

Members receive two Bulletins and a journal 'Forktail' annually, keeping them in touch with the latest developments in Oriental ornithology.

JOIN TODAY

Membership costs £12 per annum.

For further details or to join (enclose your fee), write to ORIENTAL BIRD CLUB, c/o THE LODGE, SANDY, BEDFORDSHIRE SG19 2DL.

Footprint Adventures

Ecologically sensitive travel to:
NEPAL • INDIA • THAILAND
MALAYSIA • INDONESIA
PAPUA NEW GUINEA • AUSTRALIA
NEW ZEALAND • TURKEY
KENYA • CANADA • ARGENTINA
COSTA RICA • PERU

Your first choice for Trekking,
Birdwatching, Wildlife Safaris,
Nature Photography, Bird
Photography, Culture,
White Water Rafting, Caving,
Diving and Polar Cruises.

Call for Brochure now
Tel: 0522 690852

or write to: 5, Malham Drive,
Lakelands, Lincoln LN6 OXD, England

**DUTCH
BIRDING**

*Tweemaandelijks tijdschrift
voor elke fervente vogelaar*

Schrijf voor informatie naar:
Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam

THE AMERICAN BIRDING ASSOCIATION

invites readers of **Dutch Birding** into our membership. If you join the only North American association of and for birders, you will receive **Birding**, our bi-monthly magazine which gives active field birders the expertise they seek, and **Winging It**, a lively monthly newsletter with the latest happenings and rarities. Many ABA birdwatchers are available to advise or guide visitors to their local areas. These members are listed in our Membership Directory.

Annual Dues: US\$ 37.00
Visa and MasterCard Accepted

For sample copies, send US\$3.50 to:
**American Birding
Association
PO Box 6599
Colorado Springs, CO
80934 USA**

British Birds

Published by its own
non-profit-making
company

over
40,000
readers
in 63
countries

**The independent monthly
magazine that's always
worth reading . . .**

For your **FREE** sample copy, write to
Mrs Erika Sharrock, Fountains, Park Lane, Blunham,
Bedford MK44 3NJ, England

Subscribers to *Dutch Birding* can claim a 25% discount

Vogels van de Noordatlantische en Arctische Eilanden

IJsland • Faeröer • Spitsbergen
Shetland • Orkney • Hebriden

Dorete Bloch & Søren Sørensen

Een veldgids voor de Noordelijke eilanden geschreven door experts, met meer dan 500 illustraties in kleur van 225 soorten, inclusief een compleet overzicht van alle 463 soorten die ooit in het gebied zijn waargenomen. Met een uitgebreide inleiding over de eilanden, het vogelleven en met tips voor de beste vogelkijkpunten. ISBN 90-74345-03-8, prijs f 39,90
Verschijnt in april 1993 in samenwerking met wolftail

**GMB Uitgeverij • Vrijheidsweg 86
2033 CE Haarlem • 023-336044
In de boekhandel verkrijgbaar**

Dutch Birding

Chief editor Arnoud van den Berg (+31-23378024)

Deputy chief editor Gerald Oreel (+31-251870992, fax +31-205803271)

Executive editor André van Loon (+31-206997585)

Photographic editor René Pop (+31-104508879)

Editorial board Marc Argeloo, Enno Ebels, Ferdie Hieselaar, Graham Holloway, Peter Meininger and Frank Rozendaal

Editorial advisory board Christine Barthel (Germany), Peter Barthel (Germany), Gerald Driessens (Belgium), Klaas Eigenhuis (Netherlands), Dick Forsman (Finland), Ted Hoogendoorn (Netherlands), Lars Jonsson (Sweden), Killian Mullarney (Ireland), Hans Schekkerman (Netherlands), Hadoram Shirihai (Israel) and Peter Symens (Saudi Arabia)

Editorial assistants Ruud van Dongen, Gerald Driessens, Hans Gebuis, Hans van der Meulen and Peter de Rouw

Production and lay-out André van Loon and René van Rossum

Advertising Peter Meijer (+31-348031905, fax +31-348020394)

Subscriptions 1993: NLG 52.50 (Netherlands) or BEF 1050 (Belgium); NLG 60.00 (other countries inside Europe) and NLG 65.00 (countries outside Europe). Giro account (Netherlands) 01 50 697; giro account (Belgium) 000 1592468 19; bank account 54 93 30 348 of ABN•AMRO (Bilthoven). All accounts are in the name of the Dutch Birding Association. Payment may also be made by credit card (Access, Eurocard, MasterCard or Visa). Please indicate the account number and expiry date and append a signature. Note: This method of payment is not applicable to subscribers resident in the Netherlands and Belgium.

Dutch Birding is a bimonthly journal with issues in February, April, June, August, October and December. It publishes articles and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Benelux, Europe and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region.

Manuscripts should be typewritten with double line-spacing and wide margins on both sides. Word-processed manuscripts can also be submitted on diskette (either in Macintosh or MS-DOS format). More information is available from the editors.

A schedule of payment rates for authors, photographers and artists is available from the editors.

Dutch Birding Association

Board Gijsbert van der Bent (president), Chris Quispel (secretary), Arnold Veen (treasurer), Arnoud van den Berg, Roy de Haas and Peter Meijer

Dutch Birding Association is sponsored by Nuts-Aegon Ziektekosten NV

Board assistants Theo Admiraal, Gerald Driessens, Ron van den Enden, Hans Gebuis, Paul Knolle, Ger Meesters, Anja Nusse, Gerald Oreel, Ferry Ossendorp, Wim van der Schot and Kees Tiemstra

Travel-reports service Dirk de Moes, Postbus 94, 3956 ZS Leersum, Netherlands (+31-343457501)

Dutch Rarities Committee

Members Edward van IJzendoorn (chairman/secretary, +31-23391446), Karel Mauer, Cock Reijnders, Kees Roselaar, Jelle Scharringa, Hans Schekkerman, Gerard Steinhaus and Wim Wiegant (archivist)

© 1993 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2878.

Printed by Albédon/Klop BV, Postbus 3211, 2220 CE Katwijk, Netherlands

Dutch Birding

Jaargang 15 nummer 2 april 1993 *Volume 15 number 2 April 1993*

Artikelen

- 45 Occurrence of Mediterranean Gull at le Portel in north-western France *Peter L Meininger, Pascal Raevel & W (Ted) Hoogendoorn*
55 Identification of *Catharus* thrushes *Colin Bradshaw & Jim Dowdall*

Mededelingen

- 61 Gemengd paartje Rotgans en Zwarte Rotgans met twee 'hybride' jongen bij Oude Tonge in winter van 1991/92 *Cor Berrevoets & Aylin Erkman*
63 Grote Grijs Snip bij Oudega in augustus-oktober 1991 *Thymen de Groot*
66 Afwijkende Tapuit op Schiermonnikoog in augustus 1991 *Edger van Boheemen*

Brieven

- 67 Greenland record of Sandhill Crane *Klaus Malling Olsen*
68 Saunders's Gull heading for extinction? *Geoff Carey*
69 Brown-headed Gulls in Uzbekistan in May 1985 *Colin Bradshaw*
70 Ontsnapte vogelsoorten op Nederlandse lijst? *Paul Herroelen*
71 Alula colour of Blyth's Reed Warbler in spring *Pertti Hottola*

Varia

- 72 Fulvous Babbler *Michael Densley*

Mystery photographs

- 74 Mystery photograph 51: Greater Yellowlegs *Colin Bradshaw*

Recensies

- 76 *Handbook of the birds of the world. Volume 1: Ostrich to ducks* door J del Hoyo, A Elliott & J Sargatal (editors) *André J van Loon*
77 *Identification guide to European passerines* door L Svensson *Arnoud B van den Berg*
77 *The birds of Indonesia - a checklist (Peters' sequence)* by P Andrew *Frank Rozendaal*
77 *The birds of Pakistan. Volume 2, Passerines: pittas to buntings* by T J Roberts *Frank Rozendaal*
78 *The Pied Flycatcher* by A Lundberg & R V Alatalo *Tom M van der Have*
78 *The vultures of Africa* door P Mundy, D Butchart, J Ledger & S Piper *Arnoud B van den Berg*

DBA-nieuws

- 79 Pelagic trip naar Friesche Front op 14 augustus 1993; DBA-vogeldag te Utrecht op 13 februari 1993; Splitsing van DBA-postadres; Split of DBA postal address; Wijzigingen in DBA-bestuur

Aankondigingen & verzoeken

- 80 Birding in Bulgaria; Canary Islands; Forktail/Leica Conservation Award; Limburgse Vogels; Proposed new regional handbook on Asia; Raptor Research Foundation/Hawk and Owl Trust joint meeting in September 1993; Vogeltrektellingen in Bulgarije

WP reports

- 82 WP reports: January-March 1993 *Arnoud B van den Berg*

Recente meldingen

- 90 Nederland: januari en februari 1993 *Ruud M van Dongen, Hans Gebuis & Peter W W de Rouw*
94 België: januari en februari 1993 *Gerald Driessens*

DB Actueel

- 95 Goudlijster ontregelt trektelling te Breskens

In memoriam

- 96 Jowi de Roever 1944-1992 *Rolf A de By*

Voorplaat: Keizerarend *Aquila heliaca*, Abu Ali, Eastern Province, Saudiarabië, 17 april 1991 (*Arnoud B van den Berg*)
Front cover: Imperial Eagle *Aquila heliaca*, Abu Ali, Eastern Province, Saudi Arabia, 17 April 1991 (*Arnoud B van den Berg*)

Abstracted/indexed in: Auk, Ecological Abstracts, Emu, GEOBASE (Geo Abstracts Database), Ibis, Wildlife Review, Zoological Record